

Брак и семейни взаимоотношения

учебно ръководство на участника

БРАК И СЕМЕЙНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ

УЧЕБНО РЪКОВОДСТВО НА УЧАСТНИКА

Публикувано от
Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни
Солт Лейк Сити, Юта

Коментари и предложения

Коментарите и предложенията ви относно това ръководство ще бъдат приети с благодарност. Моля изпращайте ги до:

Curriculum Planning
50 East North Temple Street, Floor 24
Salt Lake City, UT 84150-3200
USA

Е-поща: cur-development@ldschurch.org

Моля посочете името си, адрес, район и кол. Не пропускайте да посочите заглавието на ръководството. После дайте коментарите и предложенията си за силните страни на ръководството и областите за възможни подобрения.

© 2008 на Intellectual Reserve, Inc.

Всички права запазени

Отпечатано в САЩ

Одобрено на английски: 8/97

Одобрено за превод: 8/97

Превод на *Marriage and Family Relations: Participant's Study Guide*
Bulgarian

СЪДЪРЖАНИЕ

„Семейството: прокламация към света”	iv
Въведение	v
Преглед на курса „Брак и семейни взаимоотношения”	vii

ЧАСТ А: УКРЕПВАНЕ НА БРАКА

1. „Семейството заема централно място в плана на Твореца”	3
2. Развиване на единство в брака	8
3. Подхранване на любовта и приятелството в брака	12
4. Посрещане на предизвикателствата в брака	16
5. Посрещане на предизвикателствата чрез положително общуване	18
6. Укрепване на брака чрез вяра и молитва	21
7. Изцеляващата сила на опрощението	25
8. Ръководене на семейните финанси	28

ЧАСТ Б: ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ ЗА УКРЕПВАНЕ НА СЕМЕЙСТВОТА

9. „Наследство от Господа са чедата”	35
10. Свещената роля на бащите и майките (част 1: Ролята на бащите)	39
11. Свещената роля на бащите и майките (част 2: Ролята на майките)	43
12. Учене на децата чрез пример и напътствие	48
13. Преподаване евангелски принципи на деца (част 1)	54
14. Преподаване евангелски принципи на деца (част 2)	59
15. Напътстване на децата при вземане на решения	65
16. Семейна молитва, семейно изучаване на Писанията и семейна домашна вечер	69

СЕМЕЙСТВОТО

ПРОКЛАМАЦИЯ КЪМ СВЕТА

Първото Президентство и Съветът на дванадесетте апостоли на Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни

НИЕ, ПЪРВОТО ПРЕЗИДЕНТСТВО и Съветът на дванадесетте апостоли на Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни, тържествено провъзгласяваме, че бракът между мъжа и жената е постановен от Бог и че семейството заема централно място в плана на Твореца за вечната съдба на Неговите деца.

ВСИЧКИ ЧОВЕШКИ СЪЩЕСТВА — мъже и жени — са създадени по образа на Бог. Всички те са възлюбени духовни синове или дъщери на небесни родители и като такива всички имат божествена природа и съдба. Полът е съществена характеристика на личността в доземното, земното и вечното самосъзнание и цели.

В ДОЗЕМНАТА ДЕЙСТВИТЕЛНОСТ духовните синове и дъщери познавали и почитали Бог като техен Вечен Отец и приели Неговия план, чрез който децата Му могат да получат физически тела и да придобият земен опит, за да напреднат към съвършенство и напълно да осъзнаят своята божествена съдба като наследници на вечен живот. Божественият план за щастие позволява семейните връзки да се обезсмъртят. Свещените обреди и завети, достъпни в светите храмове, дават възможност на отделните хора да се завърнат в присъствието на Бога, а на семействата да бъдат свързани за вечността.

ПЪРВАТА ЗАПОВЕД, която Бог дал на Адам и Ева, се отнася до възможността им, като съпруг и съпруга, да станат родители. Ние заявяваме, че заповедта на Бог към Неговите деца да се плодят и да изгълват земята остава в сила. Също така заявяваме, че Бог е заповядал свещените сили за създаването на потомство да се използват само между мъж и жена, законно свързани като съпруг и съпруга.

НИЕ ЗАЯВЯВАМЕ, че начинът, по който земният живот се създава, е божествено постановен. Ние потвърждаваме светостта на живота и неговата важност във вечния план на Бог.

СЪПРУГЪТ и СЪПРУГАТА имат важната отговорност да се обичат и да се грижат един за друг и за своите деца. “Ето, наследство от Господа са чадата” (Псалми 127:3).

Родителите имат свещения дълг да отглеждат децата си в любов и праведност, да се грижат за техните физически и духовни нужди, да ги учат да се обичат и да си служат, да съблюдават заповедите Божии и да бъдат граждани, спазващи закона, където и да живеят. Съпрузите и съпругите, майките и бащите ще бъдат отговорни пред Бога за самоосвобождаването си от тези свои задължения.

СЕМЕЙСТВОТО е постановено от Бог. Бракът между мъжа и жената е съществен елемент в Неговия вечен план. Отредено е децата да се раждат в рамките на брачната връзка и да бъдат отгледани от баща и майка, които изцяло почитат брачните завети. Щастие в семейния живот е най-вероятно да се постигне, когато се гради върху ученията на Господ Исус Христос. Успешните бракове и семейства се установяват и се поддържат върху принципите вяра, молитва, покаяние, прошка, уважение, обич, състрадание, работа и благотворни, развлекателни дейности. По божествен проект бащите трябва да водят своите семейства с любов и праведност и са отговорни да осигуряват необходимото за живота и защитата на семействата си. Майките са отговорни предимно за отглеждането на децата си. В тези свещени отговорности бащите и майките са задължени да си помагат като равностойни партньори. Недееспособност, смърт или други обстоятелства могат да изискват индивидуално приспособяване. Роднините трябва да оказват помощ при необходимост.

НИЕ ПРЕДУПРЕЖДАВАМЕ тези, които нарушават заветите за целомъдрие, които безчестят брачния партньор или детето си, или които не изпълняват семейните си задължения, че един ден ще бъдат отговорни пред Бога за това. Също така предупреждаваме, че разпадането на семейството ще донесе на отделните хора, общностите и нациите бедствията, предсказани от древните и от съвременните пророци.

НИЕ ПРИЗОВАВАМЕ отговорните граждани и държавните служители навсякъде по света да подкрепят мерките, предназначени да запазят и укрепят семейството като основна единица на обществото.

Тази прокламация бе прочетена от президент Гордън Б. Хинкли като част от неговото послание на общата среща на Обществото за взаимопомощ, състояла се на 23 септември 1995 година, в Солт Лейк Сити, Юта.

ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на този курс

Курсът „Брак и семейни взаимоотношения“ е предназначен да помогне на членовете на Църквата да укрепят браковете и семействата и да намират радост в своите семейни отношения. Той е разделен на 2 части. Част А, „Укрепване на браковете“, е особено полезна за семейни двойки и членове, които се подготвят за брак. Част Б, „Отговорности на родителите за укрепване на семейството“, помага на родители, баби и дядовци в усилията им да „възпита(ват) (децата) в учение и наставление Господне“ (Ефесяните 6:4).

Курсът се основава на ученията и принципите, проповядвани в Писанията и от пророците и апостолите от последните дни. Той отделя специално внимание на „Семейството: прокламация към света“, която е включена на стр. iv на това ръководство.

За кратък преглед на целия курс вж. стр. vii–viii. Обръщайте се често към този преглед, за да преговорите ученията и принципите, които сте научили, и да се подготвите за предстоящите уроци.

Посещаване на курса според нуждите ви

Имате възможността да присъствате според личните ви нужди. Например, ако сте семейни, но нямате деца, може да изберете да присъствате на първите 8 урока, но не и на последните 8. Ако сте самотен родител, може да решите да присъствате само на уроците в част Б.

Участие в курса

Избирайки да участвате в този курс, вие сте проявили желание да укрепите семейството си. За да можете максимално да се възползвате от курса, трябва да допринасяте за обсъждането в клас, да използвате това ръководство и да се стремите да прилагате ученията и принципите, които научавате.

Допринасяне за обсъждането в клас

Като допринасяте за обсъжданията в клас, вие и другите участници ще сте в състояние да поканите влиянието на Светия Дух и да се поучавате и назидавате един друг. Господ казва, „Назначете измежду вас учител и нека не всички едновременно

да бъдат говорители, а нека по едно време да говори само един, и нека всички слушат това, което казва, та когато всички са се изказали, всеки да може да се поучи от всеки, и всеки човек да може да има равно право“ (У. и З. 88:122).

Всички, които участват в курса, могат да се учат един от друг независимо от опита им в брака или отглеждането на деца. Преживяването ви в класната стая ще бъде най-възнаграждаващо, като споделяте опит, свързан с уроците, и слушате с уважение, когато другите правят същото. Като свидетелствате за обсъжданите истини, можете да укрепите както своето свидетелство, така и свидетелствата на другите. Обаче трябва да внимавате да не обсъждате интимни или свещени изживявания, които са неподходящи за обсъждане в клас. Трябва също да си давате сметка за ограниченото време и да се съобразявате с учителя и останалите участници.

Как да използваме това ръководство

През седмицата след всеки урок изучавайте това ръководство, за да си преговорите наученото. Учебното ръководство съдържа „Идеи за приложение“, представляващи предложения, които да ви помогнат да живеете според ученията и принципите, научени във всеки урок. В допълнение всеки урок се придружава от една или две статии от висшите ръководители на Църквата. Ако сте семейни, можете да получите голяма полза от четенето и обсъждането на статиите с вашия брачен партньор.

Някои от статиите първоначално са дадени като речи от обща конференция или други събрания, а други са написани за Църковни списания. Тъй като са вземани от различни публикации, необходими бяха дребни редакции, за да може форматът на това ръководство да бъде последователен. Например съкратени бяха някои встъпителни коментари от обръщения на общи конференции, а някои заглавия и цитати бяха променени. Ученията остават непроменени.

Прилагане на научените учения и принципи

Не е достатъчно само да изучавате Евангелието. За да имат то ефект в живота ви, вие трябва да живеете според това, което научавате. Президент

Харолд Б. Лий, 11-ти президент на Църквата, съветва:

„Всичките евангелски принципи и обреди са в известен смисъл само покани Евангелието да се изучи чрез прилагане на неговите учения. Никой човек не знае принципа на десятъка, докато не плати десятък. Никой не знае принципа на Словото на мъдростта, докато не спазва Словото на мъдростта. Всъщност децата или възрастните биват обърнати в принципите на десятъка, Словото на мъдростта, спазването на Господния ден свят или молитвата не като слушат някой да говори за тях. Ние научаваме Евангелието, като живеем според него...

... Не е възможно наистина да узнаем нещо за ученията на Евангелието, докато не изживеем благословиите, произтичащи от живота според съответния принцип” (*Stand Ye in Holy Places* [1974], стр. 215).

Допълнителни източници

Следните църковни източници осигуряват допълнителна информация по темите, обсъждани в този курс. Те са на разположение в църковните центрове за разпространение. Можете да се снабдите с тях и да ги използвате у дома.

- *Семейно ръководство* (31180). Това ръководство описва организацията на семейството, дава информация за преподаване Евангелието у дома и излага схематично процедурите за свещеническите обреди и благословии.
- Статии за брака и семейството в Църковни списания.
- *Преподаването – няма по-велико призвание* (36123). Този източник съдържа принципи и практически предложения, които да помогнат на членовете на Църквата да станат по-добри евангелски учители. В частност, част Г, „Преподаване у дома”, е особено полезна за родители.
- *Ръководство за преподаване* (34595). Това ръководство дава предложения за подобряване преподаването и изучаването на Евангелието.
- *За укрепването на младежите* (34285). Тази брошура излага в схематичен вид стандартите на Църквата за срещи, облекло и външен вид, приятели, честност, език, средства за масова информация, душевно и физическо здраве, музика и танци, сексуална чистота, поведение в неделя, покаяние, достойнство и служене.

ПРЕГЛЕД НА КУРСА „БРАК И СЕМЕЙНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ“

ЧАСТ А: УКРЕПВАНЕ НА БРАКА

УРОК 1: „СЕМЕЙСТВОТО ЗАЕМА ЦЕНТРАЛНО МЯСТО В ПЛАНА НА ТВОРЕЦА“

Пророците от последните дни провъзгласяват вечното значение на брака и семейството.

Вечният брак може да ви донесе радост и големи благословии в този живот и във вечността.

Курсът „Брак и семейни взаимоотношения“ е предназначен да ни помогне да намерим радост в своите семейни взаимоотношения.

Домовете ни могат да бъдат „късче от небесата“, ако градим „върху канарата на нашия Изкупител“.

УРОК 2: РАЗВИВАНЕ НА ЕДИНСТВО В БРАКА

Господ е заповядал съпрузите и съпругите да бъдат едно.

Съпрузите и съпругите да се ценят един друг като равностойни партньори.

Съпрузите и съпругите следва да позволят личните им черти и способности да ги допълват един друг.

Те следва да бъдат верни един на друг.

УРОК 3: ПОДХРАНВАНЕ НА ЛЮБОВТА И ПРИЯТЕЛСТВОТО В БРАКА

Съпрузите и съпругите трябва да подхранват своята любов един към друг.

Проявите на привързаност и доброта поддържат любовта и приятелството в брака живи.

Пристойното интимно общуване в брака е израз на обич.

Семейните двойки следва да се стремят да проявяват милосърдие, чистата любов Христова.

УРОК 4: ПОСРЕЩАНЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА В БРАКА

Всички семейни двойки ще преживяват предизвикателства.

Съпрузите и съпругите могат да преодолеят всяко предизвикателство, ако гледат на брака като на взаимоотношение в завета.

Когато се надигнат предизвикателства, можем да изберем да реагираме с търпение и любов, вместо с раздражение или гняв.

УРОК 5: ПОСРЕЩАНЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ЧРЕЗ ПОЛОЖИТЕЛНО ОБЩУВАНЕ

Всяка семейна двойка ще има различия на мненията.

Съпрузите и съпругите следва да търсят един у друг онези качества, които са достойни за възхищение.

Положителното общуване помага да се предотвратяват и решават трудностите.

УРОК 6: УКРЕПВАНЕ НА БРАКА ЧРЕЗ ВЯРА И МОЛИТВА

Съпрузите и съпругите следва заедно да работят, за да увеличават своята вяра в Исус Христос.

Те биват благословени, когато се молят заедно.

УРОК 7: ИЗЦЕЛЯВАЩАТА СИЛА НА ОПРОЩЕНИЕТО

Духът на опрощение между един съпруг и една съпруга помага да се донесат мир и чувство на доверие и сигурност.

Съпрузите и съпругите следва да търсят прошка един от друг за своите недостатъци и да полагат искрени усилия да се усъвършенстват.

Те следва да се стремят да си прощават един на друг.

УРОК 8: РЪКОВОДЕНЕ НА СЕМЕЙНИТЕ ФИНАНСИ

Подходящото ръководене на финансите е съществено за един щастлив брак.

Съпрузите и съпругите следва да работят заедно в следването на основните принципи на финансовото управление.

УРОК 9: „НАСЛЕДСТВО ОТ ГОСПОДА СА ЧЕДАТА”

Небесният Отец поверява Своите духовни деца на земни родители.

Родителите следва да се стремят да посрещат индивидуалните потребности на всяко дете.

Децата имат право да се радват на отношение на обич от страна на своите родители.

Малтретирането на деца е оскърбление спрямо Бог.

Децата носят голяма радост в живота на родителите си.

УРОК 10: СВЕЩЕНАТА РОЛЯ НА БАЩИТЕ И МАЙКИТЕ (ЧАСТ 1: РОЛЯТА НА БАЩИТЕ)

Бащи и майки следва заедно да работят, за да осигурят за всяко свое дете щит на вяра.

Бащите следва да водят в любов и праведност.

Те трябва да осигуряват на семействата си необходимото за живота и защита.

УРОК 11: СВЕЩЕНАТА РОЛЯ НА БАЩИТЕ И МАЙКИТЕ (ЧАСТ 2: РОЛЯТА НА МАЙКИТЕ)

Майките участват в делото на Бог.

Майките са отговорни предимно за отглеждането на децата си.

Бащите и майките трябва да си помагат един на друг като равностойни партньори.

УРОК 12: УЧЕНЕ НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ПРИМЕР И НАПЪТСТВИЕ

Родителите са отговорни да учат децата си.

Те могат да получават вдъхновение, докато ги учат.

Родителите учат чрез пример и напътствие.

УРОК 13: ПРЕПОДАВАНЕ ЕВАНГЕЛСКИ ПРИНЦИПИ НА ДЕЦА (ЧАСТ 1)

Родителското учение може да помогне на децата да останат силни във вярата.

Родителите трябва да учат децата си на първите принципи и обреди на Евангелието.

Те следва „да учат децата си да се молят и да ходят праведно пред Господа”.

УРОК 14: ПРЕПОДАВАНЕ ЕВАНГЕЛСКИ ПРИНЦИПИ НА ДЕЦА (ЧАСТ 2)

Родителите показват любов към децата си, когато ги учат.

Те трябва да учат децата си на състрадание и служене.

Родителите трябва да учат децата си на честност и уважение към чуждото имущество.

Те трябва да учат децата си относно възнаграждението за честен труд.

Те трябва да учат децата си на морална чистота.

УРОК 15: НАПЪТСТВАНЕ НА ДЕЦАТА ПРИ ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

Децата се нуждаят от напътствие, когато вземат решения.

Родителите могат да им помогнат да упражняват праведно правото си на свободен избор.

Родителите следва да позволят на децата да си вземат поука от последиците на неразумни решения.

Те следва да показват постоянна обич към децата си, които са поели по грешен път.

УРОК 16: СЕМЕЙНА МОЛИТВА, СЕМЕЙНО ИЗУЧАВАНЕ НА ПИСАНИЯТА И СЕМЕЙНА ДОМАШНА ВЕЧЕР

Семейната молитва, изучаването на Писанията и семейната домашна вечер трябва да бъдат висш приоритет за всяко семейство светии от последните дни.

Семействата получават големи благословии, когато се молят заедно.

Семейното изучаване на Писанията помага семействата да се доближат до Бог.

Семейната домашна вечер помага семействата се укрепят срещу влиянията на света.

ЧАСТ А

УКРЕПВАНЕ НА БРАКА

„СЕМЕЙСТВОТО ЗАЕМА ЦЕНТРАЛНО МЯСТО В ПЛАНА НА ТВОРЕЦА“

1

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Преговорете „Семейството: прокламация към света“ (стр. iv). Определете начините, по които ще следвате по-добре този пророчески съвет.
- Снабдете се с постер „Семейството: прокламация към света“ (35602 или 35538) от вашия център за разпространение. Изложете го на видно място в дома си.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

ЗА ВРЕМЕ И ЗА ЦЯЛАТА ВЕЧНОСТ

Старейшина Бойд К. Пакър
от Кворума на дванадесетте апостоли

Великият план на щастие

Скъпи братя и сестри, Писанията и ученията на апостолите и пророците говорят за това как в доземния живот сме били синове и дъщери, духовни деца на Бог¹. Полът е съществувал и преди и не започва със земното раждане².

На великия съвет в небесата³ бил представен Божият план⁴: планът на спасение⁵, планът на изкупление⁶, великият план на щастие⁷. Планът дава възможност да бъдем изпитани; всички трябва да избират между добро и зло⁸. Неговият план дава един Изкупител, едно единение, възстановяване и, ако се подчиняваме, връщането ни в присъствието Божие.

Противникът се разбунтувал и приел свой собствен план⁹. На онези, които го последвали, било отказано правото да имат смъртно тяло¹⁰. Присъствието ни тук потвърждава, че сме приели плана на нашия Отец¹¹.

Едничката цел на Луцифер е да се противопостави на великия план на щастие, да поквари най-чистите, най-красиви и привлекателни изживявания в живота: романтика, обич, брак и родителство¹². Следват го фантомите на скръбта и вината¹³. Само покаянието може да изцели ранените от него.

Планът на Бог изисква брак и семейство

Планът на щастие изисква праведна връзка между мъж и жена, между съпруг и съпруга¹⁴. Ученията ни казват как да откликваме на неустойимите

естествени пориви, които твърде често властват над това как се държим.

По образа на Бог за Адам било създадено тяло¹⁵ и той бил въведен в Едемската градина¹⁶. Отначало Адам бил сам. Той носел свещеничеството¹⁷, но сам не бил в състояние да осъществи целите на своето сътворение¹⁸.

Не би могъл и никои друг мъж. Адам не би могъл да се развива сам, нито с други мъже. Нито пък Ева с други жени. Така е било тогава. Така е и сега.

Създадена била Ева, негов помощник. Установен бил бракът¹⁹, защото на Адам било заповядано да се привърже към *съпругата* си (не просто към някоя жена) и „към никоя друга“²⁰.

Може да се каже, че Ева трябвало да направи определен избор²¹. Тя следва да бъде поздравена за решението си. После „Адам падна, за да могат човеците да бъдат“²².

Старейшина Орсън Ф. Уитни описва падението като „имащо двойна посока – надолу, но все пак напред. То довело човека в света и го накарало да стъпи на магистралата на напредъка“²³.

Бог благословил Адам и Ева „и им каза(п): Плодете се и се размножавайте“²⁴. И така било установено семейството.

Бог еднакво цени мъжете и жените

В откровенията няма нищо, което да подсказва, че да си мъж, а не жена е за предпочитане в очите на Бог или че Той цени повече синовете, отколкото дъщерите.

Всички добродетели, изброени в Писанията – любов, радост, вяра, благочестие, милосърдие –

се споделят както от мъжете, така и жените²⁵ и най-висшият свещенически обред в земния живот бива даван единствено на мъж и жена, събрани заедно²⁶.

След падението естественият закон има тежката дума при земното раждане. Случват се „шеги“ на природата²⁷, както ги нарича президент Дж. Рубен Кларк, което предизвиква различни аномалии, липси и деформации. Обаче колкото и несправедливи да изглеждат на човешкия начин на разсъждение, по някакъв начин те служат на Господните цели в изпитанието на човечеството.

Следването на всеки праведен инстинкт, откликът на всеки достоен порив, реализирането на всяко възвисяващо човешко взаимоотношение са предвидени и одобрени в ученията на Евангелието на Исус Христос и са защитени от заповедите, дадени чрез откровение на Неговата Църква.

Ролите на мъжете и жените

Ако не били различни по природа един от друг, Адам и Ева не биха могли да се размножават и да изпълват земята²⁸. Допълващите се различия са същинския ключ на плана на щастие.

Някои роли прилягат най-добре на мъжката природа, а други – на женската. Както Писанията, така и природните модели слагат мъжа на мястото на защитник и глава на семейство²⁹.

Онези отговорности на свещеничеството, които са свързани със служението в Църквата, по необходимост функционират извън дома. По Божествена повеля те са били дадени на мъжете. Този е бил начинът от началото на времето, защото Господ е дал откровение „редът на това свещеничество да се предава от баща на син... Този ред беше установен в дните на Адам“³⁰.

Мъж, който носи свещеничеството, няма никакво предимство над жена в това да отговори на условията за възвисяване. По своята природа жената съвместно с Бог е създател и основен възпитател на децата. Добродетелите и качествата, от които зависят съвършенството и възвисяването, идват естествено при жената и биват усъвършенствани чрез брака и майчинството.

Свещеничеството бива давано на достойни мъже с оглед да следват плана на щастие на Отца ни. Когато законите на природата и даденото чрез откровение Божие слово действат в хармония, всичко се получава по най-добрия начин.

Свещеничеството носи със себе си внушителна отговорност. „Никаква сила или влияние *не може* и не трябва да се упражняват чрез свещеничеството, а само чрез убеждаване, дълготърпение, чрез благост, кротост и чрез любов нелицемерна, чрез доброта и чисто познание“³¹.

Ако някой мъж „упражняв(а) контрол, господство или принуда ... в каквато и да е степен на неправедност“³², той нарушава „клетвата и завета, които принадлежат на свещеничеството“³³. Тогава „небесата се оттеглят, Господният Дух се наскърбява“³⁴. Той ще загуби благословиите си, освен ако не се покае.

Макар различните роли на мъжа и жената да са установени във вдъхновени заявления от небесата, те най-добре се проявяват в съвсем практичните, обикновени, земни изживявания на семейния живот.

Неотдавна чух един говорител на събранието за причастието да се оплаква, че не можел да разбере защо внуците му винаги говорели за отиване в дома на *баба*, никога на дядо. Помогнах му да реши тази голяма загадка: дявоците не пеат пай!

Природните и духовните закони са вечни

Природните и духовни закони, които управляват живота, са установени отпреди сътворението на света³⁵. Те са вечни, както и последиците от това дали ги спазваме или не. Не се основават на социални или политически съображения. Не могат да бъдат променяни. Никакъв натиск, протест или законодателство не могат да ги изменят.

Преди години отговарях за Семинара в индианските територии. Когато посетих едно училище в Албъкърки, директорът ми разказа за случка, станала в един начален клас.

По време на урок в стаята влязло котенце, което разсейвало децата. То било донесено в предната част на стаята, та всички да могат да го виждат.

Един ученик попитал, „Мъжко ли е това коте или женско?“

Учителят, неподготвен за подобно обсъждане, казал, „Няма значение, това е просто коте“.

Но децата настоявали и едно малко момче казало, „Знам как можем да разберем дали това коте е мъжко или женско“.

Учителят, притиснат в ъгъла, казал, „Добре, ти ще ни кажеш как можем да знаем дали котето е мъжко или женско“.

Момчето отвърнало, „Можем да решим това с гласуване!“

Някои неща не могат да бъдат променени. Учението не може да бъде променено.

„Принципите, дадени чрез откровение“, казва президент Уилфърд Уудръф, „за спасението и извисяването на чедата човешки... са принципи, които не можете унищожите. *Те са принципи, които никога няма да бъдат променени*“.

да унищожи. Те са принципи, които не могат никога да погинат... Човекът няма способността да ги управлява или унищожи... Не е във властта на света да състави или унищожи тези принципи... Нито една точка или чертичка от тези принципи не ще бъде унищожена някога”³⁶.

По време на Втората световна война мъжете били призвани да воюват надалеч. По изключение и както никога преди съпруги и майки по цял свят били привлечени като работна сила. Най-унищожителната последица от войната беше за семейството. Тя се простира чак до това поколение.

Плодете се и изпълвайте земята

На общата конференция през октомври 1942 г. Първото Президентство отправя послание „към светиите от всички земи и страни“, в което казват, „По силата на властта, в която сме облечени като Първо Президентство на Църквата ние предупреждаваме нашите люде“.

Те казват също: „Сред първите Си заповеди до Адам и Ева Господ казва: “Плодете се и изпълвайте земята,, Той повтаря тази заповед и в днешно време. Той ни е открил в тази последна диспенсация принципът на вечност на семейния завет...“

Господ ни е казал, че дълг на всеки съпруг и съпруга е да се подчиняват на заповедта, дадена на Адам, да се плодят и да пълнят земята, та легиони от избрани духове, чакащи своите скинии от плът, да могат да дойдат тук и да вървят напред според великия Божий план да станат свършени души, защото без тези скинии от плът те не могат да се развият в планираната им Бог съдба. И така, всеки съпруг и съпруга следва да станат баща и майка в Израил на деца, родени в свещен вечен завет.

Като довеждат тези избрани духове в света, всеки баща и всяка майка поемат към получилия плът дух и към самия Господ (възползвайки се от възможността, която предлага Той) най-свято задължение, защото съдбата на този дух в идната вечност, благословиите или наказанията, които ще го очакват в отвъдното, до голяма степен зависят от грижата, ученията, обучението, които родителите ще му дадат.

Никой родител не може да избегне това задължение и отговорност, за точното изпълнение на която Господ ще ни държи строга отговорност. Няма по-висше задължение, което може да бъде поето от смъртни хора”.

Майчинството е свято призвание

Говорейки за майките, Първото Президентство казва: „Така майчинството става свещено призвание, свято обричане за реализация на Господните планове, предано отдаване на отглеждането и

грижата, подхранването на тялото, ума и духа на онези, които са опазили своето първо състояние и които са дошли на тази земя за своето второ състояние, “да видим ще изпълняват ли всичко, което Господ техният Бог ще им заповяда” (Авраам 3:25). Да бъдат водени да опазват второто си състояние е грижата на майките и „на тези, които опазят второто си състояние, ще им се прибави слава върху главите во веки веков” (ор. cit., Авраам 3:26).

Тази божествена служба на майчинството може да бъде извършена само от майки. Тя не може да бъде прехвърлена на други. Бавачките не могат да я свършат; обществените детски ясли не могат да я свършат; наетите помощнички не могат да я свършат – само майките, подпомогнати доколкото е възможно от любящите ръце на баща, братя и сестри, могат да предоставят в пълна мяра нужната зорка грижа”.

Първото Президентство съветва „майка, която поверява детето си на грижата на други, та да може да работи не-майчинска работа, било за пари, за слава или в служба на обществото, следва винаги да помни, че „пренебрегнатото дете засрамва майка си” (Притчи 29:15). В наши дни Господ е казал, че ако родителите не преподават ученията на Църквата на децата си, „грехът ще е върху главите на родителите” (У. и З. 68:25).

Майчинството е близо до божествеността. То е най-висшето, най-свято служение, извършвано от човешкия род. То поставя жената, която уважава свящото му призвание и служение редом с ангелите”³⁷.

Това послание и предупреждение на Първото президентство днес е още по-нужно, отколкото по времето, когато е било отправено. И гласът на коя да е организация от кое да е ниво на администрация в Църквата не може да се сравни с този на Първото Президентство”³⁸.

На всички души, на които поради естество или обстоятелства не е била дадена благословията на брака и родителството или които без вина трябва да се трудят сами за отглеждане на децата и работят, за да ги издържат, във вечността няма да им бъде отказана нито една благословия, при условие че спазват заповедите”³⁹. Както обещава президент Лоренцо Сноу, „Това е сигурно и категорично”⁴⁰.

Притча за съкровището и ключовете

Завършвам с една притча.

Веднъж един човек получил в наследство два ключа. Било му казано, че първият ще отвори подземие, което той трябва да пази на всяка цена. Вторият ключ бил от сейф в подземие, който съдържал безценно съкровище. Той трябвало да отвори сейфа и свободно да ползва скъпоценностите,

пазени вътре. Предупредили го, че мнозина ще се стремят да ограбят наследството му. Било му обещано, че ако използва съкровището достойно, то ще се погълва и никога няма да намалява през цялата вечност. Той щял да бъде изпитан. Ако го използвал, за да благослови другите, собствените му благословии и радост щели да растат.

Човекът отишъл сам до подземиеето. Първият му ключ отворил вратата. Опитал се да отключи съкровището с другия ключ, но не могъл, защото на сейфа имало две ключалки. Само неговият ключ не можел да го отвори. Колкото и да се опитвал, не могъл да го отключи. Той би озадачен. Ключовете му били дадени. Знаел, че наследството му се падало по право. Бил спазил указанията, но не могъл да отвори сейфа.

По някое време в подземиеето влязла една жена. Тя също държала ключ. Той видимо се различавал от неговия. Нейният ключ бил за другата ключалка. Да научи, че не може да получи полагащото му се наследство без нея го смирило.

Те сключили завет заедно да отворят съкровището и, както им било заповядано, той да бди над подземиеето и да го пази, а тя да бди над съкровището. Тя не се притеснявала, че като пазач на подземиеето той държал два ключа, защото пълното му намерение било да се грижи тя да е в безопасност, докато пази онова, което било най-скъпо за тях двамата. Заедно те отворили сейфа и взели наследството си. Радвали се, защото то не намалявало, както било обещано.

С голяма радост те открили, че могат да предадат съкровището на своите деца; всяко можело да получи пълна мяра, която не намалявала до последното поколение.

Вероятно малък брой от наследниците им нямало да намерят спътник, който има допълнителния ключ или човек достоен и желаещ да спазва заветите, отнасящи се до съкровището. Въпреки това, ако спазвали заповедите, на тях нямало да им бъде отказана и най-малката благословия.

Понеже някои хора ги изкушавали да злоупотребят с наследството си, те много внимавали да научат децата си относно ключовете и заветите.

След известно време сред потомците им се появили малцина, които били заблудени, ревниви или егоисти, защото на едного били дадени два ключа, а на другото само един. „Защо“, размишлявал ревнивецът, „съкровището не може да бъде само мое, та да го ползвам както аз реша?“

Някои се опитали да променят формата на ключа, който им бил даден, за да наподобят другия ключ. Вероятно, мислели си те, тогава той ще става за двете ключалки. И тогава сейфът се затворил за тях. Променените ключове били безполезни и тяхното наследство било загубено.

Онези, които получили съкровището с благодарност и се подчинявали на законите за ключовете, познали безмерна радост за време и за цялата вечност.

Давам свидетелство за плана на щастие на нашия Отец, и давам това свидетелство в името на Онзи, Който извърши Единението, та то да стане възможно.

Из обръщение на старейшина Пакър на общата конференция на Църквата през октомври 1993 г. (вж. Conference Report, окт. 1993 г., стр. 27-31; или *Ensign*, ноем. 1993 г., стр. 21-24).

БЕЛЕЖКИ

1. Вж. Учение и Завети 76:24; вж. и Числа 16:22; Евреите 12:9.
2. Вж. Учение и Завети 132:63; Първото Президентство, "The Origin of Man" (Nov. 1909), в James R. Clark, избр., *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 т. (1965-75), 4:203; вж. и Spencer W. Kimball, "The Blessings and Responsibilities of Womanhood", *Ensign*, март 1976 г., стр. 71; Гордън Б. Хинкли, в Conference Report, окт. 1983 г., стр. 115; или *Ensign*, ноем. 1983 г., стр. 83.
3. Вж. *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, избр. Joseph Fielding Smith (1976), стр. 348-49, 357, 365.
4. Вж. Авраам 3:24-27.
5. Вж. Яром 1:2; Алма 24:14; 42:5; Моисей 6:62.
6. Вж. Яков 6:8; Алма 12:25-36; 17:16; 18:39; 22:13-14; 39:18; 42:11, 13.
7. Алма 42:8.
8. Вж. Алма 42:2-5.
9. Вж. 2 Нефи 9:28; Алма 12:4-5; Еламан 2:8; 3 Нефи 1:16; Учение и Завети 10:12, 23; Моисей 4:3.
10. Вж. *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, стр. 181, 297.
11. Вж. *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, стр. 181.
12. Вж. 2 Нефи 2:18; 28:20.
13. Вж. Алма 39:5; Мороний 9:9.
14. Вж. Учение и Завети 130:2; 131:2; 1 Коринтяните 11:11; Ефесяните 5:31.
15. Вж. Моисей 6:8-9.
16. Вж. Моисей 3:8.
17. Вж. Моисей 6:67.
18. Вж. Моисей 3:18.
19. Вж. Моисей 3:23-24.
20. Учение и Завети 42:22.
21. Вж. Моисей 4:7-12.
22. 2 Нефи 2:25.
23. *Cowley and Whitney on Doctrine*, избр. Forace Green (1963), стр. 287.
24. Моисей 2:28; вж. и Битие 1:28; 9:1.
25. Вж. Галатяните 5:22-23; Учение и Завети 4:5-6; Алма 7:23-24.

26. Вж. Учение и Завети 131:2.
27. Вж. "Our Wives and Our Mothers in the Eternal Plan" (address given in general Relief Society conference, 3 окт. 1946 г.), в *J. Reuben Clark: Selected Papers on Religion, Education, and Youth*, изд. David H. Yarn Jr. (1984), стр. 62.
28. Вж. Битие 1:28.
29. Вж. Учение и Завети 75:28; 1 Тимотея 5:8.
30. Учение и Завети 107:40-41; вж. и Учение и Завети 84:14-16.
31. Учение и Завети 121:41-42; курсив добавен.
32. Учение и Завети 121:37.
33. Учение и Завети 84:39.
34. Учение и Завети 121:37.
35. Вж. *Teachings of the Prophet Joseph Smith*, стр. 308, 367.
36. *The Discourses of Wilford Woodruff*, избр. G. Homer Durham (1946), стр. 25-26; курсив добавен.
37. В Conference Report, окт. 1942 г., стр. 7, 11-12.
38. Вж. Учение и Завети 107:8-9, 22, 91.
39. Вж. Учение и Завети 137:7-9.
40. "Discourse by President Lorenzo Snow", *Millennial Star*, 31 авг. 1899 г., стр. 547.

РАЗВИВАНЕ НА ЕДИНСТВО В БРАКА

2

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Прочетете следните пасажии от Писанията за единството: 1 Коринтяните 1:9-10; Филипийците 1:27; Мосия 18:21; Учение и Завети 38:27. Помислете как тези пасажии могат да се прилагат в отношенията между съпруг и съпруга.
- Обсъдете с брачния си партньор вашата заетост по отношение на социални, трудови, съседски и църковни ангажименти. Отделете време да разберете нуждите един на друг и да се уверите, че другите ви ангажименти не пречат на лоялността ви един към друг.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

ЗА ДА МОЖЕМ ДА БЪДЕМ ЕДНО

Старейшина Хенри Б. Айринг
от Кворума на дванадесетте апостоли

„Ако не сте едно, не сте Мои“

Спасителят на света, Исус Христос, казва за онези, които ще бъдат част от Неговата Църква: „бъдете едно, и ако не сте едно, не сте Мои“ (У. и З. 38:27). И при сътворението на мъжа и жената брачното единство между тях не е било дадено като очакване, а като заповед! „Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си и те ще бъдат една плът“ (Битие 2:24). Нашият Небесен Отец желае сърцата ни да бъдат обвързани в единство. Този съюз в обич не е само идеал. Той е една необходимост.

Изискването да бъдем едно не е само за този живот. То е в сила за вечността. Първият брачен обред бил извършен от Бог в градината, когато Адам и Ева още не били подвластни на смъртта. Той още от началото заложил в мъжа и жената желанието да бъдат свързани заедно като съпруг и съпруга, за да живеят в семейства в един свършен, праведен съюз. Той заложил у Своите деца желание да живеят в мир с всички хора около тях.

Но с падението станало ясно, че да се живее в единство нямало да бъде лесно. Скоро се случила трагедия. Каин убил Авел, своя брат. Децата на Адам и Ева станали обект на изкушение от страна на Сатана. Умело, с омраза и лукавство Сатана преследва целта си. Тя е противоположна на целта на нашия Небесен Отец и на Спасителя.

Те желаят да ни дадат свършен съюз и вечно щастие. Техният и наш враг, Сатана, знаел за плана на спасението още преди сътворението. Той знае, че тези свещени, пълни с радост семейни взаимоотношения могат да бъдат съхранени само във вечен живот. Сатана иска да ни откъсне от обичните ни хора и да ни направи окаяни. И тъкмо той посажда семената на раздора в човешките сърца с надеждата да ни раздели и разедини.

Всеки от нас на моменти е изпитвал и единството, и разединението. Понякога в семейства или при други обстоятелства сме виждали как един човек с обич и жертва поставя интересите на друг над своите собствени. И всички ние знаем по нещичко за тъгата и самотата от това да бъдем изолирани и сами. Няма нужда да ни се казва кое от двете следва да изберем. Знаем го. Но имаме нужда от надеждата, че можем да изживеем единството в този живот и да отговорим на условията то завинаги да бъде наше в идния свят. Потребно ни е и да знаем, че ще получим щедри благословии, така че да можем да знаем какво трябва да правим.

Спасителят прави единството възможно

Спасителят на света говори за това единство и как нашето естество ще бъде променено, така че то да стане възможно. Той ясно учи на това в молитвата, отправена, когато за последно е заедно със Своите апостоли преди смъртта Си. Тази пълна с небесна красота молитва е записана в книгата на Иоан. Предстои Му да извърши огромна саможертва за всички нас, с която ще направи възможен вечния живот. Скоро Той ще напусне

ръкоположените от Него апостоли, които обича и на които ще остави ключовете да ръководят Неговата Църква. И така Той се моли на Своя Отец, съвършеният Син на един съвършен Родител. В думите Му виждаме начина, по който семействата могат да станат едно, и това ще се случи на всички деца на нашия Небесен Отец, които следват Спасителя и Неговите служители:

„Както Ти прати Мене в света, така и Аз пратих тях в света.

и заради тях Аз освещавам Себе Си, за да бъдат и те осветени чрез истината.

И не само за тях се моля, но и за ония, които биха повярвали в Мене, чрез тяхното учение,

да бъдат всички едно; както Ти, Отче, Си в Мене и Аз в Тебе, тъй и те да бъдат в Нас, за да повярва светът, че Ти си Ме пратил” (Иоана 17:18-21).

С тези няколко думи Той дава ясно да се разбере как Евангелието на Исус Христос може да предпостави сърцата да станат едно. Онези, които биха повярвали в истината, която Той проповядва, могат да приемат обредите и заветите, изпълнявани от Неговите упълномощени служители. След това, чрез послушание на тези обреди и завети, тяхното естество ще бъде променено. Така чрез Единението на Спасителя вече е възможно ние да бъдем осветени. Като резултат на това можем да живеем в единство – нещо необходимо, за да имаме мир в този живот и да пребиваваме с Отца и Неговия Син във вечността.

Служението на апостолите и пророците тогава, както и днес, целяло да доведе децата на Адам и Ева в единството на вярата в Исус Христос. Крайната цел на това, което проповядвали те и на което учим ние, е обединяването на семействата: съпрузи, съпруги, деца, внуци, предци, и накрая цялото семейство на Адам и Ева, което ще избере пътя на единството.

Духът води до единство с другите

Спомняте си, че Спасителят се моли, „заради тях” – имайки пред вид апостолите – „Аз освещавам Себе Си, за да бъдат и те осветени чрез истината” (Иоана 17:19). Светият Дух освещава. Можем да Го имаме като свой спътник, защото Господ е възстановил Мелхиседековото свещеничество чрез Пророка Джозеф Смит. Ключовете на това свещеничество са на земята днес. Чрез неговата сила можем да склучваме завети, които ни позволяват постоянно да имаме Светия Дух с нас.

Там, където хората имат този Дух със себе си, можем да очакваме хармония. Духът слага в сърцата ни свидетелство за истината, което обединява хората, споделящи това свидетелство. Духът Божий

никога не поражда раздор (вж. 3 Нефи 11:29). Той никога не поражда чувства на разделение между хората, чувства, които водят до вражда и несъгласие (вж. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5-то изд. [1939], стр. 131). Той води до личен мир и чувство на единство с околните. Това обединява душите на хората. Единното семейство, единната Църква и мирът по света зависят от душите, обединени по този начин.

Да спазваме обещанията, дадени в молитвата на причастието

Дори едно дете може да разбере какво трябва да прави, за да има Светия Дух за спътник. Молитвата за причастието ни го казва. Чуваме я всяка седмица, когато посещаваме нашите събрания за причастието. В тези свещени моменти ние подновяваме заветите, склучени при кръщението ни. И Господ ни напомня за обещанието, което сме получили, когато сме били потвърдени като членове на Църквата – обещанието, че можем да получим Светия Дух. Ето думите от тази молитва: „те желаят да вземат върху си името на Твоя Син и си спомнят винаги за Него, и спазват Неговите заповеди, които Той им е дал, за да могат винаги да имат Неговия Дух да бъде с тях” (У. и З. 20:77).

Можем да имаме Неговия Дух, като спазваме този завет. Първо, обещаваме да вземем Неговото име върху нас. Това означава, че трябва да гледаме на себе си като на Негови. Трябва да Го сложим на първо място в нашия живот. Ще желаем онова, което желае Той вместо онова, което желаем ние или онова, което светът ни учи да желаем. Доколкото поставяме на първо място нещата от света, дотолкова няма да имаме мир в себе си. Издигането на идеала за охолство чрез материални блага за едно семейство или нация в крайна сметка ще ги раздели (вж. Harold B. Lee, *Stand Ye in Holy Places*, [1974], стр. 97). Идеалът да вършим един за друг онова, което Господ желае да вършим, нещо, което произтича естествено от това да вземем Неговото име върху си, може да ни изведе на духовно равнище, което е мъничка част от небесата тук, на земята.

Второ, ние обещаваме винаги да Го помним. Правим това всеки път, когато се молим в Негово име. Особено когато молим за прошката Му, което трябва да правим често, ние си Го спомняме. В този момент ние си спомняме за Неговата жертва, която направи покаянието и опрощението възможни. Когато Го умоляваме, ние си спомняме за Него като наш ходатай пред Отца. Когато дойде чувството на опрощение и мир, ние си спомняме Неговото търпение и безкрайна любов. Това изпълва сърцата ни с обич.

Ние също така спазваме своето обещание да си Го спомняме, когато се молим заедно като семейства и когато четем Писанията. На семейната молитва около масата за закуска едно дете може да се моли друго да бъде благословено, нещата да вървят добре този ден по време на тест или друго събитие. Когато благословиите дойдат, благословеното дете ще помни обичта на утрото и доброта на Ходатая, в Чието име е била отправена молитвата. Сърцата ще бъдат обвързани в обич.

Ние спазваме своя завет да си спомняме за Него всеки път, когато съберем семейства си да четем Писанията. Те свидетелстват за Господ Исус Христос, което е и винаги е било посланието на пророците. Дори ако децата не помнят думите, те ще помнят истинския Автор, Който е Исус Христос.

Подчинявайте се на всички заповеди

Трето, като вземаме от причастието, ние обещаваме да спазваме всичките Негови заповеди. Президент Дж. Рубен Кларк-младши, като призовава за единство в реч на една обща конференция – а той правил това много пъти – ни предупреждава за опасността от това да подбираме на какво да се подчиняваме. Той го казва по следния начин: „Нито едно от нещата, които Господ ни е дал, не е безполезно или ненужно. Той е изпълнил Писанията с нещата, които следва да вършим, за да получим спасение”.

Президент Рубен Кларк продължава: „Когато вземаме от причастието, ние склучваме завет да се подчиняваме на заповедите и да ги спазваме. Няма изключения. Няма изключения, няма различия” (в Conference Report, апр. 1955 г., стр. 10-11). Президент Кларк учи, че тъкмо както се покаяваме за всички грехове, не само за един отделен, ние се вричаме да спазваме всичките заповеди. Колкото и трудно да звучи, това не е неизпълнимо. Ние просто се оставяме на властта на Спасителя и обещаваме да бъдем покорни на всичко, което заповяда Той (вж. Мосия 3:19). Именно нашето предаване на властта на Исус Христос ще ни позволи да бъдем обвързани като семейства, като Църква и като деца на нашия Небесен Отец.

Господ ни предава тази власт чрез Своите пророци и смирени служители. После вярата превръща призованието ни като домашен учител или посещаваща учителка в поръчение на Господ. Ние отиваме заради Него, по Негова заповед. Обикновен мъж и млад юноша отиват по домовете с очакване небесните сили да им помогнат да направят всичко възможно семействата да бъдат единни и да няма грубост, нито лъжа, одумване или злословие. Тази вяра, че Господ призовава служителите, ще ни помогне да не обръщаме внимание на

техните ограничения, когато те ни укоряват, нещо, което ще се случва. Ще виждаме по-ясно доброто им намерение, а не човешките им слабости. Ще бъдем по-малко склонни да се обиждаме и повече благодарни за Учителя, Който ги е призовал.

Милосърдието е съществено за единството

Има няколко заповеди, които, ако бъдат нарушени, унищожават единството. Едни са свързани с онова, което казваме, други с това как реагираме на казаното от околните. Не трябва да говорим лошо за никого. Трябва да виждаме доброто един у друг и да говорим хубави неща един за друг всеки път когато имаме възможност (вж. David O. McKay, в Conference Report, окт. 1967 г., стр. 4-11).

В същото време трябва да се противопоставяме на онези, които говорят презрително за свещени неща, защото сигурна последица от това е наскърбяване на Духа и така да се създаде раздор и обръкване. Президент Спенсър У. Кимбъл показал начина това да бъде направено без раздор, докато лежал в една болнична носилка и помолил санитаря, който в миг на раздражение изговорил напразно името на Господ: „Моля ви! Моля ви! Това е моят Господ, Чието име вие хулите”. Настъпила гробна тишина, след което един унил глас прошепнал: „Съжалявам” (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, изд. Edward L. Kimball, 1982 г., стр. 198). Един вдъхновен, пълен с обич укор може да бъде поканан към единство. Неуспехът той да бъде отправен, когато сме подтикнати от Светия Дух, ще доведе до разединение.

Ако ще бъдем единни, има заповеди засягащи нашите чувства, които трябва да спазваме. Трябва да прощаваме и да не таим злоба срещу онези, които са ни засегнали. Спасителят дава следния пример от кръста: „Отче, прости им, защото не знаят какво правят” (Лука 23:34). Ние не познаваме сърцата на онези, които ни засягат. Нито знаем всичките източници на собствените ни гняв и обида. Апостол Павел ни учи как да обичаме в един свят на несвършени хора, включително нас самите, когато казва, „Любовта дълго търпи и е милостива; любовта не завижда; любовта не се превъзнася, не се гордее, не безобразничи, не търси своето, не се раздражнява, не държи сметка на зло” (1 Коринтяните 13:4-5). И после отправя сериозно предупреждение срещу това да реагираме на грешките на околните и да забравяме за своите собствени, като пише, „Защото сега виждаме нещата неясно, като в огледало, а тогава ще ги видим лице с лице; сега познавам отчасти, а тогава ще позная... както и съм бил напълно познат” (1 Коринтяните 13:12).

Бъдете чисти и се пазете от гордост

Молитвата за причастието може да ни напомня всяка седмица как дарът на единството ще дойде чрез подчинение на законите и обредите на Евангелието на Исус Христос. Когато спазваме заветите си да вземем върху си Неговото име, да Го помним винаги и да спазваме Неговите заповеди, ще получим спътничеството на Неговия Дух. Това ще смекчи сърцата ни и ще ни обедини. Но има две предупреждения, които придружават това обещание.

Първо, Светият Дух остава с нас само ако бъдем чисти и не изпитваме любов към светските неща. Изборът да сме нечисти ще отблъсне Светия Дух. Духът пребивава само с онези, които избират Господ пред света. „Очистете се” (3 Нефи 20:41; У. и З. 38:42) и възлюбете Господа с „цялото си сърце, с цялата си мощ, разум и сила” (У. и З. 59:5) не са пожелания, а заповеди. И тяхното изпълнение е необходимо за спътничеството на Духа, без Който ние не можем да бъдем едно.

Другото предупреждение е да се пазим от гордостта. Единството, на което може да се радва едно семейство или група хора, чиито сърца са смекчени от Духа, ще даде много сила. С тази сила ще дойде признанието на света. Независимо

дали това признание доведе до похвала или завист, то може да предизвика гордост. Тя оскърбява Духа. Но срещу гордостта, този източник на разединение, има защита. Тя се състои в това не само да обърнем внимание на благословиите, които Бог излива върху нас, но и на възможностите да се присъединим към своите близки в по-усилена служба. Съпругът и съпругата се учат да бъдат едно, като използват своите сходни черти, за да се разбират един друг, и своите различия, за да се допълват в службата си един към друг и към околните. По същия начин ние можем да се обединим с онези, които не разбират нашето учение, но споделят желанието ни да благославяме децата на нашия Небесен Отец.

Ние можем да бъдем миротворци, достойни да бъдем наречени блажени деца на Бог (вж. Матей 5:9).

Бог, нашият Отец, е жив. Неговият възлюбен Син Исус Христос е начело на тази Църква и на всички, които Го приемат, Той предлага начин за постигане на мир.

Из обръщение на старейшина Айринг на общата конференция на Църквата през април 1998 г. (вж. Conference Report, апр. 1998 г., стр. 85-89; или *Ensign*, май 1998 г., стр. 66-68).

ПОДХРАНВАНЕ НА ЛЮБОВТА И ПРИЯТЕЛСТВОТО В БРАКА

3

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Изучете Мороний 7:45-48. Направете списък с отличителните черти на милосърдието, споменати в този пасаж. Поемете ангажимент да усъвършенствате тези черти в живота си. Обмислете начини как те могат да помогнат на съпрузите и съпругите да подхранват любовта и приятелството си.
- Заедно с брачния си партньор направете план да прекарвате време сами заедно всяка седмица. Може да е нужно да планирате това време, като пишете напомнания в календар или тефтерче.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

ЕДИНСТВО В БРАКА

Президент Спенсър У. Кимбъл
Дванадесети президент на Църквата

Сигурно е, че главната цел на всеки нормален човек е почтен, щастлив и успешен брак. Бракът е може би най-важното от всички решения и има най-дълготрайни последици, защото касае не само непосредственото щастие, но и вечните радости. Той засяга не само участващите двама души, но и техните семейства и особено децата им и децата на техните деца през много поколения.

При избора на спътник за време и за вечността със сигурност следва най-внимателно да планираме, да помислим, да постим и да се молим, та да сме сигурни, че от всички решения това да не бъде погрешно. В истинския брак трябва да има единство както на умовете, така и на сърцата. Чувствата не трябва да определят изцяло решенията, по-скоро умът и сърцето, укрепени чрез пост и молитва и сериозно размишление ще дадат на човека максимален шанс за брачно щастие. Това щастие е придружено от жертва, споделяне и изискване за голяма безкористност.

Много ТВ програми и приказки завършват с брак: „И след това те заживели щастливо“. Вече е станало ясно, че самото извършване на една церемония не носи щастие и успешен брак. Щастие не идва с натискане на бутон като електрическото осветление; щастие е състояние на ума и иде отвътре. То трябва да бъде спечелено. То не може

да бъде купено с пари; не може да бъде получено без нищо.

Някои мислят, че щастие е лъскав живот на удобство, охолство, лукс и постоянни вълнуващи преживявания, но истинският брак е основан на щастие, което е много повече от това, и което иде от това да даваш, служиш, споделяш, жертваш и да си безкористен.

Двама души с различен произход и минало скоро след церемонията научават, че трябва да се изправят пред суровата реалност. Там повече няма живот във фантазии или игра на ужим; трябва да сплезем от облаците и да стъпим здраво на земята. Трябва да бъде поета отговорност и да приемем нови задължения. Някои лични свободи трябва да бъдат изоставени и да се направят много безкористни приспособявания.

Скоро след брака човек си дава сметка, че брачният спътник има слабости, по-рано останали скрити или незабелязани. Добродетелите, постоянно преувеличавани по време на ухажването, сега стават относително по-малки, а слабостите, изглеждали тъй дребни и незначителни, нарастват до значителни пропорции. Идва часът за разбиране на сърцата, за самооценка и добър здрав разум, разсъждение и планиране. Дългогодишните навици сега се показват; партньорът може да е стиснат или прахосник, ленив или усърден, вярващ или безбожен; може да е мил и отзивчив или сприхав и opak, да изисква или да дава, егоистичен или скромнен. Проблемът с роднините на брачния партньор и отношенията му с тях идва по-близо на фокус и отново е преувеличен.

Често в брака има нежелание да се заживее улегнало и да се приемат тежките отговорности, които се появяват незабавно. Няма охота спестовността да замени разточителния живот и често младите хора като че ли твърде много се стремят „да живеят като Иванови“. Често налице е нежелание да се приемат нужните финансови нагласи. Младите съпруги често изискват в собствените им домове да продължи луксът, на който са се радвали в благоденстващите домове на техните преуспяващи бащи. Някои от тях са твърде охотни да подпомагат финансово този разточителен начин на живот, като продължат да работят след сватбата. Затова те напускат дома, където са задълженията им, в преследване на професионални или бизнес успехи, установявайки така една трудно променима семейна икономика, тъй че връщането към нормален семеен живот става твърде трудно. Когато и двамата съпрузи работят, в семейството по-скоро навлиза съревнование, вместо сътрудничество. У дома се връщат двама уморени работещи с опънати нерви, лична гордост, нараснала независимост и тогава възникват неразбирателства. Дребните търкания прерастват в големи.

Макар бракът да е труден и често да се срещат нехармонични и разстроени бракове, все пак истинско, трайно щастие е възможно и е достижимо бракът да бъде такъв ликуващ екстаз, какъвто човешкият ум не може да си представи. Това е по силите на всяка двойка и всеки човек. Сродните души или „половинки“ са фикция и илюзия; и макар всеки млад мъж и жена да се стремят да намерят с усърдие и молитва спътник, с който животът би бил най-хармоничен и хубав, сигурно е, че почти всеки добър мъж и добра жена могат да постигнат щастие и успешен брак, ако и двамата са готови да платят цената.

Има безпогрешна формула, която ще гарантира на всяка двойка щастлив и вечен брак; но като във всички формули основните елементи не бива да се пропускат, намаляват или ограничават. Подборът преди ухажването и продължаване на ухажването след сключването на брака са еднакво важни, но не по-важни от самия брак, успехът на който зависи от двамата души – не от един, а от двама.

Няма съчетания от сили, които могат да унищожат един брак, започнал и основан на смислени стандарти, както вече бе споменато, освен силите в един от двамата или и двамата съпрузи; и те трябва да поемат отговорността като цяло. Други хора или институции могат да влияят за добро или лошо. Финансови, социални, политически и други ситуации изглежда може да имат някакво отношение, но бракът зависи на първо място и винаги от двамата съпрузи, които винаги могат

да направят брака си успешен и щастлив, ако са решени на това, ако са праведни и неегоистични.

Формулата е проста, съставките са малко, въпреки че има множество приложения за всяка.

Първо, трябва да има подходящ подход към брака, което включва избора на спътника, който е най-близко до идеала за съвършенството във всички отношения, които са от значение за дадения човек. Сетне тези две страни трябва да дойдат пред олтара на храма, давайки си сметка, че е нужно усилено да се трудят за това успешно съвместно съществуване.

Второ, нужен е голям алтруизъм, отричане от себе си и насочване целия семеен живот и всичко свързано с него за доброто на семейството и отказ от личните егоистични желания.

Трето, трябва да има продължаващо ухажване и изразяване на привързаност, доброта и признателност, които да поддържат любовта жива и да я развиват.

Четвърто, нужно е изцяло да се живее в съответствие с Господните заповеди, както е определено в Евангелието на Исус Христос.

Ако тези съставки бъдат правилно смесени и оставени да действат продължително, е твърде невероятно да се яви липса на щастие, да продължи неразбирателството или да се стигне до раздели. Бракоразводните адвокати ще трябва да се заемат с други неща, а бракоразводните съдилища ще бъдат заключени с катинар.

Двама души, които пристъпват към брачния олтар, трябва да си дават сметка, че за постигането на щастливия брак, на който се надяват, трябва да знаят, че законният брак не подрежда всички неща автоматично, а означава жертва, споделяне и дори ограничаване на някои лични свободи. Означава дълго, трудно спестяване. Означава деца, които със себе си водят финансово бреме, товара да бъдат обслужвани, бремето от грижи и притеснения, но също означава най-дълбокото и сладко чувство от всички.

Преди брака всеки партньор е напълно свободен да излиза и се прибира когато иска, да организира и планира живота си както му изглежда най-добре, да взема всички решения, като поставя себе си на първо място. Преди да се врекат, влюбените трябва да си дадат сметка, че всеки трябва да приеме буквално и изцяло, че добруването на малкото ново семейство трябва винаги да стои над добруването на който и да е от съпрузите. Всяка от страните трябва да елиминира „аз“ и „мой“ и да ги замени съответно с „ние“ и „наш“. Всяко решение трябва да взема пред вид, че има двама

или повече засегнати от него. Като подхожда към важни решения сега, съпругата ще се безпокои за последиците, които те ще имат върху родителите, децата, дома и техния духовен живот. Изборът на работа на съпруга, неговия социален живот, приятели, всеки негов интерес сега ще бъде премислен в светлината на това, че той е само част от едно семейство, че трябва да се мисли за цялата група.

Един брак може не винаги да бъде спокоен и без инциденти, но в него може да цари голям мир. Една двойка може да бъде сполетяна от бедност, болест, разочарование, неуспехи, дори смърт в семейството, но дори тези неща не могат да ги лишат от техния мир. Един брак може да бъде успешен толкова дълго, колкото в него не навлезе егоизмът. Проблеми и беди ще съединят родителите в неразрушими съюзи, ако те са напълно освободени от егоизъм. По време на депресията през 30-те години на XX в. определено се наблюдаваше спад на разводите. Бедност, неуспехи, разочарование – те обединяват родителите. Несгодата може да циментира взаимоотношенията, които преуспяването може да разруши.

Бракът, основан върху егоизма, почти сигурно ще пропадне. Онзи, който сключва брак заради богатство или престиж, или социален статут, със сигурност ще бъде разочарован. Онзи, който сключва брак, за да задоволи суетността или гордостта си, за да направи напук или да нарани друг човек, мами само себе си. А онзи, който сключва брак, за да даде щастие, както и да го получи, да служи, както и да получи служение, който се грижи за интересите на двамата и следователно на семейството, такова каквото е, ще има значителни шансове бракът му да е щастлив.

Любовта е като цвете и подобно на тялото се нуждае от постоянно подхранване. Смъртното тяло скоро ще се съсухри и умре, ако няма често подхранване. Нежното цвете ще увехне и умре без храна и вода. Любовта също не може да се очаква да трае вечно, освен ако не е постоянно подхранвана с обич, прояви уважение и възхищение, изрази на благодарност и неегоистично отношение.

Пълната липса на егоизъм със сигурност е още един фактор за постигане на успешен брак. Ако човек винаги се стреми да допринесе към интересите, утехата и щастието на другия, любовта, открита по време на ухажването и циментирана в брака, ще се умножи многократно. Много двойки допускат бракът им да изгуби свежестта си и любовта им да изсъхне като стар хляб, да омръзне като изтъркани шегги или истинало ядене. Със сигурност най-жизнено важните храни за любовта са признателност, доброта,

грижа, прояви на обич, включващи разбиране, възхищение, гордост, спътничество, доверие, вяра, партньорство, равноправие и взаимна зависимост.

За да бъде наистина щастлив в брака, човек трябва непрестанно и вярно да спазва Господните заповеди. Никой, семеен или не, не е бил особено щастлив, освен ако не е праведен. Съществуват временно задоволство и измамни моменти ситуации, но постоянно, пълно щастие може да дойде само чрез чистота и достойнство. Човек, който има за модел религиозен живот с дълбоки убеждения никога не може да бъде щастлив като неактивен. Съвестта ще продължава да измъчва, освен ако не е била притъпена, в който случай бракът вече е в опасност. Една съвест, която предизвиква терзания, може да направи живота крайно непоносим. Неактивността е разрушителна за брака, особено там, където страните са неактивни в различна степен.

Религиозните различия са сред най-мъчителните и трудно разрешими от всички.

Бракът е постановен от Бог. Той не е просто обществен обичай. Без истински и успешен брак човек не ще може никога да бъде възвисен. Четете словата на вашия Господ, че е правилно и уместно да сте семейни.

Пред вид правилността на това сериозният и разумен светия от последните дни ще планира грижливо живота си, за да бъде сигурен, че по пътя няма спънки. Като направи една сериозна грешка, човек може да издигне по пътя си препятствия, които никога да не бъдат отстранени и могат да препречат достигането на вечен живот и божественост – нашата крайна съдба. Ако двама души обичат Господ повече от собствения си живот и след това се обичат един друг повече от собствения си живот, работейки заедно в пълна хармония, опирайки се на преди всичко на евангелската програма, те със сигурност ще постигнат това голямо щастие. Когато съпруг и съпруга ходят често заедно в светия храм, коленчат заедно в молитва у дома със семейството си, отиват ръка за ръка на църковните събрания, пазят живота си напълно непорочен – физически и духовно, та всичките им мисли, желания и обич са съсредоточени върху едно същество, техния спътник, и двамата работят заедно за изграждането на царството Божие, тогава щастието е в своята най-висша степен.

Понякога в браковете има и други привързаности, макар Господ да е казал: „Обичай жена си с цялото си сърце и се привързвай към нея и към никоя друга“ (У. и З. 42:22).

Това значи също тъй пълно, „обичай мъжа си с цялото си сърце и се привързвай към него и към никой друг“. Често хората продължават да се привързват към майките си, бащите си и приятелите си. Понякога майките не отпускат хватката, която са имали върху децата си, а съпрузите и съпругите се връщат при майките и бащите си за съвет и споделяне, макар че привързването в повечето неща следва да бъде към съпругата и всички семейни въпроси следва да бъдат лични и държани в тайна от останалите.

Добре е двойките незабавно да намерят свой собствен дом, отделен и настрана от всички роднини от всяка страна. Той може да е много скромно и непретенциозно, но все пак независимо жилище. Вашият семеен живот следва да стане независим от нейните и вашите роднини. Вие ги обичате повече от всякога, цените съвета им, обичате компанията им, но живеете свой собствен живот, като се ръководите от собствените си решения, собствените си размишления с молитва, след като сте получили съвет от онези, които са определени да го дадат. Да се привържете не

значи просто да живеете в един дом; значи да бъдете заедно в тясна близост:

„Затова законно е... те двамата... да бъдат една плът, и всичко това, за да може земята да отговори на целта на сътворението си,

и за да може тя да бъде изпълнена с бройката на човека, съгласно неговото сътворение преди светът да беше създаден“ (У. и З. 49:16–17).

Братя и сестри, позволете ми да кажа, че това е Господното слово. То е много, много сериозно и няма човек, който следва да спори с Господ. Той сътворил земята; Той сътворил хората. Той знае условията. Той е установил програмата и ние не сме достатъчно умни, нито находчиви да можем да Го разубедим по тези важни въпроси. Той знае кое е правилното и вярното.

Молим ви да мислите по тези въпроси. Погрижете се бракът ви да е наред. Погрижете се животът ви да е подреден правилно. Погрижете се вашата роля в брака да се изпълнява както трябва.

Из *Ensign* март 1977 г., стр. 3–5.

ПОСРЕЩАНЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА В БРАКА

4

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства изпълнете едното или и двете следни предложения.

- В задачата за прочит по-долу старейшина Лин Г. Робинз описва една „рецепта за бедствие”. Прочетете описанието му на тази страница. После у дома разработете рецепта за хармония. Определете какви „съставки” да включите в нея.
- Поемете ангажимент да отговаряте на предизвикателствата спокойно и с любов, а не гневно.
- Определете нещо, което можете да вършите и което ще ви напомня за този ангажимент. Например можете да сложите монета или друг дребен предмет в обувката си или да си напишете бележка, като я сложите в джоба.
- Ако сте семейни, прочете и обсъдете този материал с брачния си партньор.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

СВОБОДЕН ИЗБОР И ГНЯВ

Старейшина Лин Г. Робинз
От Седемдесетте

Сатана подклажда гняв в семействата

„Аз имам семейство тук на земята. *Те са тъй добри с мен*”. Това е надеждата на всяко дете, изразена в думите на един от химните ни (“Families Can Be Together Forever”, *Hymns*, по. 300; курсив добавен).

В прокламацията за семейството ние научаваме, че „Семейството заема централно място в плана на Твореца” и че „Съпругът и съпругата имат важната отговорност да се обичат и да се грижат един за друг и за своите деца” и „свещения дълг да отглеждат децата си в любов и праведност” („Семейството: прокламация към света”, *Лиахона*, окт. 2004 г., стр. 49).

Семейството е и основната мишена на Сатана. Той води война против него. Един от методите му е изкусният и лукав начин да се промъква зад линията на фронта и да прониква в самите ни домове и живот.

Той съсипва и често унищожава семейства между стените на техните собствени домове. Стратегията му е да подклажда гняв между членовете на семействата. Стана е „бащата на раздора и (той) подтиква сърцата на хората да спорят гневно едни с други” (3 Нефи 11:29; курсив добавен). Глаголът *подклажда* звучи като рецепта за бедствие: сложете отделните характери на умерен

огън, разбъркайте няколко подбрани думи и доведете до кипване; продължавайте да разбърквате до съгъстване; оставете да изстине; нека чувствата да охладнеят няколко дни; сервирайте студено; много ще остане неизядено.

Можем да изберем да не се гневим

Лукавата част от тази стратегия е да се отдели гневът от свободния избор, като бъдем накарани да вярваме, че сме жертви на чувства, които не можем да контролираме. Чуваме, „Изпуснах си нервите”. Да си изпуснем нервите е интересен набор от думи, който се е превърнал в широко използван идиом. Да „изпуснем” нещо предполага „да не сме имали за цел”, „инцидентно”, „неумишлено”, „безотговорно” – вероятно небрежно, но „несвързано с отговорност”.

„Той ме изкарва от кожата”. Това е друг израз, който чуваме, също предполагащ липса на контрол или свободен избор. Това е един мит, който трябва да бъде развенчан. Никой не може да ни изкара от кожата. Не другите ни правят гневни. Тук не се използва сила. Да се разгневим е съзнателен избор, решение; следователно, можем да направим избора да не се гневим. *Ние* избираме!

На онези, които казват, „Не мога да се контролирам” авторът Уилям Уилбанк отвръща, „Глупости.”

„Агресията, ... потискането на гнева, разговорите за него, крясъците и виковете” са заучени стратегии за справяне с гнева. Ние *избираме* онази, която в миналото се е оказала ефикасна

за нас. Забелязвали ли сте някога колко рядко губим контрол, когато биваме разстроени от своя началник, а колко често това ни се случва, когато бъдем подразнени от приятели или членове на семейството ни?" ("The New Obscenity", *Reader's Digest*, дек. 1988 г., стр. 24; курсив добавен).

Като второкурсник Уилбанк се постарал да попадне в баскетболния отбор на гимназията и успял. На първата тренировка треньорът му го накарал да играе сам срещу него, докато отборът гледал. Когато изпуснал едно леко положение за стрелба, той се ядосал и започнал да се вайка. Треньорът отишъл при него и му рекъл, „Още една подобна сцена и никога повече няма да играеш в моя отбор“. През следващите 3 години той никога не загубил контрол отново. Години по-късно, като размишлявал над този инцидент, той си дал сметка, че в онзи ден треньорът му го научил на един принцип, който променил живота му: гневът може да бъде контролиран (вж. "The New Obscenity", стр. 24).

Ученията на Господ

В Превода на Джозеф Смит на Ефесяните 4:26 Павел задава въпроса, „Може ли човек да се гневи, без да съгреша?“ Господ е много ясен по този въпрос:

„Този, който има духа на раздора, не е от Мене, но е от дявола, който е бащата на раздора и който подтиква сърцата на хората да спорят гневно едни с други.

Ето, това не е Моето учение – да се подтикват сърцата на хората към гняв един срещу друг; а Моето учение е това, че такива неща трябва да бъдат премахнати“ (3 Нефи 11:29-30).

Това учение или заповед от Господ предполага свободния избор и е един призив към съзнателния ум да вземе решение. Господ очаква от нас да изберем да *не* се гневим.

Нито пък изпадането в гняв може да бъде оправдано. В Матей 5, ст. 22, Господ казва, „А пък аз ви казвам, че всеки, който се гневи на брата си (без причина), излага се на съд“ (курсив добавен). Колко интересно е, че изразът „без причина“ отсъства във вдъхновения Превод на Джозеф Смит (вж. Matthew 5:24), както и в 3 Нефи 12:22. Когато Господ премахва изразът „без причина“, Той ни оставя без извинение. „а Моето учение е това, че такива неща трябва да бъдат премахнати“ (3 Нефи 11:30). Можем да отстраним гнева, защото Той така ни учи и ни заповядва.

Гневът ни предава под влиянието на Сатана

Когато изоставим своя самоконтрол, гневът ни предава под влиянието на Сатана. Именно

прегрешението в ума ни води към враждебни чувства или поведение. То е детонаторът на магистралната шофьорска ярост, спортните ексцесии на запалняковците и домашното насилие.

Необуздаван, гневът бързо може да предизвика експлозия на жестоки думи и други форми на емоционално малтретиране, което засяга дълбоко нежното сърце. Именно онова, „което излиза от устата“, казва Спасителят, „то осквернява човека“ (Матей 15:11).

Дейвид О. Макей казва, „Нека съпругът и съпругата никога не си говорят един на друг на висок тон, „освен ако къщата не гори“ (*Stepping Stones to an Abundant Life*, избр. Llewelyn R. McKay [1971], стр. 294).

Физическото малтретиране е гняв, преминал в обезумяване, то винаги е несправедно и никога не е оправдано.

Гневът е нецивилизован опит да накараш другите да се чувстват виновни или жесток начин да се опиташ да ги накажеш. Често погрешно му се слага етикет възпитателен, но почти винаги дава обратен резултат. Отгук и предупрежденията на Писанията: „Мъже, любете жените си и не се огорчавайте против тях“ и „Бащи, не дразнете децата си, за да не се обезсърчават“ (Колосяните 3:19, 21).

„Никога повече няма да се гневя“

Изборът и отговорността са неразделни принципи. Понеже гневът е един избор, в Прокламацията има сериозно предупреждение, „тези, ... които безчестят брачния партньор или детето си, ... един ден ще бъдат отговорни пред Бога за това“.

Разбирането на връзката между свободния избор и гнева е първата стъпка към отстраняване на гнева от живота ни. Можем да изберем да не се гневим. И можем да направим този избор днес, веднага: „Никога повече няма да се гневя“. Обмислете това решение.

Сто двадесет и първи раздел от Учение и Завети е един от нашите най-добри източници за научаване на верни принципи на ръководство. Вероятно най-важното приложение на раздела е за съпрузи и родители. Ние трябва да ръководим своите семейства чрез убеждаване, дълготърпение, чрез благодат, кротост и чрез любов нелицемерна (вж. У. и З. 121:41-42).

Нека мечтата на всяко дете да има семейство тук на земята, което да е добро с него, да се сбъдне.

Из обръщение на старейшина Робинз на общата конференция на Църквата през април 1998 г. (вж. Conference Report, апр. 1998 г., стр. 105-106; или *Ensign*, май 1998 г., стр. 80-81).

ПОСРЕЩАНЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ЧРЕЗ ПОЛОЖИТЕЛНО ОБЩУВАНЕ

5

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- В задачата за прочит по-долу старейшина Джо Дж. Кристенсън отбелязва: „Малцина хора някога са се променили към по-добро в резултат на постоянна критика или гълчане. Ако не внимаваме, част от това, което отправяме като *конструктивна* критика, се превръща в *деструктивна*. Понякога е по-добре да оставим някои неща неизречени” (вж. стр. 19). През идната седмица отделете специално внимание на нещата, които мислите и казвате за другите. Положете усилие да бъдете мили и поучителни във всичко, което казвате.
- Търсете у брачния си спътник качества, на които се възхищавате. Направете списък с тези качества и ги споделете с него/нея.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

БРАКЪТ И ВЕЛИКИЯТ ПЛАН НА ЩАСТИЕ

Стрейшина Джо Дж. Кристенсън
От Седемдесетте

Барбара и аз бяхме благословени с шест деца. Преди няколко години, когато ги бяхме завели всичките на гости при техните дядо и баба, баща ми каза, „Джо, мисля, че ти и Барбара сте започнали нещо, което не можете да спрете”.

През тези великденски празници ние заявяваме на целия свят, че Исус е Христос и че чрез Неговото свято свещеничество и силата му на запечатване не е необходимо браковете и семействата някога да имат край – не е необходимо те да приключват.

Днес бих желал да говоря на всички ви за нашите бракове. Ето осем практични предложения, които, надявам се, могат да са от полза за укрепване на семействата ни сега и в бъдеще.

Да помним важността на брака

1. Помнете основната важност на вашия брак. Чуйте следните думи на старейшина Брус Р. Маконки за важността на брака във „великия план на щастието” на нашия Отец в Небесата (Алма 42:8):

„От мига на раждането в земния живот до времето, когато сключим брак в храма, всичко, което имаме в цялата евангелска система е за да ни подготви и направи достойни да влезем в светия ред

на съпружеството, който ни прави съпруг и съпруга в този живот и в идния свят...

Няма нищо тъй важно на този свят като създаването и усъвършенстването на семейни единици” (“*Salvation Is a Family Affair*”, *Improvement Era*, юни 1970 г., стр. 43-44).

Молете се за успеха на брака ви

2. Молете се за успеха на брака ви. Преди години, когато бе обичайна практика висш ръководител да обикаля мисията и да интервюира всички мисионери, старейшина Спенсър У. Кимбъл, тогава член на Кворума на Дванадесетте, бил на обиколка заедно с един старейшина, който съвсем наскоро щял да приключи с мисията си.

„Какви са плановете ви, старейшина, когато бъдете освободен?”

„О, плановете ми са да се върна в университета”. После с усмивка той добавил, „След това се надявам да се влюбя и да се ожения”.

Старейшина Кимбъл споделил следния мъдър съвет: „Е, не се молете просто да се ожените за онази, която обичате. *Вместо това се молете да обичате онази, за която се ожените*”.

Ние следва да се молим да бъдем по-мили, учтиви, смирени, търпеливи, прощаващи и *особено* по-малко егоистични.

За да разпознаем по-добре своите лични проблеми или слабости, които ни пречат да бъдем

по-добри брачни партньори, следва да дойдем при Господ в молитва и да пожънем благата на следното силно обещание от Книгата на Мормон: „ако човеците дойдат при Мене, Аз ще им покажа тяхната слабост...; защото ако те се смирят пред Мене и повярват в Мене, тогава Аз ще сторя слабите им страни да станат силни” (Етер 12:27).

И така, нуждата да се молим. Много ръководители на Църквата и брачни съветници сочат, че не са видели нито един брак в сериозна беда там, където двойката все още всеки ден се моли заедно. Когато възникнат проблеми и бракът е застрашен, съвместните молитви като двойка може да се окажат най-важния лек.

Слушайте брачния си партньор

3. Слушайте. Отделяйте време редовно да изслушвате своя брачен партньор, дори го планирайте редовно. Разговаряйте един с друг и оценявайте как се справяте като брачен партньор.

Брат Брент Барлоу попитал група братя от свещеничеството: „Колко от вас биха искали да получат откровение?” Всички вдигнали ръце. Тогава той им предложил да си идат у дома и да попитат съпругите си как биха могли да бъдат по-добри съпрузи. Той добавя, „Последвах съветения си съвет и имах много съдържателно обсъждане със (съпругата ми) Сюзън през онзи следобед” (“To Build a Better Marriage”, *Ensign*, септ. 1992 г., стр. 7). Един подобен разговор би бил откровение за всеки от нас.

Някой от вас, братя, чувал ли е съпругата ви да казва нещо подобно на това, което чух наскоро: „Джо, слушаш ли ме?” Тя не беше единствената, която се чудеше дали слушам. Преди известно време си дремвах, когато малката ни внучка Алисън дойде, повдигна един от клепачите ми и попита, „Дядо, тук ли си?” Ние следва да бъдем „тук” и да откликваме на своя другар.

Избягвайте постоянното дразнене

4. Избягвайте „постоянното дразнене”. Не бъдете прекалено критични към грешките на другия. Давайте си сметка, че никой от нас не е съвършен. Всички ние имаме да изминем дълъг път, за да станем подобни на Христа, както ни увещават нашите ръководители.

„Безкрайното дразнене”, както го нарича президент Спенсър У. Кимбъл, може да „изпусне въздуха” на почти всеки брак (“Marriage and Divorce”, *1976 Devotional Speeches of the Year* [1977], стр. 148). Като цяло, всеки от нас до болка познава собствените си слабости и не се нуждаем от чести напомнения. Малцина хора някога са се променили към по-добро в резултат на постоянна критика или

гълчане. Ако не внимаваме, част от това, което отправяме като *конструктивна* критика, се превръща в *деструктивна*.

Понякога е по-добре да оставим някои неща неизречени. Като младоженка сестра Лола Уолтърз прочела в едно списание, че за да укрепят брака си, двойките следва да имат редовно, откровено време за споделяне, в което да изреждат всички поведенчески маниери, които намират за дразнещи. Тя пише:

„Трябваше да изредим пет неща, които намираме за дразнещи и аз почнах... Казах му, че не харесвам начина, по който яде грейпфрут. Той го белеше и ядеше като портокал! Никой друг човек, когото познавах, не ядеше грейпфрут така. Можеше ли едно момиче да очаква да прекара живота си и вечността, гледайки своя съпруг да яде грейпфрути като портокали?...

След като свърших (с моите пет неща), бе негов ред да каже нещата, които не харесва у мен. (Той) каза, „Мила, честно казано, не мога да се сетя за нищо, което не харесвам у теб”.

Ахнах.

Бързо обърнах гръб, защото не знаех как да обясня сълзите, които напълниха очите ми и се стичаха по лицето ми”.

Сестра Уолтърз завършва, „Всеки път, когато чуя за несъвместими семейни двойки, винаги се питам дали са страдали от онова, което сега наричам „синдром на грейпфрута” (“The Grapefruit Syndrome”, *Ensign*, апр. 1993 г., стр. 13).

Да, понякога е по-добре да оставим някои неща неизречени.

Поддържайте живо своето ухажване

5. Поддържайте живо своето ухажване. Отделяйте време да вършите заедно нещо – само вие двамата. Колкото и да е важно да бъдете с децата като семейство, имате нужда от време, в което да бъдете сами двамата всяка седмица. Ако го планирате, това ще позволи на децата ви да чувстват, че бракът ви е тъй важен, че вие трябва да го подхранвате. Това изисква ангажираност и планиране.

Не е нужно да бъде скъпо. Времето заедно е най-важния елемент.

Веднъж, когато тъст ми излизаше от дома си след обяда, за да се върне на полето да работи, тъща ми каза, „Албърт, върни се веднага тук и ми кажи, че ме обичаш”. Той се ухили и рече шеговито, „Елси, когато се оженихме, ти казах, че те обичам, и ако това някога се промени, ще те информирам”. Да се злоупотреби с израза „Обичам те” е трудно нещо. Изричайте го всеки ден.

Казвайте „Съжалявам“ без да се бавите

6. Казвайте „Съжалявам“ без да се бавите. Колкото и трудно да изглежда да подредите думите, побързайте да кажете „Извинявам се и моля да ми простиш“, дори вината да не е изцяло ваша. Истинската любов се развива от онези, които са охотни да признаят с готовност личните си грешки и простъпки.

Когато възникнат разногласия, важно е да сте в състояние да ги обсъдите и разрешите, но има моменти, когато е най-добре да направите пауза. Важно е да си прехапете езика и да преброите до десет или дори до сто. И понякога дори помага да оставите гнева ви да пренощува и на сутринта да се върнете към проблема по-отпочинали, спокойни и с по-добри шансове за разрешаване.

От време на време чуваме по нещо като, „Ами, ние сме женени от 50 г. и никога не сме имали различия на мненията“. Ако случаят наистина е такъв, тогава единият от партньорите е прекомерно под контрола на другия или, както казваше някой, говори неща, чужди на истината. Всяка интелигентна двойка ще има различия на мненията. Предизвикателството ни е да сме сигурни, че знаем как да ги решим. Това е част от процеса на превръщане на един добър брак в още по-добър.

Живейте според доходите си

7. Научете се да живеете според доходите си. Някои от най-трудните предизвикателства в брака възникват в областта на финансите. „Адвокатската асоциация на САЩ ... сочи, че 89 процента от всички разводи могат да бъдат проследени до кавги и обвинения за пари“ (Marvin J. Ashton, „One for the Money“, *Ensign*, юли 1975 г., стр. 72). Бъдете охотни да отложите или да се откажете от някои покупки, за да се вмените в бюджета си. Плащайте първо десетъка си и, доколкото е възможно, избягвайте дълговете. Помнете, че да похарчите месечно 50 долара по-малко, отколкото получавате, е равно на щастие, а да похарчите 50 повече – на нещастие. Може да дойде време да извадите ножиците и кредитните си карти и да извършите онова, което старейшина Джефри Р. Холанд нарече една „пластична операция“ („Things We Have Learned-Together“, *Ensign*, юни 1986 г., стр. 30).

Споделяйте отговорностите в дома и семейството

8. Бъдете истински партньори в домашните и семейни отговорности. Не бъдете като съпруга, който седи из къщи, очаквайки да се погрижат за него, смятащ, че неговото задължение е да печели хляба на семейството, а отговорността за дома и грижите за децата са единствено на жена му. Задачата да се грижим за дом и семейство е отговорност на повече от един човек.

Помнете, че в това партньорство вие сте заедно. Барбара и аз открихме, че можем всяка сутрин да си оправим леглото за по-малко от минута и то да е подредено за целия ден. Тя казва, че ме е оставила да върша това, за да ми помогне то цял ден да се чувствам добре и предполагам, че в това може да има нещо вярно.

Намерете време да изучавате заедно Писанията и следвайте следния полезен съвет от президент Кимбъл: „Когато съпруг и съпруга ходят често заедно в светия храм, коленичат заедно в молитва у дома със семейството си, отиват ръка за ръка на църковните събрания, пазят живота си напълно непорочен – физически и духовно... и двамата работят заедно за изграждането на царството Божие, тогава щастието е в своята най-висша степен“ (*Marriage and Divorce*, 1976 г., стр. 24).

В заключение:

- Помнете основната важност на вашия брак.
- Молете се за успеха му.
- Слушайте.
- Избягвайте „постоянното дразнене“.
- Поддържайте живо своето ухаждане.
- Казвайте „Съжалявам“, без да се бавите.
- Научете се да живеете според доходите си.
- Бъдете истински партньори в домашните и семейни отговорности.

Свидетелствам, че Исус е Христос, че гробницата била празна на онзи трети ден и че „както в Адама всички умират, така и в Христа всички ще оживеят“ (1 Коринтяните 15:22). Така с благодарност за запечатващата сила във възстановеното Евангелие на Исус Христос можем уверено да кажем заедно с поета, „След смъртта ще те обичам само още повече“ (Elizabeth Barrett Browning, *Sonnets from the Portuguese*, сонет 43, стих 14).

Из обръщение на старейшина Кристенсън на общата конференция на Църквата през април 1995 г. (вж. Conference Report, апр. 1995 г., стр. 84-87; или *Ensign*, май 1995 г., стр. 64-66).

УКРЕПВАНЕ НА БРАКА ЧРЕЗ ВЯРА И МОЛИТВА

6

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Определете едно нещо, което можете да вършите за укрепване вярата ви в Небесния Отец и Исус Христос.
- Определете време да се молите с брачния си партньор всеки ден.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

ДА ОТКРИЕШ РАДОСТ В ЖИВОТА

Старейшина Ричард Г. Скот
От Кворума на дванадесетте апостоли

Разнообразие сред постоянството

Неотдавна стоях на северния бряг на един красив тихоокеански остров, гледайки океана на разсъмване. Бях очарован от ритмичността, с която огромните вълни една след друга с постоянство се движеха напред, за да се разбият в брега. Това ми напомни за постоянството в плана на Господ, с установени, вечни закони, за сигурността на трайната справедливост и за нежните милости, спечелени чрез подчинение. Забелязах, че всяка вълна се издигаше в различна точка на хоризонта, за да намери своя неповторим път към брега. Едни се хвърляха върху скалите, оставяйки струи разпенена бяла вода. Други се разбиваха о брега по различни начини. Те се плъзгаха по мокрия пясък на игриви пенести гребени, после клокочиха и се въртяха, докато се оттегляха.

Мислех си за безкрайното разнообразие от възможности, които Господ ни е дал. Ние имаме толкова много свобода, толкова много възможности да развиваме уникалните си личности и таланти, личните си спомени, личния си принос. Тъй като по-нататък нямаше да имам друга възможност да наблюдавам величественото море, се опитах да си представя славната гледка, която по-късно щеше да създаде яркото слънце. Докато благоговейно наблюдавах тази величествена сцена, в облаците се образува отвор, бляскавите лъчи на изгряващото слънце пробиха мрачното небе, преобразявайки всичко със своята светлина, цвят и живот. Сякаш Господ бе пожелал да сподели една допълнителна

благословия, символ на светлината на Неговите учения, която дава блясък и надежда на всичко, до което се докосне. Почувствах сълзи на благодарност за този чудесен свят, в който живеем, за изключителната красота, която нашият Небесен Отец така щедро споделя с всички, които желаят да я видят. Наистина, животът е прекрасен.

Да оценяваме красотата на живота

Отделяте ли време всеки ден да откриете колко хубав може да бъде животът ви? Кога за последен път гледахте слънчевия залез – умиращите лъчи да целуват за лека нощ облаци, дървета, хълмове и равнини, понякога спокойно, понякога в буйни изблици на цветове и форми?

А чудото на безоблачната нощ, когато Господ разбулва чудесата на Своите небеса – мигащите звезди, лунните лъчи, за да разпали въображението ни със Своето величие и слава?

Колко пленително е човек да гледа как семе, посадено в плодородна почва, покълва, събира сила и протяга крехък, на вид незначителен филиз. Търпеливо то започва да расте и развива своя собствен характер, водено от генетичния код на Господ, даден да води неговото развитие. С грижа то със сигурност ще стане каквото е предназначено да бъде: лилия, увенчана с грация и красота, ароматна градинска мента, праскова, авокадо или красиво цвете с неповторима изтънченост, цвят и аромат.

Кога за последно сте наблюдавали да се образува малка розова пъпка? Всеки ден тя развива нова и впечатляваща особеност, още обещание за красота, докато накрая се превърне във величествена роза.

Вие сте едно от най-благородните Божии творения. Неговата цел е животът ви да бъде възхитително красив независимо от условията и обстоятелствата ви. Ако сте благодарни и покорни, можете да станете всичко онова, което Бог възнамерява да бъдете.

Радостта в живота зависи от упованието в Бог

Тъгата, разочарованието и някои предизвикателства са *неща* от живота, не самият живот. Не омаловажавам колко трудни са някои от тези събития. Те могат да се разтегнат за дълъг период от време, но не трябва да им се позволи да станат един ограничителен фокус на всичко, което правите. Господ вдъхновил Лехий да заяви основополагащата истина, „човеците са, за да могат да имат радост“¹. Това е изявление, зависещо от условия: „те *могат* да имат радост“. То е условно не за Господ. Целта Му е всеки от нас да намери радост. То няма да бъде условно и за вас, ако се подчинявате на заповедите, имате вяра в Учителя и вършите нещата, необходими да имате радост тук на земята.

Радостта в живота ви зависи от вашето упование в Небесния Отец и Неговия свят Син, убедеността ви, че Техният план на щастие наистина може да ви донесе радост. Размишлението над тяхното учение ще ви позволи да се радвате на красотите на тази земя и да обогатявате взаимоотношенията си с други хора. То ще ви доведе до утешаващи, укрепващи изживявания, които произтичат от молитва към Отец в Небесата и отговорите, които Той дава на Свой ред.

Перспектива и търпение

Дребно камъче, поставено близо до окото, изглежда като гигантско препятствие. Пуснато на земята, то се вижда в перспектива. По подобен начин проблемите и изпитанията в живота ни трябва да бъдат гледани в перспективата на ученията от Писанията. Иначе те лесно могат да обземат погледа ни, да поглъщат енергията ни и да ни лишат от радостта и красотата, които Господ предвижда да получим тук на земята. Някои хора са като скали, хвърлени в море от проблеми. Те се давят от тях. Бъдете като коркова тапа. Когато някой проблем ви „залее“, борете се да се освободите и изсочите на повърхността и отново да служите с радост.

Вие сте тук на земята с една божествена цел. Тя не е да се забавлявате безкрайно, нито постоянно да се стремите към удоволствия. Вие сте тук, за да бъдете изпитани, да се докажете, та да можете да получите допълнителните благословии, които Бог има за вас². Изисква се закаляващият ефект на търпението³. Някои благословии ще бъдат дадени тук, в този живот; други ще дойдат отвъд завесата.

Господ е отдаден на вашето лично израстване и развитие. Този напредък се ускорява, когато с желание Му позволите да ви води през всяка възможност за растеж, пред която се изправите, независимо дали самите вие я харесвате или не. Когато уповавате в Господ, когато с цялото си сърце и ум желаете да се съсредоточите върху Неговата воля, когато се молите да бъдете водени от Духа, за да вършите волята Му, на вас ви е гарантирано най-голямото щастие по пътя и най-задоволяващата придобивка от това земно изживяване. Ако поставяте под въпрос всичко, което се иска вършите или забивате пети в земята при всяко неприятно предизвикателство, правите така, че за Господ е по-трудно да ви благослови⁴.

Вашият свободен избор, правото да избирате, не ви е дадено, за да може получите онова, което си поискате. Този божествен дар е даден, така че да можете да избирате онова, което вашият Отец в Небесата желае за вас. По този начин Той може да ви води да станете всичко, което Той е предвидил да станете⁵. Тази пътека води към възхитителна радост и щастие.

Живейте с радост сред негодите

Учете се от вдъхновяващи личности, които са се помирили с предизвикателствата си и живеят с радост сред негодите. Една прекрасна жена с непрекъснато изостряща се неизлечима болест продължаваше да намира радост в живота. Тя разбираше плана на щастие, беше получила храмовите обреди и правеше най-доброто, на което бе способна, за да отговори на условията за обещаните благословии. Личният ѝ дневник съобщава:

„Днес е хубав есенен ден. Взех пощата и седнах на люлката. Бях толкова щастлива и доволна на топлото слънце, сред сладкия аромат на природата и дърветата около мен. Просто седях и се радвах на факта, че още съм жива на тази красива земя... Господ е тъй добър към мен. Толкова съм Му благодарна, че още съм тук и се чувствам така добре. Толкова съм щастлива, че просто искам да викам и танцувам из тази красива къща, докато слънцето струи през големите прозорци. Обичам да съм жива“.

Една доблестна майка, смело бореща се с омаляваща болест, прекара безброй часове, усърдно довършвайки една голяма дантела, произведение на изкуството и истинско предизвикателство. Това бе подарък за една двойка, преживяваща изпитания. За тях тя бе безценна, постоянно напомняне за скъпоценните плодове на едно решително усилие пред лицето на негодата, трайно послание на надежда, вързано с връзките на чистата любов и охотна жертва.

Намирайте радост в онова, което *имате*

Децата ни учат как да намираме радост дори в обстоятелства, представляващи най-сериозни предизвикателства. Те още не са се научили да се депресират, като се концентрират над нещата, които нямат. Намират радост в онова, което им е на разположение. Помня как едно малко момче играеше край брега на реката. То бе вързало две празни кутийки от безалкохолни напитки с парче рибарска корда. Прехвърляше едната кутийка през клона на дърво, после я пълнеше с вода. После издърпваше другата кутия и я пускаше. Тежестта на първата кутия теглеше нагоре втората, докато тя паднеше. Детето се смееше и танцуваше от радост.

Нас ни заобикалят прости, обновяващи изживявания. Те могат да бъдат предпазни клапани, които освобождават напрежението и поддържат духа. Не се концентрирайте върху онова, което нямате или сте загубили. Господ обещава на покорните да сподели с тях всичко, което има. Може да сте лишени в материален план тук, но в идния живот, ако сте достойни и живеете доблестно, пълнотата ще бъде вашата благословия.

Намерете компенсиращите благословии в живота си, когато Господ в Своята мъдрост ви лишава от нещо, което искате изключително много. За лишените от зрение или слух Той изостря останалите сетива. На болните Той дава търпение, разбиране и повече признателност за добротата на околните. При онези, които са загубили скъп близък, Той задълбочава връзките на любовта, обогатява спомените и разпалва надеждата за едно повторно бъдещо събиране. Ще откривате компенсиращи благословии, когато охотно приемате Господната воля и упражнявате вяра в Него⁶.

На търпящия несподи народ на Алма Господ казва:

„И Аз ще облекча тегобите..., та даже вие да не можете да ги чувствате на гърбовете си... ; и това Аз ще направя, за да можете да Ми бъдете свидетели отсега насетне и за да знаете със сигурност, че Аз, Господ Бог, посещавам Моя народ в страданията му.

И ... тегобите ... станаха леки; да, Господ ги усили, за да могат да понесат тегобите си с лекота, и те се подчиняваха с желание и търпеливо на волята Господна”⁷.

Творчеството ще ви помогне да се радвате на живота

Опитайте се да творите заради радостта, която носи това. След като доблестните им съпрузи са призовани в небесния си дом, сестри Камила

Кимбъл, Амелия Маконки и Хелън Ричардз се научават да рисуват. Те не само остават наследства от изкуство, но и никога вече не виждат някой залез, лице или дърво по същия начин. Сега те забелязват тънките нюанси на цветовете и форми и се радват на изобилната красота около тях.

Изберете нещо като музика, танц, скулптура или поезия. Творчеството ще ви помогне да се радвате на живота. То поражда дух на благодарност. Развива скрити таланти, изостря способността ви да разсъждавате, да действате и да намирате цел в живота. То прогонва самотата и душевната болка. Дава нови сили, проблясък на ентузиазъм и интерес към живота.

Служенето: ключ към щастие

Охотното служене на околните е ключ към трайно щастие. Президент Спенсър У. Кимбъл казва: „Бог ни обръща внимание и бди над нас. Но обикновено Той посреща нуждите ни чрез някой друг човек. Ето защо е жизнено важно да служим един на друг”⁸.

Познавам една жена, която бе весела и щастлива. Всяка сутрин тя молеше своя Отец в Небесата да я отведе при човек, на когото да помогне. Тази искрена молитва получаваше отговор отново и отново. Бременето на мнозина биваше облекчено и животът им съживен. Тя биваше постоянно благословена, затова че е оръдие, ръководено от Господ.

Трудността може да бъде превърната в развитие

Знам, че всяка трудност, с която се срещаме в живота, дори онези, които произтичат от нашата небрежност или дори прегрешение, може да бъде превърната от Господ в изживявания, които дават развитие, в истинска стълба, водеща нагоре⁹. Със сигурност не препоръчвам прегрешението като път за израстване. То е мъчително, трудно и поради това напълно ненужно. Далеч по-мъдро и лесно е да вървим напред в праведност. Но чрез подходящо покаяние, вяра в Господ Исус Христос и подчинение на Неговите заповеди дори разочарованието, което произтича от прегрешението, може да бъде превърнато в завръщане към щастие.

Направете списък с нещата, които можете да направите, за да бъдете щастливи, като:

- Размишлявайте над Писанията, за да разберете плана на щастие.
- Молете се с вяра в Исус Христос.
- Обичайте и служете на другите.
- Получете обредите на храма. Върнете се там, за да благословите други хора.

- Вслушвайте се в пророка и се подчинявайте на неговия съвет.
- Бъдете благодарни за това, което имате.
- Усмивайте се повече.

Списъкът ще ви даде ключове към задоволство и радост.

Предизвикателството е временно, а щастието вечно

Една известна бразилска песен повтаря лъжа, в която вярват мнозина: тъгата никога не свършва, но щастието – да. Свидетелствам, че с вяра в Спасителя и подчинение на Неговите учения щастието никога не свършва, а тъгата – да.

Без значение с колко трудно нещо се сблъсквате вие или обичните ви хора, то не бива да превзема живота ви и да се превръща в център на всичките ви интереси. Предизвикателствата са изживявания с цел опит, предвидени да бъдат временни действия, изиграни на сцената на един живот на щастие. Не се оставяйте да бъдете така погълнати от отделно събитие, че да не можете да мислите за нищо друго, нито да се грижите за себе си или онези, които зависят от вас. Помнете, че както възстановяването на тялото, така и изцеляването от някои духовни и емоционални предизвикателства отнема време.

Господ казва, „Бъди търпелив в страданията, защото ще имаш много; но устой им, защото ето, аз съм с теб чак до края на дните ти”¹⁰. Като бъдете търпеливи, ще разберете какво означава твърдението „аз съм с теб”. Божията любов носи мир и радост.

Вярата ви в Исус Христос дава на живота смисъл на трайност и устояване. Помнете, че сте на път към възвисяването. Понякога имате преживявания, които носят повече щастие от други, но това всичко е цел на Господ¹¹.

Като свидетел за Спасителя ви увещавам да прощавате на всеки, който смятате, че може да ви е оскърбил. Ако прегрешите, покайте се, та Учителят да може да ви изцели.

Благодарете на своя Отец в Небесата и Неговия Възлюбен Син за плана на щастие и за евангелските принципи, на които се основава той. Бъдете благодарни за обредите и заветите, които са дали Те. Тържествено свидетелствам, че те имат власт да увенчаят живота ви с мир и радост, да му дадат цел и смисъл. Ще научите, че тъгата и разочарованието са временни. Щастието е нескончаемо и вечно благодарение на Исус Христос. Тържествено свидетелствам, че Той е жив, че ви обича и ще ви помага.

Из обръщение на старейшина Скот на общата конференция на Църквата през април 1996 г. (вж. Conference Report, апр. 1996 г., стр. 31-35; или *Ensign*, май 1996 г., стр. 24-26).

БЕЛЕЖКИ

1. 2 Нефи 2:25.
2. Вж. Авраам 3:25.
3. Вж. Мосия 3:19.
4. Вж. 1 Нефи 3:7.
5. Вж. Учение и Завети 58:26-32.
6. Вж. Orson F. Whitney, цитирано в Spencer W. Kimball, *Faith Precedes the Miracle* (1972), стр. 98.
7. Мосия 24:14-15.
8. *The Teachings of Spencer W. Kimball*, изд. Edward L. Kimball (1982), стр. 252.
9. Вж. Исаия 40:31.
10. Учение и Завети 24:8.
11. Вж. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5-то изд. (1939), стр. 177.

ИЗЦЕЛЯВАЩАТА СИЛА НА ОПРОЩЕНИЕТО

7

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Изучете примерите на прошка в следните пасажии от Писанията: Лука 23:33-34; Деянията 7:58-60; 1 Нефи 7:8-21.
- Поемете ангажимент да прощавате повече и да сте по-достойни за прошката на другите.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

„ОТ ВАС СЕ ИЗИСКВА ДА ПРОЩАВАТЕ“

Президент Гордън Б. Хинкли
Първи съветник в Първото Президентство

Духът на опрощение и отношението на любов и състрадание към онези, които може да са постъпили зле с нас представляват самата същност на Евангелието на Исус Христос. Всеки от нас се нуждае от този дух. Целият свят се нуждае от него. Господ учи така. Той дал пример за това по-добре от всеки друг.

По време на страданието Си на кръста на Голгота, с низки и пълни с омраза хора пред Себе Си, същите, които Го довели за това ужасно разпятие, Той извикал, „Отче, прости им, защото не знаят какво правят“ (Лука 23:34).

Никой от нас не е призван да прощава толкова щедро, но всеки от нас е длъжен по изречена от Бог заповед да протяга ръка с прошка и милост. Господ заявява в едно откровение: „Учениците Ми в древните дни търсеха повод едни срещу други и не си прощаваха едни други в сърцата си; и поради това зло те бяха огорчавани и тежко укорявани.

Затова Аз ви казвам, че трябва да си прощавате едни на други, защото този, който не прощава на брата си неговите простъпки, застава осъден пред Господа, защото в него остава по-големият грях.

Аз, Господ, ще простя на когото искам да простя, но от вас се изисква да прощавате на всички човеци.

И трябва да кажете в сърцата си: Нека Бог отсъди между мен и теб и ти се отплати според делата ти“ (У. и З. 64:8-11).

Колко много ни е нужно да прилагаме този даден от Бог принцип, и друг, който го съпътства, покаянието! Виждаме нуждата от това в домовете на хората, където недоразумения, дребни като къртичини, прерастват в планини от спорове. Виждаме го сред съседни, където незначителни различия водят до неугасваща горчилка. Виждаме го сред бизнес партньори, които се карат и отказват да се спогодят и простят, когато в повечето случаи въпросът може да бъде решен за благослов на всички, ако има желание да седнат заедно и да говорят спокойно един с друг. Вместо това те прекарват дните си в подхранване на злоба и планове за отплата.

В онази първа година от организирането на Църквата, когато Пророкът Джозеф Смит многократно бивал арестуван и съден по лъжливи обвинения от онези, които искали за навредят на добротото му име, Господ му казва чрез откровение, „И всеки, който се съди с тебе, ще бъде проклет от закона“ (У. и З. 24:17). Виждал съм това в наши дни у някои хора, които чрез преследване по съдебен ред подхранват своята злоба. Дори да спечелят някои от споровете си, у тези хора има малко душевен мир и макар те да печелят долари, губят нещо много по-ценно.

Избягвайте горчивината

Френският писател Ги дьо Мопасан разказва историята за един селянин на име Ошком, който дошъл в селото в един пазарен ден. Докато вървял през площада, той видял парче канап, търкалящо се по паважа. Взел го и го сложил в джоба си. Действията му били наблюдавани от селския сарач, с когото преди това имали препирня.

По-късно през деня съобщили за изгубен портфейл. Ошком бил арестуван по обвинение на сарача. Той бил закаран при кмета, пред когото заявил, че е невинен, показвайки парчето канап, което взел. Но не му повярвали и му се изсмели.

На другия ден портфейлът бил намерен и Ошком бил признат за невинен по всички обвинения за злосторничество. Но огорчен от унижението, което претърпял поради лъжливото обвинение, той се озлобил и не оставил въпросът да отмре. Не желаейки да прости и забрави, той не мислел и не говорел за нищо друго. Занемарил фермата си. Където и да идел, когото и да срещнал, говорел за несправедливостта. Ден и нощ мислел за това. Обсебен от огорчението си, той се разболял тежко и умрял. В предсмъртното си бълнуване постоянно повтарял, „Парче канап, парче канап“ (*The Works of Guy de Maupassant* [n.d.], стр. 34-38).

Тази история може да бъде повторена много пъти в наше време с промяна на действащите лица и обстоятелствата. Колко трудно е за всеки от нас да прости на онези, които са ни наранили. Ние всички сме склонни да мислим само за злото, което ни е сторено. Това ни изгрива, разяжда и съсипва отвътре. Има ли добродетел, която трябва да се прилага повече в наше време от добродетелта да простим и забравим? Има хора, които биха погледнали на това като на белег за слабост. Така ли е? Аз твърдя, че не е нужна нито сила, нито интелигентност, за да размишляваме с гняв над преживените несправедливости, да преминем през живота в дух на отмъстителност, да пропилеем способностите си в плановете за отплата. В подхранването на злоба не може да се намери покой. Няма щастие в това да живееш за деня, в който ще можеш да „бъдеш квит“.

Павел говори за „слабите и сиромашки първоначални учения“ в живота ни (вж. Галатяните 4:9). Има ли нещо по-слабо и сиромашко от склонността човек да прекара цял живот в безкрайни горчиви мисли и планиране на действия към онези, които може да са го обидили?

Джозеф Ф. Смит бил президент на Църквата във време на големи огорчения към нашите люде. Той бил мишена на низки обвинения, на истински оглушителни критични кампании от журналистите дори в негова собствена общност. Бил осмиван, подиграван и окарикатуряван. Чуите отговорът му към онези, които превърнали в спорт унизяването му: „Оставете ги. Нека си вървят. Дайте им свободата на словото, която искат. Оставете ги да разказват собствената си история и да пишат собственото си разорение“ (*Gospel Doctrine*,

5-то изд. [1939], стр. 339). И после, в духа на „прости и забрави“ той продължил напред с голямото и положително дело да води Църквата към нов растеж и забележителни достижения. Когато починал, много от онези, които го били осмивали, написали думи на почит и възхвала за него.

Спомням си как слушах най-подробно една двойка, с която имах интервю. Помежду им имаше горчивина. Знам, че някога любовта им била истинска и дълбока. Но всеки развил привичка да говори за грешките на другия. Не желаейки да простят грешките, които всички ние правим, нито да ги забравят и да заживеят, издигайки се снизходително над тях, те се заяждаха един с друг, докато любовта, която познаваха някога, бе задушена. Тя бе превърната в пепел с постановяването на т. нар. развод по взаимно съгласие без дирене на вина. Сега са останали единствено самота и взаимни обвинения. Сигурен съм, че ако помежду им бе имало дори малко покаяние и прошка, те все още щяха да бъдат заедно, радвайки се на спътничеството, което тъй щедро бе благословило по-младите им години.

Мир чрез прошка

Ако тук има някой, който подхранва в сърцето си отровната отвара на враждата към друг човек, умолявам ви да помолите Господ за сила да простите. Подобна проява на желание ще бъде самото съдържание на вашето покаяние. Това може да не е лесно и може да не дойде бързо. Но ако се стремите към него искрено и го култивирате, то *ще* дойде. И дори ако онзи, комуто сте простили, продължава да ви преследва и заплашва, ще знаете, че сте сторили каквото сте могли, за да постигнете помирение. В сърцето ви ще дойде мир, непостижим по друг начин. Този мир ще бъде мирът на Онзи, Който казва:

„Защото ако вие простите на човеците съгрешенията им, то и небесният ви Отец ще прости на вас.

Но ако вие не простите на човеците съгрешенията им, то и вашият Отец няма да прости вашите съгрешения“ (Матей 6:14-15).

Блудният син

Не знам по-прекрасен разказ от онзи, който се намира в 15 глава на Лука. Това е разказът за един каещ се син и един прощаващ баща. Това е разказ за един син, който пропилял наследството си в разгулен живот, отхвърляйки съвета на своя баща, отблъсквайки онези, които го обичали. Когато похарчил всичко, той бил гладен и без приятели и „като дойде на себе си“ (Лука 15:17),

той се върнал обратно при баща си, който, виждайки го отдалече, „се завтече, хвърли се на врата му и го целуваше“ (Лука 15:20).

Аз ви моля да прочетете този разказ. Всеки родител трябва да го чете отново и отново. Той е достатъчно голям да обхване всяко домакинство и дори по-голям, та да обхване цялото човечество, защото не сме ли всички ние блудни синове и дъщери, които трябва да се покаят и да получат от опрощаващата милост на нашия Небесен Отец, след което да следваме примера Му?

Неговият Възлюбен Син, нашият Спасител, протяга ръка към нас с прошка и милост, но правейки го, Той заповядва покаяние. Истинският и възвишен дух на опрощението ще стане израз на това изисквано покаяние. Господ казва – цитирам от едно откровение, дадено на Пророка Джозеф:

„Ето защо Аз ти заповядвам да се покаеш, покай се, да не би да те поразя с жезъла на устата Ми и с яростта Ми, и с гнева Ми, и страданията ти да бъдат тежки, не знаеш колко тежки, не знаеш колко болезнени, да, не знаеш колко непоносими.

Защото ето, Аз, Бог, съм изстрадал тези неща за всички, та да могат те да не страдат, ако се покаят.

Но ако те не се покаят, трябва да страдат, тъкмо като Мен,

което страдание накара Мен самия, тъкмо Бог, най-великият от всички, да потреперя от болка и да кървя от всяка пора, и да страдам и тялом, и духом...

Почуи се от Мен и послушай словата Ми; ходи в кротостта на Духа Ми и ще имаш мир в Мен“ (У. и З. 19:15-18, 23).

Такава е заповедта и обещанието на Онзи, Който в Своята велика молитва-пример умолява, „Отче, ... прости ни дълговете, както и ние простихме на нашите длъжници“ (Матей 6:9, 12).

„Превържете раните“

Не са ли красиви думите на Ейбрахам Линкълн, казани по повод трагедията на Гражданската война: „Без злоба към никого, с милосърдие към всички, ... нека ... превържем ... раните“ (в John Bartlett, *Familiar Quotations* [1968], стр. 640).

Мои братя и сестри, нека превържем раните – многобройните рани, причинени от язвителни думи, упорито пазени болки от неправди, от кроене на планове „да бъдем квит“ с онези, които може да са постъпили зле с нас. Всички ние имаме у себе си от този дух на отмъщение. За щастие, всички имаме силата да се извисим над него, ако се „облече(м) с обвързването на милосърдието като с една мантия, което е обвързването на съвършенството и мира“ (У. и З. 88:125).

„Да се греши е човешко, да се прощава е божествено“ (Alexander Pope, *An Essay on Criticism*, 2:1711). Няма мир в размишлението над стари рани. Има мир в покаянието и прошката. Това е сладкият мир на Христа, Който казва, „Блажени миротворците, защото те ще се нарекат Божи чад“ (Матей 5:9).

Из *Ensign* юни 1991 г., стр. 2-5.

РЪКОВОДЕНЕ НА СЕМЕЙНИТЕ ФИНАНСИ

8

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Направете списък на неща, които сте купили наскоро. Напишете *H* срещу всяко нещо, което ви е било необходимо. Напишете *I* срещу всяко нещо, което сте искали, но не е било нужно. Използвайте списъка, за да оцените навиците си да харчите пари. Ако харчите твърде много пари за неща, които не са нужни, обмислете начини да използвате по-разумно средствата си.
- Заедно с брачния ви партньор разработете бюджет за предстоящ период от време – една или две седмици. Помислете дали да ползвате бюджета на стр. 32 като ръководство. Работете заедно, за да се вметите в бюджета, който сте приели.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

ПОСТОЯНСТВО СРЕД ПРОМЯНАТА

Президент Н. Елдън Танър
Първи съветник в Първото Президентство

Това, което бих желал да споделя с вас днес, са наблюденията ми относно постоянните и фундаментални принципи, които ще ви донесат финансова сигурност и душевен мир при *всякакви* икономически условия, ако бъдат следвани.

„Търсете първо царството Божие“

Първо, бих желал да изградя основа и установя перспектива, в която тези икономически принципи трябва да бъдат прилагани.

Веднъж един от моите внуци ми каза: „Наблюдавах теб и други успели хора и взех решение, че искам да успея в живота си. Искам да интервюирам толкова успели хора, колкото мога, за да определя какво ги прави успяващи. Така че, дядо, като погледнеш назад своя опит, кой, мислиш, е най-важният елемент на успеха?“

Казах му, че Господ е дал най-великата формула на успеха, за която знаем: „Но първо търсете Неговото царство и Неговата правда; и всичко това ще ви се прибави“ (Матей 6:33).

Някои спорят, че финансово преуспяват някои хора, които *не* търсят първо царството. Това е вярно. Но Господ не ни обещава просто материално богатство, ако първо търсим царството. Знаем,

че това не е така от собствен опит. По думите на Хенрих Ибсен: „Парите могат да бъдат обвивката на нещо, но не и същността. Те ви дават храна, но не апетит; лекарство, но не и здраве; познания, но не приятели; слуги, но не и вярност; дни на радост, но не мир или щастие“ (в *The Forbes Scrapbook of Thoughts on the Business of Life* [1968], стр. 88).

Материалните благословии са част от Евангелието, ако са постигнати по правилния начин и за праведна цел. Спомням си едно изживяване на президент Хю Б. Браун. Като млад войник през Първата световна война той посетил един по-възрастен приятел в болницата. Този приятел бил милионер, който на 80-годишна възраст лежал на смъртно легло. Нито разведената му жена, нито някое от петте му деца си давали труд да дойдат в болницата да го видят. Тъй като президент Браун мислел за нещата, които неговият приятел „бил загубил и които не можели да се купят с пари, виждайки трагичното му положение и дълбочината на нещастията му“, той го попитал как би променил посоката на живота си, ако трябвало да го изживее отново.

Възрастният господин, който починал след няколко дни, казал: „Като се връщам назад в живота, мисля, че най-важният и ценен актив, който някога бих могъл да имам, но загубих в процеса на трупане на моите милиони, *бе простата вяра, която имаше моята майка в Бог и в безсмъртието на душата.*“

... Питаш ме кое е най-ценното нещо в живота. Не мога да ти отговоря по-добре, отколкото с думите на поета". Той помолил президент Браун да му подаде една малка книжка от чантата с документи, от която прочел една поема, озаглавена „Чужденец съм“.

Чужд съм на вярата, на която ме учеше майка ми,

Чужд съм на Бога, Който чуваше майка ми,
когато тя Го призвеша,

Чужд съм на утехата, която „Време е за сън“
(детска приспивна песен – б.пр.) ми носеше,

На вечните ръце, които взеха баща ми, когато
той почина.

Когато големият свят дойде и ме призова, аз
изоставих всичко, за да го последвам,

Като никога не забелязах в слепотата си, че
измъкнах ръката си от Неговата,

Като никога не си представях в омаята си, че
безсмислената слава е куха,

Че богатството от злато е лъжовно, както по-
късно научих.

Прекарах цял живот в търсене на неща, които
отхвърлях, щом намерех,

Сражавах се и бях награден с много победи,

Но бих дал *всичко*, слава и богатство, и удовол-
ствието, които ги обкръжават,

Ако само имах *вярата*, която превърна моята
майка в онова, което беше тя.

Това бе предсмъртното свидетелство на един човек, който бе роден в Църквата, но се бе отклонил много далече от нея. Това бе съкрушеният вопъл на един самотен човек, който би могъл да има всичко, което се купува с пари, но бе загубил най-важните неща в живота, за да трупа притежанията на този свят" (*Continuing the Quest* [1961], стр. 32-35; курсив добавен).

В Книгата на Мормон пророк Яков ни дава един важен съвет по този въпрос:

„Но преди да потърсите богатства, потърсете царството Божие!

И след като сте получили надежда в Христа, ще се сдобиете и с богатства, *ако ги търсите*; но ще ги търсите с намерение да вършите добро – да облечете голите, да нахраните гладните, да освободите пленниците и да дадете помощ на болните и страдащите!“ (Яков 2:18-19; курсив добавен).

Основата и перспективата следователно са следните: Ние трябва първо да търсим царството, да работим и планираме и да харчим разумно, да планираме бъдещето и да използваме богатството, с което сме благословени, в помощ за изграждане

на царството. После, водени от тази вечна перспектива и като градим върху тази здрава основа, можем уверено да преследваме всекидневните си цели и делото на живота ни, което трябва да бъде грижливо планирано и усърдно следвано.

Именно в рамките на това бих искал да обясня пет принципа на икономическото постоянство.

Плащайте честен десятък

Правило #1: Плащайте честен десятък. Често се питам дали си даваме сметка, че плащането на нашия десятък не е правене на подарък за Господ и Църквата. Плащането на десятък е ликвидиране на дълг към Господ. Господ е източникът на всичките ни благословии, включително самия живот.

Плащането на десятък е заповед, една заповед с обещание. Ако се подчиняваме на тази заповед, ни е обещано, че ще „преуспява(ме) в земята“. Това преуспяване се състои от нещо повече от материални блага – то може да включва да се радваме на добро здраве и енергичен ум. То включва семейно единство и духовен растеж. Надявам се, че онези от вас, които в момента не плащат своя пълен десятък, ще потърсят вяра и сила да го направят. Като изпълните това задължение към вашия Създател, ще намерите голямо, голямо щастие, познато само на онези, които са верни на тази заповед.

Живейте пестеливо

Правило #2: Живейте с по-малко от това, което печелите. Открил съм, че няма начин да можете да печелите *повече*, отколкото можете да похарчите. Убеден съм, че онова, което носи душевен мир на човека, е не толкова сумата пари, която той печели, колкото *контролът* над тях. Парите могат да бъдат покорен слуга, но и суров господар. Онези, които структурират стандарта си на живот така, че да имат малък излишък, контролират своите обстоятелства. Онези, които харчат малко повече от онова, което печелят, са контролирани от обстоятелствата. Те са поробени. Президент Хибър Дж. Грант веднъж казва: „Ако има нещо, което ще донесе мир и задоволство в човешкото сърце и в семейството, то е да живеем според средствата си. И ако има нещо угнетително и обезсърчително, то е да имаме дългове и задължения, които не можем да погасим“ (*Gospel Standards*, избр. G. Homer Durham [1941], стр. 111).

Ключът да харчим по-малко, отколкото печелим, е прост – нарича се дисциплина. Рано или късно в живота ние всички в края на краищата трябва да се научим да дисциплинираме себе си, своите апетити и финансови желания. Колко благословени са

онези, които харчат по-малко, отколкото печелят и заделят нещо настрана за черни дни.

Различавайте нуждите от желанията

Правило #3: Научете се да различавате нуждите от желанията. Потребителските апетити са създадени от човека. Нашата състезателна система на свободно предприемачество произвежда неограничено количество стоки и услуги, които да стимулират желанията ни за повече удобства и лукс. Не критикувам системата, нито наличието на тези стоки и услуги. Загрижен съм само за това как нашите люде използват правилна преценка в покупките си. Трябва да научим, че жертвата е жизнено важна част от дисциплината ни за вечността.

В тази и много други страни много родители и деца, родени след Втората световна война, познават само условията на благоденствие. Мнозина са свикнали техните потребности да бъдат незабавно удовлетворявани. Има достатъчно възможности за работа за всички, които са в състояние да работят. Днес мнозина считат вчерашния лукс за необходимост.

Това е типично за млади двойки, които очакват да обзаведат домовете си и да се снабдят *в началото* на брака си с луксозни неща, които родителите им са успели да придобият едва след много години на усилие и жертви. Като искат твърде много твърде скоро, младите двойки могат да се поддадат на лесни кредитни планове, като така затънат в дългове. Това може да им попречи да имат финансовите средства, нужни за хранителни запаси и други осигуряващи програми, предлагани от Църквата.

Свърх-задоволяването и лошото управление на финансовите средства създава напрежение в брачните взаимоотношения. Изглежда повечето брачни проблеми имат икономически корени – или недостатъчен за издръжката на семейството доход, или лошо управление на получения приход.

Един млад баща отишъл при епископа си за финансов съвет и разказал твърде често срещана история: „Епископе, бях добре обучен като инженер и имам добра заплата. Изглежда, че през цялото си учение съм бил учен как да печеля пари, но никой не ме научи как да ги управлявам”.

Макар да вярваме, че е желателно всеки учаш да взема уроци по потребление, главното обучение ляга върху родителите. Родителите не могат да оставят това жизнено важно обучение на случайността или изцяло да прехвърлят отговорността на нашите държавни училища и университети.

Важна част от това обучение със състои в обяснение на дълга. За повечето от нас има два вида

дълг – потребителски и инвестиционен или бизнес дълг. Потребителският дълг се отнася до купуване на кредит на онези неща, които използваме или консумираме във всекидневния живот. Примерите могат да включат купуване на изплащане на дрехи, уреди, мебели и др. Потребителският дълг се обезпечават, като заложим своите бъдещи доходи. Това може да бъде много опасно. Ако ни съкратят от работа, заболеем или се сблъскаме със сериозни извънредни обстоятелства, ще ни е трудно да погасяваме задълженията си. Купуването на изплащане е най-скъпият начин за купуване. Към цената на стоките, които купуваме, трябва да се добави значителна лихва и такси за обработка на кредитите.

Давам си сметка, че понякога за младите семейства е нужно да купуват на кредит. Но ви предупреждаваме да не купувате повече от онова, което е наистина нужно и да изплащате дълговете си колкото можете по-бързо. Когато парите не достигат, избягвайте допълнителното бреме на още повече лихви.

Инвестиционният дълг следва да бъде изцяло обезпечен, та да не пречи на семейната сигурност. Не инвестирайте в спекулативни начинания. Спекулативният дух може да стане опияняващ. Много състояния са били заличени чрез неконтролиран апетит да се трупа още и още. Нека се учим от нещастията на миналото и да избягваме да заробваме своето време, енергия и общо здраве поради ненаситен апетит да придобиваме все повече материални блага.

Президент Спенсър У. Кимбъл дава следния провокиращ мисленето съвет:

„Като народ Господ ни е благословил с благоденствие, нямащо равно в миналото. Ресурсите на наше разположение са добри и нужни за работата ни тук на земята. Но се боя, че мнозина от нас са преяли със стада, черди, акри, обори и богатство и са започнали да се покланят на тях като на лъжливи богове, и те вече имат власт над нас. Да не би вярата ни да не може да устои на изобилието от тези добри неща? Много хора прекарват повечето от времето си, работейки за собствената си слава, което включва достатъчно пари, акции, облигации, инвестиционни портфейли, недвижности, кредитни карти, мебели, коли и прочее, за да *гарантират* плътско благополучие през един, предполага се, дълъг и щастлив живот. Забравен е фактът, че задачата ни е да използваме тези многобройни ресурси в своите семейства и кворуми, за да изградим царството Божие” (“The False Gods We Worship”, *Ensign*, юни 1976 г., стр. 4).

Позволете ми чрез свидетелство да добавя нещо към това заявление на президент Кимбъл. Не знам

за случай, където щастието и душевният мир са нараснали чрез натрупване на имущество отвъд разумните потребности и нужди на семейството.

Съставяйте бюджета си мъдро

Правило #4: Разгръщайте се и живеете в рамките на даден бюджет. Един мой приятел има дъщеря, която отишла в чужбина по задгранична програма за следване на УБЙ за един семестър. Тя постоянно пишела до къщи за още пари. Той толкова се загрижил, че ѝ позвънил по телефона и я разпитал относно нуждата от допълнителни средства. В един момент на разговора дъщерята обяснила, „Но, татко, мога да ти кажа за какво е похарчено всяко пени, което си ми изпратил“.

Той отвърнал, „Виждам, че не разбираш. Това, което ме интересува, е бюджет – план за харчене, не дневник за какво са отишли парите“.

Вероятно родителите следва да бъдат подобни на бащата на онова момче от колежа, което телеграфирало в къщи, „Няма пари, няма забави, синът ви“. Бащата телеграфирал в отговор, „Колко тъжно, твърде лошо, татко“.

Интервюирайки през годините множество хора, съм забелязал, че твърде голяма част от тях не са изготвили разумен бюджет и нямат дисциплината да се придържат към неговите клаузи. Много хора мислят, че бюджетът „краде“ свободата им. Успелите хора, напротив, са научили, че един бюджет прави възможна реалната икономическа свобода.

Не е задължително изготвянето на бюджет и финансовото управление да бъдат свръх-сложни и да поглъщат много време. Знам една история за един баща имигрант, който държал дължимите си сметки в кутия за обувки, онези, по които имал да получава пари – набучени на един шиш и наличните пари в касата.

„Не виждам как можеш да въртиш бизнеса си по този начин“, казал синът му. „Как знаеш каква е печалбата ти?“

„Синко“, отвърнал бизнесменът, „когато сплядох от кораба, имах само панталоните, които носех. Днес сестра ти е преподавател по изкуства, брат ти е лекар, а ти си счетоводител. Имам кола, къща и хубав бизнес. Всичко е изплатено. Тъй че събери всичко това, извади панталоните, и ето я моята печалба!“

Мъдри финансови съветници учат, че всеки добър бюджет има четири различни елемента.

Първо трябва да бъдат осигурени средства за основни функционални нужди като храна, облекло и др.; *второ*, за дом, включително земята, на която той е построен; *трето*, за извънредни нужди, като спестявания, здравна осигуровка и застраховка живот; и *четвърто*, за мъдро инвестиране и програма по хранителните запаси за в бъдеще.

Позволете ми да коментирам два от тези елементи. Нищо не изглежда толкова сигурно както неочакваното в живота ни. С поскъпването на медицинските услуги здравната застраховка е единственият начин, по който повечето семейства могат да посрещнат сериозен инцидент, болест или майчинство, особено при преждевременно раждане. Застраховката живот осигурява продължение на дохода, когато главата на семейството почине преждевременно. Всяко семейство следва да заделя средства за подходяща здравна застраховка и застраховка живот.

След като тези основни нужди са посрещнати, ние трябва чрез пестеливо управление редовно да спестяваме, за да натрупаме средства за инвестиране. Моите наблюдения са, че малко от хората, не успели да развият навика да спестяват редовно, успяват в инвестирането. Това изисква дисциплина и проникателна преценка. Има много начини да инвестирате. Единственият ми съвет е да избирате мъдро своите инвестиционни съветници. Уверете се, че те заслужават доверието ви чрез поддръжка на успешно инвестиционно досие.

Бъдете честни

Правило #5: Бъдете честни във всичките си финансови дейности. Идеалът за почтеност никога няма да излезе от мода. Той се отнася до всичко, което вършим. Като ръководители и членове на Църквата ние следва да бъдем въплъщение на почтеност.

Братя и сестри, чрез тези пет принципа се опитам да скицирам какво би могло да се определи като истински пример за управление на финанси и ресурси.

Надявам се всеки от нас да може да се възползва от тяхното прилагане. Давам своето свидетелство, че те са верни и че тази Църква и делото, в което сме ангажирани, са истинни.

Из обръщение на президент Танър на обща сесия по благосъстоянието по време на обща та конференция на Църквата през октомври 1979 (вж. Conference Report, окт. 1979 г., стр. 117-121; или *Ensign*, ноем. 1979 г., стр. 80-82).

Бюджет от _____ до _____
 дата дата

ДОХОД	ПЛАНИРАН	РЕАЛЕН
Заплати след удръжки		
Друг доход		
Общо доход		
РАЗХОДИ	ПЛАНИРАНИ	РЕАЛНИ
Десятък		
Други дарения на Църквата		
Дългосрочни спестявания		
Спестявания за извънредни случаи		
Храна		
Ипотека или наем		
Комунални услуги		
Транспорт		
Плащания по заеми		
Застраховка		
Медицински разходи		
Облекло		
Други		
Други		
Други		
Общо разходи		

ЧАСТ Б

ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ ЗА УКРЕПВАНЕ НА СЕМЕЙСТВАТА

„НАСЛЕДСТВО ОТ ГОСПОДА СА ЧЕДАТА”

9

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Поемете ангажимент да прекарвате „лично време” с всяко от децата ви или с роднинско дете. Като говорите с всяко дете, стремете се да научите нещо ново за интересите, нуждите и предизвикателствата му.
- Отделяйте време да говорите за всяко от децата си с вашия брачен партньор. Обмислете силните страни на всяко дете и предизвикателствата пред него. Определете какво можете да направите, за да посрещнете нуждите на всяко дете.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

СКЪПОЦЕННИТЕ ДЕЦА, ДАР ОТ БОГА

Президент Томас С. Монсън
Първи съветник в Първото Президентство

От книгата на Матей ние научаваме, че след като Исус и учениците Му слезли от Планината на преображението, те спрели в Галилея, после отишли в Капернаум. Учениците рекли на Исус, „Кой е по-голям в небесното царство?”

А Той повика едно детенце, постави го сред тях и рече:

Истина ви казвам, ако се не обърнете като децата, никак няма да влезете в небесното царство.

...който смири себе си като това детенце, той е по-голям в небесното царство.

И който приеме едно такова детенце в Мое име, Мене приема.

А който съблазни едно от тия малките, които вярват в Мене, за него би било по-добре да се окачеше на врата му един воденичен камък, и да потънеше в морските дълбочини”¹.

Мисля, че е показателно, че Исус обичал тия малките, които толкова скоро били напуснали доземното съществуване, за да дойдат на земята. Децата тогава и деца днес благославят живота ни, разпалват любовта ни и подтикват нашите добри дела.

Чудно ли е, че поетът Уърдсуърд говори следното за нашето раждане: „Носещи се облаци от слава, ние идем / От Бог, Който е нашият дом”².

Повечето от тия малките идват при родители, които с нетърпение очакват пристигането им,

майки и бащи, които се радват да са част от чудото, което наричаме раждане. Никоя жертва не е прекалено голяма, никое страдание твърде сурово, никакво чакане прекалено дълго.

Нищо чудно, че бяхме шокирани, когато телеграфно съобщение от един американски град информира, че „новородено момиченце, увито в книжен плик и хвърлено в контейнер за боклук, е под внимателно наблюдение в болницата”. Детето е добре. „Тя наистина е красиво, здраво бебе”, каза говорител на болницата в сряда. Полицията съобщи, че бебето било намерено, когато боклуччиите изпразнили контейнера в камиона си и видели нещо да мърда сред отпадъците. Властите издирват майката”.

Наше свещено задължение, наша скъпоценна привилегия – тъкмо свята възможност – е да приветстваме в домовете си и в сърцата си децата, които красят нашия живот.

Нашите деца имат три класни стаи за учене, които са доста различни една от друга. Говоря за класната стая в училище, в църквата и в онази, наречена дом.

Класната стая в училище

Църквата винаги е имала жизнено важен интерес към общественото образование и насърчава членовете си да участват в родителско-учителските дейности и други събития, планирани да подобрят образованието на младежите ни.

Няма по-важна страна на общественото образование от учителя, който има възможността да обича, учи и вдъхновява жадните момчета и

момичета и младите мъже и жени. Президент Дейвид О. Макей казва: „Преподаването е най-благородната професия на света. От подходящото обучение на младежите зависи дълготрайността и чистота на дома, сигурността и бъдещето на нацията. Родителите дават на детето възможност да живее; учителят му дава възможност да живее добре”³. Убеден съм, че ще признаем важноста им и жизненоважната им мисия, като им осигурим адекватни сгради, най-добрите книги и заплати, което да покаже нашата благодарност и доверие.

Всеки от нас помни с признателност учителите от младостта си. Намирам за интересно, че учителката ми по музика в началното училище бе една г-ца Шарп. Тя имаше способността да влее у учениците си любов към музиката и ни научи да различаваме музикалните инструменти и звуците им. Добре си спомням влиянието на г-ца Рут Кроу, която ни преподаваше хигиена. Макар да бе по време на Депресията, тя се грижеше всеки шестокласник да има зъболебен здравен картон. Лично проверяваше състоянието на зъбите на всеки ученик и се убеждаваше, че никой не минава без подходяща зъболебна грижа, с обществени или частни средства. Когато г-ца Бъркхаус, която преподаваше география, развиваше картите на света и с показалката си сочеше столиците и характерните особености на всяка страна, език и култура, не съм и очаквал, нито мечтал, че един ден ще посетя тези страни и народи.

О, тази важност в живота на децата ни на учители, които извисяват духа им, изострят ума им и мотивират самият им живот!

Класната стая в Църквата

Класната стая в църквата добавя жизненоважно измерение към образованието на всяко дете и младеж. В тази среда всеки учител може да осигури извисяване на онези, които слушат неговите уроци и чувстват влиянието на свидетелството му. В Неделното училище за деца, Неделното училище, събранията на Младите жени и тези на Аароновото свещеничество добре подготвени учители и учители, призовани чрез вдъхновение от Господ, могат да се докоснат до всяко дете, всеки младеж, и да подтикнат всички да „търс(ят) ... слова на мъдрост от най-добрите книги; (да търсят) познание, тъкмо чрез учение, също и чрез вяра”⁴. Насърчителна дума тук и духовна мисъл там могат да повлияят на нечий скъпоценен живот и да оставят незаличим отпечатък в безсмъртната душа.

Преди много години на един прием по случай награждаване на Църковни списания седяхме заедно с президент Харолд Б. Лий и съпругата му. Президент Лий каза на нашата дъщеря Ан, тогава тийнейджърка: „Господ те е благословил с красиви

лице и тяло. Поддържай вътрешността също така красива, както и външността, и ще бъдеш благословена с истинско щастие”. Този велик учител остави на Ан един вдъхновен пътеводител към селестиалното царство на нашия Небесен Отец.

Смиреният и вдъхновен учител в класната стая на Църквата може да внуши у учениците си любов към Писанията. Ето защо учителят може да доведе апостолите от древността и Спасителят на света не само в класната стая, но и в сърцата, умовете и душите на нашите деца.

Класната стая, наречена дом

Вероятно най-важната от всички е класната стая на дома. Именно у дома формираме своите възгледи, нашите най-съкровени вярвания. Именно у дома надеждата се подхранва или унищожавана. Домовете ни са лабораториите на нашия живот. Онова, което правим там, определя курса на живота ни, когато напуснем дома. Д-р Стюърт Е. Розенберг пише в книгата си *The Road to Confidence*, „Въпреки всички нови изобретения и модерни проекти, моди и фетиши, все още никой не е изобретил задоволителен заместител на семейството”⁵.

Един щастлив дом не е нищо друго освен предварителен рай на земята. Президент Джордж Албърт Смит пита: „Желаем ли (ние) домовете ни да бъдат щастливи? Ако да, нека бъдат места, в които цари дух на молитва, благодарност и признателност”⁶.

Има случаи, когато деца идват в смъртността с физически или умствен недъг. Колкото и да се опитваме, не е възможно да узнаем защо или как се случват тези неща. Аз поздравявам онези родители, които без оплакване вземат такова дете в обаятията и живота си и даряват допълнителна мяра жертва и обич на едно дете на Небесния Отец.

Едно лято в семейния лагер в Аспен Гроув наблюдавах как една майка търпеливо храни дъщеря тийнейджърка, увредена при раждането и напълно зависеща от майка си. Майката даваше всяка лъжица храна, всяка глътка вода, докато здраво държеше главата и шията на своята дъщеря. Мълчаливо си помислих, *17 години майката е извършвала тази служба, както и всички останали, за своята дъщеря, без никога да е мислила за собственото си удобство, развлечение, собствената си храна*. Нека Бог да благослови подобни майки, бащи и деца. И Той ще го стори.

Невинността на децата

Родителите навсякъде си дават сметка, че най-мощното съчетание на чувства в света не е призовано от никое величаво космическо събитие, нито

се намира в романите или историческите книги, а просто в родителя, гледащ спящото си дете.

При това на човек му идват наум думите на Чарлз М. Дикинсън:

*Те са кумири на сърцата и семействата!
Те са предрешени ангели Божи;
Слънчевата светлина още спи в плитките им,
Славата Му още сияе в очите им;
Тези бегълци от дома и от Небето
Ме правят по-мил и любезен;
И сега знам как Исус би могъл да оприличи
Царството Божие на едно дете⁷.*

Във всекидневните ни изживявания с деца откриваме, че те са изключително схватливи и често казват дълбоки истини. Чарлз Дикенз, авторът на класическата *Коледна песен*, илюстрира този факт, когато описва как скромното семейство на Боб Крачит се събира за една доста оскъдна, но дълго чакана коледна вечеря. Боб, бащата, се връща у дома си със своя болнав син „Тини“ Тим на рамо. „Тини“ Тим „носеше малка патерица и крайниците му бяха поддържани от желязна рама“. Жената на Боб пита, „И как се държа малкият Тим?“

„Като злато“, отвръща Боб, „даже по-добре. Като седи толкова дълго сам, той някак си става сериозен и измисля най-странните неща, които някога си чувала. Като си идвахме към къщи, ми каза, че се надявал хората в църквата да са го видели, защото е сакат, и да им е било приятно да си спомнят в деня на Коледа Кой направил така, че сакатият просяк да проходи и слепите да виждат“.⁸

Самият Чарлз Дикенз казва, „Обичам тези мънички хора и не може да се гледа повърхностно, когато те, толкова скоро дошли от Бога, ни обичат“.

Децата изразяват любовта си по оригинални и нестандартни начини. На рождения ми ден преди известно време едно скъпо малко момиче ми подари ръчно изработена картичка и бе сложила в плика един малък катинар-играчка, който тя харесваше и си мислеше, че бих се радвал да го получа като подарък.

„От всички мили гледки по света нищо не е така красиво като дете, което подарява нещо. Колкото и дребен да е подаръкът му, то сякаш ви дава целия свят. Това отваря света пред вас като книга, която никога по-рано не сте могли да четете. Но когато трябва да бъде намерен подарък, това винаги е някаква абсурдна дреболия, залепена накриво... ангел, изглеждащ като клоун. Едно дете има тъй малко, което може да ви даде, защото никога не знае, че вече ви е дало всичко“⁹.

Такъв бе подаръкът на Джени за мен.

Децата изглеждат са надарени с трайна вяра в своя Небесен Отец и способността и желанието Му да отговори на милите им молитви. По личния ми опит, когато едно дете се моли, Бог слуша.

Позволете ми да споделя едно изживяване на Бари Бонгъл и Дейл Мърфи, известни професионални бейзболисти от клуба „Атланта Брейвз“. Всеки от тях е обърнат в Църквата, като Дейл Мърфи бил кръстен от Бари Бонгъл.

„Това стана през сезон 1978 г., който Бари описва като „променящ живота“. Той полагаше огромни усилия, но се представяше зле. Поради лошото си представяне той се самообвиняваше и се чувстваше нещастен. Когато Дейл Мърфи го помолил да отиде с него до болницата, отначало не искал, но все пак отишъл. Там се срещнал с Рики Литъл, запален привърженик на „Брейвз“, а иначе момче, засегнато от левкемия. Било почти очевидно, че Рики е на прага на смъртта. Бари изпитвал огромно желание да измисли и каже нещо утешаващо, но нищо не изглеждало на място. Накрая попитал дали има нещо, което те биха могли да сторят. Момчето се поколебало и после ги помолило дали всеки от тях би могъл да направи по един „хоум-рън“ (най-доброто попадение в бейзбола – б.пр.) за него при следващия мач. (По-късно) Бари казва, „Тази молба не бе толкова трудна за Дейл, който всъщност направи два хоум-ръна онази вечер, но аз се мъчех на площадката и за цяла година не бях направил нито един. После усетих да ме облива едно топло чувство и казах на Рики, че това ще стане“. Онази вечер Бари направил единствения си хоум-рън за сезона¹⁰. Молитвата на едно дете получила отговор, едно детско желание било изпълнено.

Нужда от сигурност

Ако само всички деца имаха любящи родители, сигурни домове и грижливи приятели, колко прекрасен би бил техният свят. За нещастие не всички са тъй изобилно благословени. Някои деца са свидетели как бащите им дивашки бият техните майки, докато други сами са обект на подобно малтретиране. Какво малодушие, какъв грях, какъв срам!

Навсякъде местните болници приемат тези дечица, контузени и насинени, заедно с безочливи лъжи: „детето се удари във вратата“ или „падна по стълбите“. Лъжци и побойници, които малтретират деца, те един ден ще пожънат вихрушките на своите противни постъпки. Кроткото, наранено, обидено дете, жертва на малтретиране, а понякога и на кръвосмешение, трябва да получи помощ.

Един окръжен съдия заяви в писмо до мен: „Сексуалното малтретиране на деца е едно от най-

извратените, пагубни и деморализиращи престъпления в цивилизованото общество. Има тревожно увеличение на сведенията на физическо, психическо и сексуално малтретиране на деца. Съдилищата ни са затрупани с тези отблъскващи деяния”.

Църквата не намира извинение за подобно отвратително и низко поведение. Напротив, ние осъждаме най-рязко подобно отношение към скъпоценните Божии деца. Нека децата бъдат спасявани, възпитавани, обичани и изцелявани. Нека малтретиращият бъде предаден на правосъдието, за да отговаря за своите действия, и да получи професионална помощ, за да прекрати подобно нечестиво и дяволско поведение. Когато вие и аз знаем за подобно поведение и не предприемем нищо да го изкореним, ставаме част от проблема. Ние споделяме част от вината. И изпитваме част от наказанието.

Вярвам, че не говорих прекалено остро, но аз обичам тия малките и знам, че Господ също ги обича. Няма по-трогателен разказ за тази обич от преживяването с благославянето на децата от Исус, както е описано в 3 Нефи. Той ни разказва как Исус изцелил болните, учел народа и се молел на Небесния Отец за тях. Но позволете ми да цитирам скъпоценните слова:

„(Исус) взе малките им деца, едно по едно и ги благослови, като се молеше на Отца за тях.

И когато направи това, Той заплака отново.

И Той заговори на множеството и им каза: Вижте малките си деца.

И когато погледнаха, за да видят, те вдигнаха очи към небето и видяха небесата да се отварят, и видяха ангели да се спускат от небесата като че ли посред огън; ... и ангелите им служеха”¹¹.

Можете да попитате, *Днес случват ли се подобни неща?* Нека споделя с вас един красив разказ за една баба и един дядо, които служели на мисия преди години, и как малкият им внук бил благословен. Дядото мисионер пишеше:

„Съпругата ми Деанна и аз сега служим на мисия в Джаксън, Охайо. Една от големите ни грижи, като приемахме призованието да служим, бе семейството ни. Нямаше да бъдем там, когато те имаха проблеми.

Точно преди да заминем на мисия, внукът ни Ар Джей, който бе на три и половина години, трябваше да бъде опериран за корекция на кривогледство. Майка му ме помоли да ида с тях, защото Ар Джей и аз сме истински приятели. Операцията мина добре, но Ар Джей плака преди и след нея, защото никой от семейството не можеше да влезе в операционната и го беше страх.

Около 6 месеца по-късно, докато още бяхме на мисия, Ар Джей трябваше оперира и другото око. Майка му позвъни и изрази желание аз пак да бъда с тях за втората операция. Разбира се, разстоянието и мисията не ми позволиха да бъда с тях. Деанна и аз постихме и се молихме Господ да утеши внука ни по време на тази операция.

Скоро след това позвънихме и научихме, че Ар Джей си спомнил предишното преживяване и не искал да се отдели от родителите си. Но скоро след като влязъл в операционната зала, се успокоил. Легнал на операционната маса, свалил сам очилата си и преминал през процедурата със спокоен дух. Бяхме много благодарни; на молитвите ни бе отговорено.

Няколко дни по-късно позвънихме на дъщеря ни и попитахме за Ар Джей. Той се чувствал отлично, като тя ни разказа следното: Следобеда след операцията Ар Джей се събудил и казал на майка си, че дядо му бил с него в операционната. Той казал, „Дядо беше там и направи така, че всичко да е добре”. Както виждате, Господ се погрижил анестезиологът да изглежда на малкото момче като дядо му, а дядото и бабата бяха на мисия на 3 000 км разстояние”.

Може дядо ти да не е бил до леглото ти, Ар Джей, но ти си бил в неговите молитви и мисли. Бил си заплюян в ръцете на Господ и благословен от Отца на всички ни.

Скъпи мои братя и сестри, нека детският смях радва сърцата ни. Нека вярата на децата утешава и смекчава душите ни. Нека любовта ни към децата подтиква нашите постъпки. „Наследство от Господа са чедата”¹². Нека нашият Небесен Отец винаги благославя тези сладки души, тези специални приятели на Учителя.

Из *Ensign*, юни 2000, стр. 2-5.

БЕЛЕЖКИ

1. Матей 18:1-6.
2. “Ode: Intimations of Immortality from Recollections of Early Childhood.”
3. *Gospel Ideals* (1954), стр. 436.
4. Учение и Завети 88:118.
5. *The Road to Confidence* (1959), стр. 121.
6. В Conference Report, апр. 1944 г., стр. 32.

7. Из *The Children*, в Jack M. Lyon и колектив, изд., *Best-Loved Poems of the LDS People* (1996), стр. 21.
8. *A Christmas Carol and Cricket on the Hearth* (n.d.), 50-51.
9. Margaret Lee Runbeck, *Bits & Pieces*, 20 Sept. 1990.
10. James L. Ison, *Mormons in the Major Leagues* (1991), 21.
11. 3 Нефи 17:21-24.
12. Псалми 127:3.

СВЕЩЕНАТА РОЛЯ НА БАЩИТЕ И МАЙКИТЕ

10

ЧАСТ 1: РОЛЯТА НА БАЩИТЕ

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Преговорете ролята на бащите и майките, така както са изложени в седми абзац на „Семейството: прокламация към света“ (вж. стр. iv). С молитва определете как този съвет се отнася до вашия дом и какво ще правите, за да го следвате.
- Напишете писмо до вашия баща или дядо.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

ДО БАЩИТЕ НА ИЗРАИЛ

Президент Езра Тафт Бенсън
Тринадесети президент на Църквата

Мои скъпи братя, благодарен съм да бъда с вас на това славно събрание на Божието свещеничество. Моля се Духът Господен да бъде с мен и с вас, докато се обръщам към вас по този жизненоважен въпрос. Тази вечер бих желал да говоря на бащите, събрани тук и от цялата Църква относно техните свещени призвания.

Надявам се вие, млади мъже, да слушате внимателно, понеже сега вие се подготвяте да станете бъдещите бащи в Църквата.

Едно вечно призвание

Бащи, вашето призвание е вечно и вие никога няма да бъдете освободени от него. Призованията в Църквата, колкото и да са важни, по природата си са само за определен период от време и после идва съответно освобождаване. Но призованието на бащата е вечно, а важността му се простира отвъд времето. То е призвание както за време, така и за вечността.

Президент Харолд Б. Лий вярно казва, че „най-важното Господно дело, което вие (бащи) някога ще извърши(те), ще бъде между стените на нашите собствени домове. Домашното обучение, работата на епископа и други църковни задължения са все важни, но най-важната работа е между стените на собствения ви дом“ (*Strengthening the Home* [брошура, 1973 г.], стр. 7).

Каква, следователно, е специфичната отговорност на един баща между свещените стени на дома му? Позволете ми да подсказва две основни отговорности на всеки баща в Израил.

Грижа за материалните потребности

Първо, вие имате свещената отговорност да се грижите за материалните нужди на семейството си.

Господ ясно е определил ролята на посрещане нуждите на праведно потомство и отглеждането му. В началото Адам, не Ева, получил заповед да изкарва хляба с пот на чело.

Апостол Павел съветва съпрузите и бащите, „Но ако някой не промишлява за своите, а най-вече за домашните си, той се е отрекъл от вярата, и от безверник е по-лош.“ (1 Тимотея 5:8).

В ранната история на възстановената Църква Господ специално натоварва мъжете със задължението на да се грижат за своите съпруги и семейства. През януари 1832 г. Той казва, „Истина ви казвам, всеки човек, който е задължен да обезпечава собственото си семейство, нека го обезпечава, и той по никакъв начин не ще загуби венеца си“ (У. и З. 75:28). Три месеца по-късно Господ казва отново, „Жените имат право на издръжка от своите мъже, докато мъжете им са живи“ (У. и З. 83:2). Това е божествено право на жената и майката. Докато тя се грижи и отглежда децата у дома, нейният съпруг изкарва прехраната на семейството, което прави това отглеждане възможно.

В дом, където има физически здрав мъж, се очаква той да изкарва прехраната на семейството. Понякога чуваме за мъже, които поради

икономически обстоятелства са загубили работата си и очакват жените да напуснат къщи да работят, макар съпругът все още да е в състояние да издържа семейството си. В тези случаи ние настояваме съпругът да направи всичко по силите си да позволи на съпругата си да остане у дома да се грижи за децата, докато той продължава да издържа семейството си по най-добрия начин, на който е способен, макар и работата, която е могъл да си намери, може да не е идеална и семейният бюджет да трябва да се затегне.

Също така нуждата от образование или материални потребности не оправдават отлагането на раждане на деца с оглед жената да запази работата си и тя да изкарва прехраната на семейството.

Съвет от президент Кимбъл

Помня съвета на нашия обичан пророк Спенсър У. Кимбъл към семейните студенти. Той казва: „Казвал съм на десетки хиляди млади хора, че когато сключат брак, не трябва да изчакват с децата, докато завършат учението и задоволят финансовите си желания... Те следва нормално да живеят заедно и да оставят децата да се появяват...

„Не знам за кой стих от Писанията”, продължава президент Кимбъл, „където се упълномощават младите съпруги да оставят семейството си и да ходят на работа, за да издържат съпрузите си в училище. Има хиляди съпрузи, които са намерили начин сами да се издържат в училище и едновременно са издържали семейства” (“Marriage Is Honorable”, в *Speeches of the Year, 1973* [1974], стр. 263).

Ролята на майката у дома

Братя от свещеничеството, продължавам да наблягам на важноста майките да стоят у дома да възпитават, да се грижат и учат своите деца на принципите на праведността.

Като пътувам из Църквата, чувствам, че голямото мнозинство майки светии от последните дни искрено желае да следва този съвет. Но ние знаем, че понякога майката работи извън къщи по насърчение или дори настояване на нейния съпруг. Именно той иска изделията на удобство, които могат да се купят с допълнителния доход. В такива случаи, братя, ще страда не само семейството, но и собственият ви духовен растеж и напредък ще бъде затруднен. Казвам на всички ви, Господ е натоварил мъжете с отговорността да обезпечават своите семейства така, че жената да може да изпълнява ролята си на майка у дома.

Подготвеността на семейството още по-наложителна днес

Бащи, друга жизненоважна страна на грижата за материалните нужди на вашето семейство е обезпечаването, което следва да извършите за извънредни случаи. Семейната подготвеност е отдавна установен принцип на благосъстоянието. Днес тя е дори още по-наложителна.

Питам ви честно, осигурили ли сте на семейството си едногодишен запас от храна, облекло и, където е възможно, гориво? Откровението да се произвежда и съхранява храна може да бъде толкова съществено за материалното ни благосъстояние днес, колкото качването в ковчега по времето на Ной.

Освен това дали живеете според средствата си и спестявате ли по малко?

Честни ли сте с Господ в плащането на своя десетък? Животът според този божествен закон ще ви донесе както духовни, така и материални благословии.

Да, братя, като бащи на Израил вие имате голямата отговорност да се грижите за материалните нужди на семейството си и да имате нужните провизии за извънредни случаи.

Осигурявайте духовно ръководство

Второ, вие имате свещената отговорност да осигурявате духовното ръководство в семейството си.

В една брошура, публикувана преди няколко години от Съвета на Дванадесетте, ние казваме следното: „Бащинството е ръководене, най-важният вид ръководене. Винаги е било така, винаги ще бъде така. Бащи, с помощта, съвета и насърчението на вашата вечна спътница вие водите у дома” (*Father, Consider Your Ways* [pamphlet, 1973], стр. 4-5).

С това ръководно положение обаче идват важни задължения. Понякога чуваме разкази за мъже, дори в Църквата, които мислят, че да си глава на семейство някак ги поставя в по-висша роля и им позволява да диктуват и отправят искания към семейството си.

Апостол Павел посочва, че „мъжът е глава на жената, както и Христос е глава на църквата” (Ефесяните 5:23; курсив добавен). Това е моделът, който трябва да следваме в ролята ни на ръководител у дома. Ние виждаме, че Спасителят не води Църквата със сурова или жестока ръка. Виждаме, че Спасителят не се отнася към Църквата Си с неуважение или пренебрежение. Виждаме, че Спасителят не използва сила или принуда в изпълнение на Своята цел. Виждаме, че Спасителят върши

неща, които само назидават, ободряват, утешават и възвисяват Църквата. Братя, казвам ви най-сериозно, Той е примерът, който трябва да следваме, като поемем духовното водачество в нашите семейства.

Това е особено вярно в отношението ви към вашата съпруга.

Обичайте съпругата си

Тук отново съветът на апостол Павел е най-хубав и на място. Той казва просто, „Мъже, любете жените си, както и Христос възлюби църквата“ (Ефесяните 5:25).

В откровение от последните дни Господ отново говори за това задължение. Той казва, „Обичай жена си с цялото си сърце и се привързвай към нея и към никоя друга“ (У. и З. 42:22). Доколкото знам, в цялото Писание има само още едно нещо, което ни е заповядано да обичаме с цялото си сърце, и това е Самият Бог. Помислете какво значи това!

Подобна любов може да бъде показвана към съпругите ви по толкова много начини. Първо и най-важно, нищо в живота ви освен Сам Бог не може да има приоритет над съпругата ви – нито работа, нито отдых, нито хобита. Вашата съпруга е ваш скъп вечен помощник – ваша спътница.

Какво означава да обичаш някого с цялото си сърце? Това значи да обичаш с всички чувства и пълна отдаденост. Със сигурност когато обичате съпругата си с цялото си сърце, не можете да я унижавате, критикувате, да дирите вина у нея или да я малтретирате с думи, постъпки или мълчание.

Какво значи „и се привързвай към нея“? Това значи да стоите близо до нея, да сте ѝ лоялни и верни, да общувате с нея и да ѝ изразявате любовта си.

Любов значи да сте чувствителни към нейните чувства и нужди. Тя иска да бъде забелязвана и ценена. Исква да ѝ бъде казвано, че в очите ви тя е хубава, привлекателна и важна за вас. Любов означава да поставите нейното добруване и самоуважение като приоритет в живота ви.

Вие трябва да сте благодарни, че тя е майка на децата ви и кралицата на вашия дом, благодарни, че тя е избрала домакинството и майчинството – да ражда, отглежда, обича и възпитава децата ви, като най-благородно от всички призвания.

Съпрузи, признавайте интелигентността на вашата съпруга и способността ѝ да ви съветва като истински партньор, що се отнася до семейни планове, дейности и бюджет. Не скъпете времето си, нито средствата.

Дайте ѝ възможност да израства интелектуално, емоционално, социално и духовно.

Помнете, братя, любовта може да бъде подхранвана и развивана с малки неща. Цветята при специални случаи са чудесно нещо, но такава е и готовността ви да ѝ помогнете с чиниите, смяната на пелени, да станете с плачещо дете през нощта и да оставите телевизора или вестника, за да помогнете за вечерята. Това са безгласните начини, по които казваме „обичам те“ с нашите действия. Те дават огромно богатство с толкова малко усилие.

Такова любящо свещеническо ръководство е необходимо и на вашите деца, както на съпругата ви.

Ролята на бащата у дома

Майките играят важна роля като сърце на дома, но това по никой начин не намалява еднакво важната роля, която трябва да играят бащите като глава на семейството във възпитаване, обучение и обич на децата им.

Като патриарх у дома вие имате сериозната отговорност да поемете ръководството на работата с вашите деца. Трябва да създадете дом, в който Духът Господен може да пребивава. Мястото ви е да определяте посоката на целия семеен живот. Вие следва да играете активна роля в установяването на семейните правила и дисциплина.

Домовете ви трябва да са пристан на мир и радост за семействата ви. Със сигурност никое дете не бива да се бои от собствения си баща – особено баща свещеник. Дълг на бащата е да направи дома си място на щастие и радост. Той не може да го постигне, когато там има препирни, караници, раздор или несправедно поведение. Силното влияние на праведните бащи в установяване на пример, дисциплина и обучение, възпитаване и обич са жизнено важни за духовното благоденствие на децата му.

Осигурете духовно ръководство

С обич в сърцето към всички бащи на Израил, позволете ми да предложа 10 конкретни начина, по които бащите могат да осигурят духовно ръководство на децата си:

1. Давайте бащини благословии на децата си. Кръстете и потвърдете децата си. Ръкоположете синовете си в свещеничеството. Това ще станат най-съществените духовни моменти в живота на децата ви.

2. Лично ръководете семейните молитви, всекидневното четене на Писанията и седмичните семейни домашни вечери. Личното ви участие ще

покаже на децата ви наистина колко важни са тези дейности.

3. Посещавайте семейно църковните събрания всеки път когато е възможно. Семейното поклонение под ваше ръководство е жизненоважно за духовното благоденствие на децата ви.

4. Ходете на срещи „бащи-дъщери“ и екскурзии „бащи и синове“ с вашите деца. Ходете като семейство на палатка, пикници, игри с топка, рецитали, училищни програми и т.н. Присъствието ви там има голямо значение.

5. Изградете традиции на семейно летуване, пътувания и екскурзии. Тези спомени никога не се забравят от децата ви.

6. Провеждайте редовни срещи насаме с децата си. Оставете ги да говорят за каквото искат. Учете ги на евангелски принципи. Учете ги на истински ценности. Казвайте им, че ги обичате. Личното време с децата ви показва кои неща са най-важни за татко.

7. Учете децата си да работят и им показвайте ценността на работата за някоя достойна цел. Създаването на фондове за мисия и образование за децата ви им показва какво считате за важно.

8. Насърчавайте у дома добрата музика, изкуство и литература. Домове с дух на изтънченост и красота ще благословят завинаги живота на децата ви.

9. Ако разстоянията позволяват, редовно ходете в храма със съпругата си. Тогава децата ви по-добре ще разберат важността на брака в храма и храмовите обети и вечното семейство.

10. Нека децата ви виждат вашата радост и задоволство при служенето в Църквата. Това може да стане „заразно“ за тях, та те също да искат да служат в Църквата и да обичат царството.

Вашето най-важно призвание

О, съпрузи и бащи на Израил, можете да направите толкова много за спасението и възвисяването на семействата си! Отговорностите ви са толкова важни.

Помнете свещеното си призвание като баща на Израил – вашето най-свято призвание за времето и за вечността – призвание, от което никога няма да бъдете освободени.

Нека винаги да се грижите за материалните нужди на семейството си и с вашата вечна спътница редом с вас да изпълнявате свещената си отговорност да осигурите духовно ръководство в дома си.

Из обръщение на президент Бенсън на свещеническа сесия по време на общата конференция на Църквата през октомври 1987 (вж. Conference Report, окт. 1987 г., стр. 59-63; или *Ensign*, ноем. 1987 г., стр. 48-51).

СВЕЩЕНАТА РОЛЯ НА БАЩИТЕ И МАЙКИТЕ

11

Част 2: РОЛЯТА НА МАЙКИТЕ

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- В Прокламацията за семейството ние сме съветвани, че „бащите и майките са задължени да си помагат като равностойни партньори” (вж. стр. iv на това ръководство). Заедно със съпруга си преговорете 10-те предложения на президент Езра Тафт Бенсън за бащите на стр. 41-42 в това ръководство и неговите 10 предложения за майките на стр. 46-47. Обсъдете начините, по които можете да работите заедно и да се подкрепяте един друг в тези отговорности.
- Напишете писмо до вашата майка или баба.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следните статии. Ако сте семейни, прочете ги и ги обсъдете с брачния си партньор.

„ЗАЩОТО ТЯ Е МАЙКА”

Старейшина Джефри Р. Холанд
От Кворума на дванадесетте апостоли

Почит към майките

Ето няколко реда, принадлежащи на Виктор Юго, които гласят:

„Тя разчупи хляба на две и го даде на децата си, които започнаха бързо да го поглъщат. „Не остави нищо за себе си”, измърмори сержантът.

„Защото не е гладна”, каза войникът.

„Не”, рече сержантът, „защото е майка”.

В годината, когато чествуваме вярата и храбростта на хората, извършили онзи изтощителен преход през Айова, Небраска и Уайоминг, искам да отдам почит на съвременните наследнички на онези майки пионери, които бдели над малките си деца, молели се за тях и често погребвали своите бебета по време на това пътуване. На жените, които чуват моя глас, които много желаят да бъдат майки и не са, аз казвам през вашите и наши сълзи по този повод, че все пак някъде в дните, които ще дойдат, Бог ще донесе надежда на отчаяното сърце¹. Както многократно са проповядвали пророците от този амвон, в края на краищата „никоя благословия не ще бъде отказана” на верните, дори ако тези благословии не дойдат незабавно². Междувременно ние ликуваме, че призованието да подхранваме не се ограничава до нашата плът и кръв.

Говорейки за майките, не пренебрегвам решаващата, много важна роля на бащите, особено след като отсъствието на бащите в съвременния дом се счита от някои специалисти за „главния социален проблем на нашето време”³. Наистина отсъствието на бащата може да е проблем дори в дом, където той е налице – ядейки и спейки, така да се каже, „дистанционно”. Но това е свещенческо послание за друг ден. Днес аз желая да възхваля онези майчини ръце, които са люлели детската люлка и чрез праведността, на която са учили децата си, са в самия център на Господните цели за всички нас в земния живот.

Говорейки за това, повтарям думите на Павел, който пише във възхвала на „твоята нелицемерна вяра (на Тимотея) ... , която първо се намираше”, казва той, „в баба ти Лоида, и в майка ти Евникия”⁴. „От детинство”, казва Павел, „знаеш свещените писания”⁵. Ние благодарим за всички майки и баби, от които подобни истини са били научени на такава ранна възраст.

Жертвите, правени от младите майки

Говорейки за майките въобще, желая специално да почета и насърча младите майки. Работата на младата майка е тежка, много често никой не я забелязва и оценява. Младите години са често онези, през които или съпругът, или съпругата – а понякога и двамата, още учат или са най-ранните и бедни етапи на развитие на възможностите на съпруга като човека, който изкарва прехраната на семейството. Финансите всеки ден се колебаят

между малко и никакви. Апартаментът обикновено е обзаведен с мебели втора ръка или е полупразен. Колата, ако има такава, върви с износени гуми и празен резервоар. Но с нощните хранения и никненето на млечните зъбки често най-голямото от всички предизвикателства за една млада майка е просто умората. През тези години майката често спи малко и се раздава на околните с по-малко почивка от коя да е друга известна ми група, повече отколкото през всеки друг период от живота. Нищо чудно, че сенките под очите им понякога стават тъй големи, че отдалеч напомнят щата Роуд Айлънд.

Разбира се, често иронията във всичко това е, че това е сестрата, която искаме – или трябва – да призовем да служи в спомагателните организации на района и кола. Това е разбираемо. Кой не би искал влиянието и примера на тези млади Лоиди и Евникии? Но бъдете разумни. Помнете, че семействата са най-висшият приоритет от всички, особено в тези години, които считаме за оформящи. Така и младите майки ще открият великолепни начини да служат върно в Църквата, тъкмо както им служат други хора и укрепват тях и техните семейства по подобен начин.

Правете през тези години най-доброто, което можете, но каквото и друго да вършите, ценете вашата тъй уникална роля, за която самите небеса изпращат ангели да бдят над вас и малките ви деца. Съпрузи – особено съпрузите, както и ръководителите в Църквата и всички приятели – помагайте и бъдете чувствителни и мъдри. Помнете, „Има време за всяко нещо, и срок за всяка работа под небето“⁶.

Майки, признаваме и оценяваме вашата вяра във всяка стъпка. Моля бъдете сигурни, че тя си е струвала тогава, струва си сега и ще си струва винаги. И ако по каквато и да е причина полагате това смело усилие сами, без вашия съпруг до вас, тогава молитвата ни за вас ще бъде още по-голяма и решимостта ни да протегнем ръка за помощ още по-непоколебима.

Майките вършат Божието дело

Една млада майка наскоро ми писа, че безпокойството ѝ идва от три фронта. Единият е, че всеки път, когато чуе речи за майчинството в последните дни, се безпокои, защото чувства, че няма нужните способности или по някакъв начин няма да е в състояние да се справи със задачата. Второ, тя се чувствала сякаш светът очаква от нея да научи децата си на четмо, писмо, вътрешен дизайн, латински, висша математика и Интернет – и всичко това преди бебето да е произнесло нещо ужасно обикновено като „гу-гу“. Трето, често чувствала, че хората понякога са снизходителни,

почти винаги не нарочно, защото съветите или дори комплиментите, които получавала, изглежда изобщо не отразявали умственото инвестиране, духовно и емоционално усилие, пределните изисквания ден и нощ, нужни понякога в опитите и желанието да е майката, която Бог се надява тя да бъде.

Но едно нещо я кара да продължи, казва тя: „В добро и лошо, и понякога сълзи, аз знам дълбоко вътре в себе си, че върша Божието дело. Знаем, че в моето майчинство аз съм вечен партньор с Него. Дълбоко съм развълнувана, че Бог намира Своята върховна цел и смисъл в това да е родител, дори когато някои от децата Му Го карат да ридае.

Тъкмо тази мисъл“, казва тя, „се опитвам да си припомням през онези неизбежно трудни дни, когато всичко това може да дойде в повече. Вероятно тъкмо нашите неспособност и тревога ни подтикват да протягаме ръка към Него и да усилим способността Му да протяга ръка към нас. Може би Той тайно се надява, че *ще* се тревожим“, казва тя, „и *ще* се молим за помощта Му. Тогава, вярвам, Той може да учи пряко тези деца чрез нас, но без проява на съпротива. Харесва ми тази идея“, завършва тя. „Това ми дава надежда. Ако мога да съм точна пред моя Отец в Небесата, вероятно напътствието Му към нашите деца може да е безпрепятствено. Може би тогава това може да е *Негово* дело и *Негова* слава в най-буквалния смисъл“⁷.

Вашите деца ще ви наричат блажени

В светлината на изложеното е ясно, че част от онези сенки с размера на Роуд Айлънд не идат просто от пелените и карането на децата на училище или на дейности, но от поне няколко безсънни нощи, прекарани в изследване на душата, искрено дирене на способността тези деца да бъдат отгледани такива, каквито Бог желае да бъдат. Подтикнат от подобна отдаденост и решимост, позволете ми да кажа на всички майки, в името на Господ, вие сте великолепни. Справяте се страхотно. Самият факт, че ви е била дадена такава отговорност, е безкрайно доказателство за доверието, което има във вас вашия Отец в Небесата. Той знае, че раждането на детето не ви е изтласкало незабавно в кръга на всезнаещите. Ако вие и съпругът ви се стремите да обичате Бог и сами да живеете според Евангелието, ако се молите за онова напътствие и утеха на Светия Дух, обещаани на верните, ако ходите в храма както да дадете, така и да получите най-свящото, обещаано на мъжа или жената на този свят, ако демонстрирате към другите, включително на децата си, същото грижливо, състрадателно, опрощаващо сърце, което желаете небесата да демонстрират към вас,

ако полагате всички усилия да бъдете възможно най-добри родители, ще сте сторили всичко, което може да стори човешко същество и което Бог очаква от вас.

Понякога решението на някое дете или внуче ще разбие сърцето ви. Понякога на очакванията няма да бъде отговорено незабавно. Всички майки и бащи се тревожат за това. Дори онзи обичан и преуспяващ родител, президент Джозеф Ф. Смит моли, „О, Боже, нека не изгубя собствените си деца“⁸. Това е плачът на всеки родител и то е нещо, от което всеки родител се бои. Но онзи, който не спира да се опитва и да се моли, никога не се проваля. Имате право да получите всякакво насърчение и да знаете, че накрая вашите деца ще ви наричат блажени, точно както поколения от майки преди вас, които са хранили същите надежди и са изпитвали същите страхове.

Ваша е великата традиция на Ева, майката на целия човешки род, която разбрала, че тя и Адам трябва да извършат падението, за да могат „човеците да бъдат“⁹ и за да имат радост. Ваша е великата традиция на Сара, Ребека и Рахил, без които е нямало как да има онези великолепни патриархални обещания към Авраам, Исаак и Яков, които са благословили всички ни. Ваша е великата традиция на Лоида и Евникия и майките на 2 000-те млади воители. Ваша е великата традиция на Мария, избрана и предопределена преди още този свят да го е имало, да зачене, износи и роди самият Син Божий. Благодарим на всички вас, включително нашите собствени майки, и ви казваме, че няма нищо по-важно на този свят от такова пряко участие в делото и славата Божии, в осъществяването на земния живот на Неговите дъщери и синове, така че в онези селестиални царства свише да могат да дойдат безсмъртието и вечният живот.

Уповавайте на Спасителя

Когато сте дошли при Господ в кротост и смиреност на сърцето и, както каза една майка, „сте похлопали на небесните двери да помолите и

поискате напътствие, мъдрост и помощ за тази удивителна задача“, тези двери са се отворили, за да ви дадат разума и помощта на цялата вечност. Искайте обещаното от Спасителя на света. Молете изцеляващия балсам на Единението за всичко, което би могло да безпокои вас или вашите деца. Знайте, че с вяра нещата ще бъдат свършени правилно въпреки вас или по-точно, поради вас.

Няма начин да можете сами да свършите това, но помощ *ви се дава*. Господарят на небето и земята е тук, за да ви благослови – Онзи, Който решително отива след загубената овца, премита грижливо, за да открие загубената драхма, чака завинаги завръщането на блудния син. Ваше е делото на спасението и затова вие ще бъдете подсилени, компенсирани, ще бъдете направени подобри от това, което някога сте били, докато се опитвате да полагате честно усилие, колкото и немоцни понякога да ви се струва че сте.

Помнете, помнете всички дните на вашето майчинство: „вие не сте отишли толкова далеч иначе, освен чрез словото на Христа, с непоклатима вяра в него, уповаващи се изцяло на заслугите на Този, Който е могъщ да спасява“¹⁰.

Уповавайте на Него. Уповавайте на Него силно. Уповавайте на Него навеки. И „бърза(й)те напред с увереност в Христа, имайки свършена светла надежда“¹¹. Вие вършите Божието дело. Вършите го изумително добре. Той ви благославя и ще ви благославя дори – не, *тъкмо* когато дните и нощите ви може да са преизпълнени с предизвикателства. Подобно на жената, която, оставайки в неизвестност, смирено, вероятно с колебание и известно смущение си пробивала път през гълпата, за да докосне края на дрехата на Учителя, Христос ще каже на жените, които се тревожат и питат, и понякога плачат над отговорностите си на майки, „Дерзай, дъщерьо; твоята вяра те изцели“¹². И тя ще изцели и децата ви.

Из обръщение на старейшина Холанд на общата конференция на Църквата през април 1997 г. (вж. Conference Report, апр. 1997 г., стр. 46-49; или *Ensign*, май 1997 г., стр. 35-37).

БЕЛЕЖКИ

1. Вж. „Спасителю на Израил“, *Химни и детски песни*, стр. 5; вж. и 3 Нефи 22:1.
2. Вж. Джозеф Фийлдинг Смит, *Doctrines of Salvation*, избр. Брус Р. Маконки, 3 т. (1954-56), 2:76; Харолд Б. Лий, *Ye Are the Light of the World: Selected Sermons and Writings of President Harold B. Lee* (1974), стр. 292; и Гордън Б. Хинкли, в Conference Report, апр. 1991 г., стр. 94.
3. Tom Lowe, „Fatherlessness: The Central Social Problem of Our Time“, уводна статия на сайта на Claremont Institute, ян. 1996 г.
4. 2 Тимотея 1:5.
5. 2 Тимотея 3:15.
6. Еклисиаст 3:1.
7. Лична кореспонденция.
8. Джозеф Ф. Смит, *Gospel Doctrine*, 5-то изд. (1939), стр. 462.
9. 2 Нефи 2:25.
10. 2 Нефи 31:19.
11. 2 Нефи 31:20.
12. Матей 9:22.

КЪМ МАЙКИТЕ НА СИОН

Президент Езра Тафт Бенсън
Тринадесети президент на Църквата

Майки на Сион, вашите дадени от Бог роли са тъй жизненоважни за собственото ви възвисяване и за спасението и възвисяването на семейството ви. Едно дете се нуждае от майка повече, отколкото от всички неща, които могат да се купят с пари. Да прекарвате времето с вашите деца е най-големият от всички подаръци.

С обич в сърцето ми към майките на Сион сега бих желал да предложа десет специфични начина, по които нашите майки могат ефективно да прекарват времето си с техните деца.

Бъдете на разположение в живота на детето си. Първо, отделете време да сте на кръстопътя, когато децата ви се прибират или тръгват – било на училище, било на среща или когато водят приятели у дома. Бъдете на кръстопътя, било когато децата ви са на шест или на шестнадесет години. В притчи четем, „пренебрегнатото дете засрамва майка си“ (Притчи 29:15). Сред най-големите грижи на обществото ни са милионите деца на работещи родители, които всеки ден се връщат у дома в празна къща без надзор.

Бъдете истински приятели. Второ, майки, отделяйте време да бъдете истински приятели на вашите деца. Слушайте децата си, наистина ги слушайте. Говорете с тях, смейте се и се шегувайте, пейте, играйте, плачете с тях, прегръщайте ги, хвалете ги искрено. Да, редовно прекарвайте без бързано време насаме поотделно с всяко дете. Бъдете истински приятел на своите деца.

Четете на вашите деца. Трето, майки, отделяйте време да четете на вашите деца. Започвайки от люлката, четете на вашите синове и дъщери. Помнете какво е казал поетът:

Може да имате реално несметно богатство,
Кутии с бижута и сандъци със злато.
Не можете да бъдете по-богати от мен –
Аз имах майка, който ми четеше.
(Стриклънд Джилиън, „The Reading Mother“.)

Ако четете редовно на своите деца, ще насадите у тях любов към добрата литература и истинска обич към Писанията.

Молете се с вашите деца. Четвърто, отделете време да се молите с вашите деца. Семейните молитви под ръководството на бащата следва да се провеждат сутрин и вечер. Нека децата ви почувстват вашата вяра, докато призовавате небесните

благословии върху им. Ако перифразираме думите на Яков, „Голяма сила има усърдната молитва на праведн(ата майка)“ (Яковово 5:16). Нека децата ви участват в семейни и лични молитви, а вие се радвайте на сладкото им слово към техния Отец в Небесата.

Провеждайте седмични семейни домашни вечери. Пето, отделете време всяка седмица да имате съдържателна семейна домашна вечер. Със съпруга ви като ръководител участвайте всяка седмица в духовна и възвисяваща домашна вечер. Нека децата ви активно участват. Учете ги на правилни принципи. Нека това бъде една от големите ви семейни традиции. Помнете прекрасното обещание, дадено от президент Джозеф Ф. Смит, когато семейните домашни вечери били въведени за пръв път в Църквата: „Ако светиите се подчинят на този съвет, обещаваме, че ще последват големи благословии. Любовта в къщи и послушанието към родителите ще нараснат. Вярата в сърцата на младежта на Израил ще се развие и те ще получат сила да се борят с нечестивите влияния и изкушения, които ги обсаждат“ (в James R. Clark, избр., *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 т. [1965-75], 4:339). Това чудесно обещание е в сила и днес.

Бъдете заедно по време на хранене. Шесто, отделяйте време да бъдете заедно по време на хранене толкова често, колкото е възможно. Това е предизвикателство, тъй като децата порастват и животът става претрупан с ангажименти. Но по време на храна се явяват щастлив разговор, споделяне на плановете и дейностите за деня и специални моменти на поучение, защото майките, бащите и децата работят върху това.

Четете Светите писания всеки ден. Седмо, отделете всеки ден време да четете заедно Писанията като семейство. Четенето на Писанията поотделно е важно, но семейното четене е жизненоважно. Семейният прочит на Книгата на Мормон в частност носи повече духовност в дома ви и дава сила както на родителите, така и на децата да устояват на изкушенията и да имат Светия Дух за свой постоянен спътник. Обещавам ви, че Книгата на Мормон ще промени живота на вашето семейство.

Вършете семейно разни неща. Осмо, отделете време да вършите разни неща като семейство. Превърнете семейните излети и пикници, честване на рождени дни и пътувания в специални, създаващи спомени моменти. Винаги щом е възможно посещавайте семейно събития, в които участва един от членовете на семейството, като училищна

пиеса, спортно събитие, беседа, рецитал. Посещавайте заедно църковните събрания и сядайте заедно като семейство, когато е възможно. Майки, които помагат на семействата да се молят и играят заедно, остават заедно и ще благославят живота на децата завинаги.

Учете вашите деца. Девето, майки, отделяйте време да учите вашите деца. Улавяйте моментите за учене. Това може да бъде направено по всяко време на деня – при хранене, при обичайни условия или в специално определен момент да седнете заедно, при лягане в края на деня или по време на ранната утринна разходка заедно. Майки, вие сте най-добрата учителка на децата си. Не прехвърляйте тази скъпоценна отговорност на детските градини или бавачките. Майчината обич и загрижеността, изразена в с молитва за децата ѝ са нейните най-важни съставки в това да ги учи тя самата.

Учете децата на евангелските принципи. Учете ги, че да бъдеш добър многократно се възвръща. Учете ги, че грехът не е безопасен. Преподавайте им обич към Евангелието на Исус Христос и свидетелство за неговата божественост.

Учете вашите синове и дъщери на скромност и на уважение към жените и мъжете. Учете децата си на сексуална чистота, подходящи стандарти за ходене на срещи, брак в храма, мисионерска служба и на важността да приемат и увеличават църковните призвания.

Учете ги на любов към труда и на стойността на доброто образование.

Учете ги относно подходящите развлечения, включително подходящи филми и видео, музика, книги и списания. Обсъждайте злините на порнографията и наркотиците и ги учете за ценността да живеят чист живот.

Да, майки, учете децата си на Евангелието в собствения ви дом, на ваша собствена вечер край огнището. Това е най-резултатното преподаване, което децата ви някога ще получат. Това е Господният начин на преподаване. Църквата не може да учи като вас. Училището не може. Детската градина не може. Но вие можете и Господ ще ви подкрепи. Вашите деца ще помнят ученията ви вечно и когато са възрастни, няма да се отклонят от тях. Те ще ви наричат блажена – наистина тяхната майка ангел.

Майки, подобен вид небесно, майчино преподаване отнема време – много време. Не може да бъде свършено на половин работен ден. Трябва да се върши през цялото време, за да спаси и възвиси децата ви. Това е вашето божествено призвание.

Обичайте истински вашите деца. Десето и последно, майки, отделяйте време истински да обичате децата си. Абсолютната майчина любов се доближава до Христовата.

Ето едно красиво отдаване на почит от един син към неговата майка: „Не си спомням много за възгледите ѝ за гласуване, нито социалното ѝ влияние; и не мога да си спомня какви бяха идеите ѝ за детското обучение, хранене или евгеника. Главното нещо, което прониква до мен през гъстия хрусталак на годините, е че тя ме обичаше. Обичаше да лежи на тревата с мен и да ми разказва истории или да тича и да се крие с нас, децата. Винаги ме прегръщаше. И това ми харесваше. Тя имаше слънчево лице. За мен то бе като Бог и всичките блаженства, които светиите разказват за Него. И пееше! От всички приятни усещания на живота ми нищо не може да се сравни с екстаза да се покатеря в скута ѝ и да си дремна, докато тя се люлееше напред-назад на стола и пееше. Като си мисля за всичко това, се питам дали съвременната жена с всичките ѝ огромни идеи и планове си дава сметка какъв всемогъщ фактор е тя за оформянето на своите деца за добро или зло. Питам се дали си дава сметка колко много значи за живота на едно дете абсолютната любов и внимание”.

Майки, децата ви на тийнейджърска възраст се нуждаят от същата любов и внимание. За много бащи и майки изглежда по-лесно да изразяват и показват любовта си към своите деца, докато те са малки и им е по-трудно, когато порастват. Работете над това с молитва. Не е нужно да има разрив между поколенията. И ключът е любовта. Нашите младежи се нуждаят от любов и внимание, не от глезене. Нуждаят се от съпричастност и разбиране, не безразличие от страна на майки и бащи. Нуждаят се от времето на родителите. Майчините любезни поучения и любовта и доверието ѝ към син или дъщеря тийнейджър могат буквално да ги спасят от нечестивия свят.

Из обръщение на президент Бенсън на среща край огнището за родители на 22 февруари 1987 г.

УЧЕНЕ НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ПРИМЕР И НАПЪТСТВИЕ

12

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Помислете над нуждите на вашите деца, внуци, племенници и племеннички или други деца, които познавате. Планирайте възможности да учите тези деца чрез своите постъпки и слово.
- Преговорете материала за преподаване в семейството от *Преподаването – няма по-велико*

призвание (36123), уроци 1 до 8, и *Семейно ръководство* (31180), стр. 4-10. Ако сте семейни, прочете и обсъдете този материал с брачния си партньор.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следните статии. Ако сте семейни, прочете ги и ги обсъдете с брачния си партньор.

НАЙ-ГОЛЯМОТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО НА СВЕТА – ДА СИ ДОБЪР РОДИТЕЛ

Старейшина Джеймс Е. Фауст
От Кворума на дванадесетте апостоли

Да бъдеш родител е божествено призвание

Чувствам се подтикнат да обсъдя една тема, която избрах да нарека най-голямото предизвикателство на света. Тя има общо с привилегията и отговорността да бъдем добри родители. По тази тема има почти толкова мнения, колкото и родители, и все пак малцина са онези, които претендират да имат всичките отговори. Аз със сигурност не съм един от тях.

Чувствам, че днес сред нашите люде има повече примерни млади мъже и жени, отколкото в който и да е момент от моя живот. Това предполага, че тези чудесни млади хора са произлезли от добри семейства и имат отдадени, грижовни родители. Дори и така, най-съвестните родители смятат, че може да са направили известни грешки. Едно време, когато направих нещо неразумно, си спомням как майка ми възкликна „Къде сбърках?“

Господ е заповядал „да възпитавате децата си в светлина и истина“ (У. и З. 93:40). За мен няма по-важно човешко усилие.

Да си баща или майка не е само голямо предизвикателство, това е божествено призвание. Това е усилие, изискващо посвещаване. Президент Дейвид О. Макей заявява, че да бъдеш родител е „най-голямото доверие, което някога е било оказвано

на човешки същества“ (*The Responsibility of Parents to Their Children* [брошура, n.d.], стр. 1).

Създаване на благополучни домове

Макар малко предизвикателства пред хората да са по-големи от това да бъдеш добър родител, малко предлагат по-големи възможности за радост. Със сигурност на този свят няма по-важна работа за вършене от подготовката на нашите деца да бъдат богобоязливи, щастливи, почтителни и продуктивни. Родителите не ще намерят по-задоволяващо щастие от това децата им да уважават тях и техните поучения. Това е величието на родителството. Иоана свидетелства „По-голяма радост няма за мене от това, да слушам, че моите чада ходят в истината“ (3 Иоана 1:4). По мое мнение ученето, отглеждането и обучаването на деца изисква повече интелигентност, интуитивно разбиране, смирение, сила, мъдрост, духовност, постоянство и упорит труд от кое да е друго предизвикателство, което можем да имаме в живота си. Това е особено вярно в случаи, когато моралните основи на чест и почтеност около нас се рушат. За да имаме благополучни домове, трябва да бъдат проповядвани ценности, трябва да има правила, стандарти и неоспорими истини. Много общества дават твърде малко подкрепа на родителите в това да учат и уважават морални ценности. Някои култури остават в основата си без ценности и много млади хора в тези общества стават морални циници.

Понеже като цяло обществата линейт и губят моралната си идентичност и толкова много

домове се разпадат, най-добрата надежда е да обърнем повече внимание и усилия да учим следващото поколение – нашите деца. За да направим това, трябва първо да укрепим основните учители на децата. Главни сред тях са родителите и други членове на семейството, а най-добрата среда следва да бъде у дома. Някак по някакъв начин трябва да се опитаме да направим домовете си по-силни, тъй че те да бъдат убежища срещу нездравото, всепроникващо морално разложение наоколо. Хармония, щастие, мир и любов у дома могат да помогнат да дадем на децата нужната вътрешна сила да се справят с предизвикателствата на живота. Барбара Буш, съпруга на президента на САЩ Джордж Буш, преди няколко месеца каза на завършващите Уелсли Колидж:

„Но във всеки век, във всяко време едно нещо остава неизменно: бащи и майки, ако имате деца, те трябва да са на първо място. Вие трябва да четете на своите деца, трябва да прегръщате своите деца и трябва да обичате своите деца. Успехът ви като семейство, нашият успех като общество зависи не от това, какво става в Белия дом, а от онова, което става във вашия дом“ (*Washington Post*, 2 юни 1990 г., стр. 2).

Да бъдеш добър баща и майка изисква родителите да отложат много от собствените си нужди и желания в полза на нуждите на своите деца. Като последица на тази жертва съвестните родители развиват благородство на характера и са научават да прилагат на дело безкористните истини, проповядвани от Самия Спасител.

Изпитвам най-голямо уважение към самотни родители, които се борят и правят жертви, опитвайки се при почти нечовешки шансове да опазят семейството. Те трябва да бъдат уважавани и подпомагани в героичните им усилия. Но задачата на всяка майка и баща е много по-лесна там, където у дома има двама действащи родители. Децата често предизвикват и подлагат на изпитание силата и мъдростта и на двамата родители.

Колко често имате семейна молитва?

Преди години епископ Стенли Смуут бил интервюиран от президент Спенсър У. Кимбъл. Президент Кимбъл попитал „Колко често провеждате семейна молитва?“

Епископ Смуут отвърнал, „Опитваме се да имаме семейна молитва два пъти дневно, но успяваме средно по един път“.

Президент Кимбъл отговорил, „В миналото да имаме семейна молитва веднъж дневно беше добре. Но в бъдеще няма да е достатъчно, ако искаме да спасим семействата си“.

Чудя се дали провеждането на инцидентни и редки семейни домашни вечери ще бъде достатъчно в бъдеще да укрепят децата ни със задоволителна морална сила. В бъдеще рядкото семейно изучаване на Писанията може да бъде недостатъчно да въоръжи децата ни с нужната добродетел, за да устоят на моралния упадък на обкръжението, в което живеят. Къде в света децата ще се научат на целомъдрие, почтеност, честност и основно възпитание, ако не у дома? Тези ценности, разбира се, ще бъдат усилены в Църквата, но родителското учене е по-постоянно.

Родителите трябва да дават пример

Когато родителите се опитват да учат децата си да избягват опасностите, не е добре да казват на децата си „Ние сме опитни и умни по отношение на светските неща и можем да се доближим до ръба на бездната повече от вас“. Родителското лицемерие може да направи децата цинични и невярващи в това, на което ги учат у дома. Например, когато родителите гледат филми, които забраняват на децата си, родителският авторитет се принижавя. Ако се очаква децата да са честни, родителите трябва да бъдат честни. Ако се очаква децата да са добродетелни, родителите трябва да бъдат добродетелни. Ако очаквате децата ви да са почтени, вие трябва да сте почтени.

Сред останалите ценности, на които трябва да бъдат учени децата, са уважение към околните, започвайки със собствените родители и семейство, уважение към символите на вярата и патриотичните убеждения на другите, уважение към закона и реда, уважение към имуществото на другите, уважение към властта. Павел ни напомня, че децата следва да „се учат първо да показват благочестие към домашните си“ (1 Тимотея 5:4).

Възпитаване на децата

Едно от най-трудните родителски предизвикателства е по правилен начин да се възпитават децата. Отглеждането на децата е толкова индивидуално. Всяко дете е различно и неповторимо. Това, което действа при едно, може да не действа при друго. Не знам кой е достатъчно мъдър да каже кое наказание е твърде сурово и кое прекалено меко, освен самите родители на децата, които ги обичат най-много. За родителите това е въпрос на разбиране чрез молитва. Със сигурност всеобхватният и фундаментален принцип е, че дисциплината на децата трябва да бъде мотивирана повече от обич, отколкото от наказание. Бригъм Йънг съветва, „Ако някога ви се наложи да накажете някого, не наказвайте повече от лечебния мехлем, който имате, за да го превържете“ (*Discourses of Brigham Young*, избр. John A. Widtsoe

[1954], стр. 278). Напътствието и дисциплината са обаче със сигурност задължителна част от отглеждането на деца. Ако родителите не наказват децата си, тогава ще ги наказва обществото – по начин, който родителите няма да харесат. Без наказание децата няма да уважават правилата нито у дома, нито в обществото.

Принципна цел на наказанието е да научи на послушание. Президент Дейвид О. Макей заявява: „Ако родителите не успеят да научат децата си на послушание, ако (техните) домове не развият послушание, обществото ще го изиска и ще го получи. Поради това е по-добре за семейството с неговата доброта, отзивчивост и разбиране да научи детето на послушание, вместо коравосърдечно да го остави на грубото и бездушно наказване, което ще наложи обществото, ако семейството вече не е изпълнило своето задължение” (*The Responsibility of Parents to Their Children*, стр. 3).

Да учим децата на труд

Съществена част от приучването на децата да са дисциплинирани и отговорни е да бъдат учени на труд. Докато растем, мнозина от нас са като човека, който казва „Харесвам работата; тя ме очарова. Мога да седя и с часове да я гледам” (Джеръм Клапка Джеръм, в *The International Dictionary of Thoughts*, избр. John P. Bradley, Leo F. Daniels, и Thomas C. Jones [1969], стр. 782). Отново най-добрите учители на принципите на труд са самите родители. За мен трудът стана радост, когато за пръв път работих редом с баща ми, дядо ми, моите чичовци и братя. Сигурен съм, че по-често бях в тежест, отколкото в помощ, но спомените са сладки, а научените уроци са ценни. Децата трябва да се учат на отговорност и самостоятелност. Дали родителите лично отделят време да представят, покажат и обяснят, тъй че децата да могат, както учи Лехий, „да действат сами за себе си,... не да им се въздейства”? (2 Нефи 2:26).

Лутър Бърбънк, един от най-големите специалисти по градинарство в света, казва, „Ако отделяхме на нашите растения не повече внимание, отколкото отделяме на децата си, сега щяхме да живеем в джунгла от плевели” (в *Elbert Hubbard's Scrap Book* [1923], стр. 227).

Специални предизвикателства за родители

Децата също са наследници на моралната свобода на избор, чрез която на всички ни е дадена възможността да напредваме, растем и се развиваме. Тази свобода на избор позволява също децата да преследват алтернативните избори на егоизма, прехосничеството, самоугаждането и

самоунищожението. Децата често изразяват тази свобода на избор, докато са много малки.

Нека родителите, които са били съвестни, любящи и грижовни и са живели според принципите на праведността по най-добрия възможен им начин, да бъдат спокойни, знаейки, че са добри родители въпреки постъпките на някои от техните деца. Самите деца имат отговорност да слушат, да се подчиняват и, когато бъдат учени, да научават. Родителите не винаги могат да отговарят за лошото държане на децата си, защото не могат да осигурят тяхното добро поведение. Някои деца са в състояние да подложат на изпитание дори мъдростта на Соломон и търпението на Иов.

Често има особени предизвикателства за онези родители, които са богати или прекомерно снизходителни. В известен смисъл някои деца в подобни условия държат родителите си като заложници чрез отказ да подкрепят родителските правила, ако родителите не се примиряват с детските искания. Старейшина Нийл А. Максуел казва, „Онези, които правят твърде много за своите деца, скоро ще открият, че не могат да направят нищо със своите деца. За толкова много деца е *правено* толкова много, че те са почти *непоправими*” (в *Conference Report*, апр. 1975 г., стр. 150; или *Ensign*, май 1975 г., стр. 101). Изглежда в човешката природа е да не оценяваме напълно материалните неща, които не сме спечелили сами.

Има известна ирония във факта, че някои родители тъй се тревожат децата им да бъдат приети от връстниците си и популярни сред тях и в същото време се боят, че децата може да вършат нещата, които вършат и връстниците.

Помощ децата да приемат ценностите

Общо взето, децата, които са взели решение да се въздържат от наркотици, алкохол и предбрачен секс, са приели вътре в себе си здравите ценности на дома и семейството си, според които живеят родителите им. В момент на трудни решения те са по-склонни да следват напътствията на родителите си вместо примера на връстниците или изопачаванията на медиите, които представят в романтична светлина употребата на алкохол, предбрачния секс, изневяратата, нечестността и други пороци. Те са подобни на 2 000-те млади мъже на Еламан, на които „майките им ги бяха научили, че ако не се съмняват, Бог ще ги избави” от смъртта” (Алма 56:47). „И те ми преповториха словата на своите майки, казвайки: Нямаме никакво съмнение, че майките ни знаят това” (Алма 56:48).

Това, което изглежда помага да се циментират родителските поучения и ценности в живота на

децата, е твърда вяра в Божеството. Когато тази вяра стане част от самите им души, те имат вътрешна сила. Тъй че на кои от всички важни за научаване неща следва да учат родителите? Писанията ни казват, че родителите трябва да учат децата си за „вярата в Христа, Синът на живия Бог, за кръщението и дара на Светия Дух“ и за „учението за покаянието“ (У. и З. 68:25). Тези истини следва да бъдат учени у дома. Те не могат да бъдат научени в обществените училища, нито насърчени от правителството или обществото. Разбира се, програмите на Църквата може да помогнат, но най-ефикасното обучение става у дома.

Хиляди нишки на любов

Моментите на родителско поучаване не следва да са големи, драматични или силни. Ние научаваме това от Самия Учител. Чарлз Хенри Паркхърст казва:

„Цялостната красота на живота на Христос е само прибавяна от дребни незабележими деяния на красота – разговорът с жената на кладенеца, ... разкриване на скритата амбиция на младия управител, която той все още има в сърцето си, държаща го настрана от небесното царство, ... поучаването на малка група последователи как да се молят, ... запалване на огън и опичане на риба, та учениците Му да имат закуска, когато ги чака да се върнат на брега от нощен риболов, измръзнали, уморени и обезсърчени. Всички тези неща, виждате, ни водят толкова лесно към реалното

качество и дух на интересите (на Христа), толкова специфични, толкова щателни, тъй ангажирани в това, което е дребно, тъй погълнати от това, което е мигновено“ (“Kindness and Love”, в *Leaves of Gold* [1938], стр. 177).

Същото е и да си родител. Дребнолиите са големите неща, вътъкани в семейния гоблен чрез хиляди нишки на любов, вяра, дисциплина, жертва, търпение и труд.

Децата в завета

Има някои големи духовни обещания, които могат да помогнат на верните родители в тази Църква. Децата на вечните запечатвания може да бъдат дарени с божествените обещания, дадени на техните доблестни предци, които достойно са спазвали заветите си. Заветите, помнени от родителите, ще бъдат помнени от Бог. Така децата могат да станат ползватели и наследници на тези велики завети и обещания. Това е така, защото те са деца в завета (вж. Орсън Ф. Уитни, in *Conference Report*, апр. 1929 г., стр. 110-111).

Бог да благослови борещите се, жертващи, благодородни родители на този свят. Нека Той специално да уважи заветите, спазвани от верни родители сред нашите люде, и да бди над тези деца в завета.

Из обръщение на старейшина Фауст на общата конференция на Църквата през октомври 1990 г. (вж. *Conference Report*, окт. 1990 г., стр. 39-43; или *Ensign*, ноем. 1990 г., стр. 32-35).

МАСА, ЗАОБИКОЛЕНА С ЛЮБОВ

Старейшина ЛеГран Р. Къртис
От Седемдесетте

Много е писано за важноста на дома. Старейшина Марион Г. Ромни ни казва, че „нестабилността на семейството е в сърцевината на смъртоносната болест на обществото“¹. Признаваме, че някои домове са просторни, изтънчено обзаведени, дори луксозни. Други са много малки и скромни, с оскъдна мебелировка. При все това всеки един „дом, когато сме изпълнени с обич, може да бъде земен рай, ... където желаем да пребиваваме“, както ни напомня един обичан химн².

Една най-важните мебели, намираща се в повечето домове, е кухненската маса. Тя може да е малка, голяма или с форма на малък кухненски плот, едва побиращ храната и приборите. Основ-

ната ѝ функция, изглежда, е да бъде място, където членовете на семейството се хранят.

В този специален случай желанието ми е да обърна вашето внимание на една по-дълбока, по-важна функция на кухненската маса, където поучаване нещо повече от храна за физическото ни благополучие.

Евангелски обсъждания около масата

Едно семейство обикновено има двама или повече членове на различна възраст, но се нуждае да се събира – за предпочитане не само да се храни, но и да се моли, да говори, да слуша, да разказва, да учи и да расте заедно. Президент Гордън Б. Хинкли го е казал толкова добре:

„Молбата ми – и бих желал да съм по-убедителен, като я отправям – е да спасим децата. Твърде много от тях крачат в мъка и страх, в самота и

отчаяние. Децата се нуждаят от слънчева светлина. Те се нуждаят от щастие. Нуждаят се от обич и грижа. Нуждаят се от доброта, обновление и привързаност. Всеки дом, независимо от цената му, може да осигури среда на обич, която ще бъде среда на спасение”³.

Повечето членове на семейството са изложени на множество сили на света извън дома, както и на мощното влияние на радио, телевизия, видео и много други неща, които носим в домовете си.

Представете си едно семейство, събрано около маса, вероятно кухненската маса, да говори за Евангелието, за събрания за причастието, за посланията, последния брой на *Лиахона*, за училище с всичките му класове, за общата конференция, за уроците в Неделното училище, слушащо хубава музика, говорещо за Исус Христос и ученията Му. Изброяването може да продължи. Не само родителите, но и всички членове на семейството биха постъпили мъдро да се уверят, че всеки присъстващ има шанс да говори и достатъчно възможности да участва.

Семейна молитва около масата

Помислете за потенциала на едно семейство, коленичило около маса (без телевизор), което се моли, умолява за помощ, благодари на нашия Отец за благословиите – като учи членовете на всяка възраст за важността на любящия Отец в Небесата. Семейната молитва с малките деца може да допринесе за развитието и на по-големите, които един ден ще се молят с техните собствени семейства.

Старейшина Томас С. Монсън го заявява добре:

„Господ ни заповядва да имаме семейна молитва, когато казва: “Молете се в семействата си на Отца винаги в Моето име, за да бъдат жените ви и децата ви благословени” (3 Нефи18:21).

Ще се присъедините ли към мен, докато гледаме как едно типично семейство свети от последните дни отправят молитва към Господ? Бащата, майката и всяко дете коленичат, навеждат глави и затварят очи. Благ дух на обич, единство и мир изпълва дома. Когато бащата чува малкия си син да моли Бог баща му да върши правилните неща и да е покорен на Господните заповеди, мислите ли, че за този баща ще е трудно да уважи молитвата на своя скъп син? Когато дъщеря тийнейджърка чува скъпата си майка да моли Господ дъщеря ѝ да бъде вдъхновена в избора на своите спътници, да се подготви за брак в храма, не вярвате ли, че тази дъщеря ще се стреми да уважи смирената молба на своята майка, която тя толкова обича? Когато баща, майка и всяко дете

искрено се молят тези прекрасни синове в семейството да живеят достойно, та в подходящото време да могат да получат призование да служат като посланици на Господ на мисионерското поле на Църквата, не започваме ли да виждаме как тези синове възмъжават с непреодолимото желание да служат като мисионери?”⁴

Както мнозина биха казали, „Как въобще бихте могли всеки ден да изпращате децата и родителите си в света без да се съберете заедно и да говорите с Господ?” Мъдрите родители ще прегледат графика си и ще планират поне веднъж дневно да съберат семейството за благословиите на молитвата. Много скоро младите членове ще научат какво да правят на свой ред и какви са скъпоценните ползи от семейната молитва.

Направете дома едно щастливо място

Казвал съм преди, че „домът следва да е щастливо място, защото всички работят да го поддържат такава. Казано е, че щастieto се изработва въкъщи и ние следва да се стараем да правим нашите домове щастливи и приятни места за нас и децата ни. Щастливият дом е домът, съсредоточен над евангелските учения. Това изисква постоянно, внимателно усилие от всички заинтересовани”⁵.

Един буен тийнейджър в доста голямо семейство се оплаквал относно времето, което отнемала семейната молитва. Когато мъдрата майка се молела на другия ден, тя нарочно пропуснала това момче в молитвата. Когато свършила, детето казало, „Майко, в молитвата ти ме пропусна!” Любящата майка обяснила, че просто откликнала на оплакването на момчето. Буйното дете казало, „Не ме пропускай!”

Изучаване на Писанията около масата

Представете си едно семейство около масата с отворени Писания, обсъждащо многобройните истини и уроци, които трябва да бъдат „попити”. Това наистина е една маса, заобиколена с любов!

Педагозите са съгласни, че извън училище децата трябва да четат много повече. Можем да благословим децата си, като всекидневно четем Писанията с тях – около кухненската маса.

Да имаме време семейството да се среща около кухненската маса може да изисква значително нагаждане и внимателно планиране, но какво би могло да бъде по-важно за единството на семейството, за духовния растеж, за изграждането на мостове между членовете, докато те говорят, слушат и отговарят, заобиколени от любов? Главният ни успех е просто да опитваме – отново и отново.

Укрепване на семейните връзки

Днес в света има много сили, стремящи се да унищожат семейството и дома. Мъдрите родители ще се стремят да укрепват семейните връзки, да увеличават духовността в дома и да се съсредоточат над Исус Христос и храмовата дейност. Президент Хауърд У. Хънтър ни казва:

„Моля се да можем да се отнасяме един към друг с повече доброта, повече любезност, повече смирение, търпение и незлобливост...

Второ, и в същия този дух, каня и членовете на Църквата да утвърдят храма Господен като велик символ на членството им и възвишена среда за най-свещените им завети. Най-дълбокото желание на сърцето ми би било именно всеки член на Църквата да е достоен за храма”⁶.

Напътствието, дадено от президент Хънтър, може забележимо да бъде усилено от онова, което се случва около кухненската маса.

У дома ние трябва да упражняваме отношението си към другите. Както толкова добре го е казал Гьоте, „Ако се отнасяте (към някого) такъв, какъвто е, той ще остане какъвто е, но ако се отнасяте към него сякаш е онова, което ... би могъл (и може) да бъде, той ще (стане какъвто трябва да бъде)”⁷.

Направете домовете място на молитви

Старейшина Бойд К. Пакър заявява: „Да донесем у дома някои от небесните неща значи да се

погрижим членовете на семейството да станат окончателно активни в Църквата. Разбира се, семейната домашна вечер е предназначена точно за това – събрание у дома, което може да бъде организирано така, че да отговаря на нуждите на всеки, и може да бъде точно толкова църковно събрание, или би могло, колкото и онези, провеждани в дома за събрания”⁸.

Този съвет е в съзвучие с онова, което ни казва старейшина Дийн Л. Ларсън: „Нашите църковни сгради не са единствените места, където можем да се покланяме. Нашите домове също следва да бъдат място на молитви. Би било добре, ако всеки ден можем да „идем на църква у дома”. Собствените ни домове следва да са местата, където Духът Господен е по-добре посрещнат и по-лесно достижим”⁹.

Като работим да постигнем всичко това в своите домове, ще направим добре да помним важното заявление на президент Харолд Б. Лий: „Помнете, че най-важното Господно дело, което вие (и аз) някога ще извършим, ще бъде ... между стените на (нашия) собствен дом”¹⁰.

Молбата ми днес е всеки от нас да огледа грижливо своя дом и кухненска маса и да не престава да се стреми да внесе небесата в него, и да дойде при Исус Христос.

Из обръщение на старейшина Къртис на общата конференция на Църквата през април 1995 г. (вж. Conference Report, апр. 1995 г., стр. 109-111; или *Ensign*, май 1995 г., стр. 82-83).

БЕЛЕЖКИ

1. “Scriptures As They Relate to Family Stability,” *Ensign*, фев. 1972 г., стр. 57.
2. “Home Can Be a Heaven on Earth”, *Hymns*, no. 298.
3. В Conference Report, окт. 1994 г., стр. 74-75; или *Ensign*, ноем. 1994 г., стр. 54.
4. *Pathways to Perfection* (1973), стр. 26-27.
5. В Conference Report, окт. 1990 г., стр. 13; или *Ensign*, ноем. 1990 г., стр. 12.
6. В “President Howard W. Hunter: Fourteenth President of the Church”, *Ensign*, юли 1994 г., стр. 4-5.
7. в Emerson Roy West, *Vital Quotations* (1968), стр. 171.
8. “Begin Where You Are—At Home”, *Ensign*, фев. 1972 г., стр. 71.
9. В Conference Report, окт. 1989 г., стр. 78; или *Ensign*, ноем. 1989 г., стр. 63.
10. *Strengthening the Home* (брошура, 1973 г.), стр. 7.

ПРЕПОДАВАНЕ ЕВАНГЕЛСКИ ПРИНЦИПИ НА ДЕЦА

13

Част 1

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Прочетете Учение и Завети 68:25-28. Като четете, определяйте принципите и обредите, на които Господ е заповядал родителите да учат децата си. Планирайте няколко неща, които можете да направите, за да преподадете тези принципи и обреди на децата, внуците, племенниците си или други деца, които познавате.
- Като четете следната статия, съсредоточете се над едно или две предложения, дадени от старейшина Робърт Д. Хейлз. Като възникват нови възможности, съсредоточавайте се над други предложения от статията.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

УКРЕПВАНЕТО НА СЕМЕЙСТВОТА: НАШ СВЕЩЕН ДЪЛГ

Старейшина Робърт Д. Хейлз
От Кворума на дванадесетте апостоли

Духът укрепва семействата

Укрепването на семействата е наше свято задължение като родители, деца, роднини, ръководители, учители и отделни членове на Църквата.

Важността от духовно укрепване на семействата е ясно проповядвано в Писанията. Татко Адам и майка Ева учели своите синове и дъщери на Евангелието. Жертвите на Авел били приети от Господ, Който го обичал. От друга страна Каин „обичаше Сатана повече от Бог“ и извършил сериозни грехове. Адам и Ева „се оплакаха на Господа заради Каин и братята му“, но никога не престанали да учат децата си на Евангелието (вж. Моисей 5:12, 18, 20, 27; 6:1, 58).

Ние трябва да разберем, че всяко от децата ни идва с различни дарби и таланти. Някои като Авел, изглежда са получили дара на вяра по рождение. Други изпитват трудности при вземането на всяко решение. Като родители ние никога не трябва да допускаме търсенето и трудностите на нашите деца да разколебят нашата вяра в Господ или да ни накара да я загубим.

Докато Алма младши бил „раздиран от мъчения и... изтерзан от спомена за многобройните си грехове“, си спомнил как чул своя баща да пропо-

вядва за пришествието на „един Исус Христос, Син Божий, за да извърши единение за греховете на света“ (Алма 36:17). Думите на баща му довели до неговото обръщане във вярата. По подобен начин нашите учения и свидетелства ще се помнят от децата ни.

Двете хиляди млади воители в армията на Еламан свидетелствали, че праведните им майки им проповядвали по един могъщ начин евангелските принципи (вж. Алма 56:47-48).

Във време на големи духовни дирения Енос казва, „словата, които бях чувал често да говори баща ми за вечния живот..., проникнаха дълбоко в сърцето ми“ (Енос 1:3).

В Учение и Завети Господ казва, че родителите трябва да учат децата си „до осем годишна възраст ... да разбират учението за покаянието, за вярата в Христа, Синът на живия Бог, за кръщението и дара на Светия Дух чрез полагање на ръце...

И те също трябва да учат децата си да се молят и да ходят праведно пред Господа“ (У. и З. 68:25, 28).

Преподаването на Евангелието укрепва семействата

Като учим децата си на Евангелието чрез слово и пример, нашите семейства биват духовно укрепени.

Словата на живите пророци относно свещеното ни задължение да укрепваме духовно своите

семейства са ясни. През 1995 г. Първото Президентство и Съветът на дванадесетте апостоли издадоха прокламация към света, заявяваща, че „семейството заема централно място в плана на Твореца... Съпрузите и съпругите имат важната отговорност да се обичат и да се грижат един за друг и за своите деца... Родителите имат свещения дълг да отглеждат децата си в любов и праведност, да се грижат за техните физически и духовни нужди, да ги учат да се обичат и да си служат (и) да съблюдават заповедите Божии“ („Семейството: прокламация към света“, *Лиакхона*, окт. 2004 г., стр. 49).

През февруари тази година Първото Президентство отправи призив към всички родители „да полагат възможно най-големи усилия за обучение и отглеждане на своите деца според евангелските принципи, които ще ги държат в тясна връзка с Църквата. Домът е основата на праведния живот и никоя друга институция не може да заеме неговото място, нито да изпълнява неговите жизненоважни функции в осъществяването на тази дадена от Бог отговорност“.

Във февруарското писмо Първото Президентство учи, че като обучават и отглеждат децата според евангелските принципи, родителите могат да защитят семействата си от разрушителни стихии. По-нататък те съветват родители и деца „да дадат най-висок приоритет на семейната молитва, семейната домашна вечер, изучаването и преподаването на Евангелието и благотворни семейни дейности. Колкото и достойни и подходящи да бъдат други нужди и дейности обаче, не трябва да се допуска те да изместват божествено предписаните задължения, които само родителите и семействата могат да упражняват адекватно“ (Писмо на Първото Президентство, *Лиакхона*, дек. 1999 г., стр.1).

С помощта на Господ и Неговото учение всичките вредни последици от предизвикателствата, с които може да се срещне едно семейство, могат да бъдат разбрани и преодолені. Каквито и да са нуждите на членовете на семейството, ние можем да укрепим нашите семейства, като следваме съветите, дадени от пророците.

Ключът да укрепим семействата си е да имаме Духа Господен в домовете ни. Целта на семействата ни е да бъдат на стеснената и тясна пътека.

Идеи за укрепване на семействата

Безброй неща за укрепване на семейството могат да бъдат свършени между стените на домовете ни. Позволете ми да споделя няколко идеи, които може да помогнат за определяне на областите в нашите семейства, нуждаещи се от укрепване. Отправлям ги в дух на насърчение, като знам,

че всяко семейство и всеки член на семейство са уникални.

Домовете следва да бъдат едно сигурно място

- Направете нашите домове едно сигурно място, където всеки член на семейството усеща обич и чувство на принадлежност. Дайте си сметка, че всяко дете има различни дарби и умения; всяко е отделна личност, която изисква специална обич и грижа.
- Помнете, „мек отговор отклонява от ярост“ (Притчи 15:1). Когато аз и моята любима бяхме запечатани в храма Солт Лейк, старейшина Харолд Б. Лий ни даде мъдър съвет: „Когато извисите с гняв гласа си, Духът си тръгва от вашия дом“. Не трябва никога, обзети от гняв, да заключваме вратата на дома ни или своето сърце за нашите деца. Подобно на блудния син нашите деца трябва да знаят, че когато дойдат на себе си, могат да се обърнат към нас за обич и съвет.
- Прекарвайте лично време с нашите деца, като ги оставяте да изберат дейността и предмета на разговор. Не допускайте разсейване.

Учете децата да се молят, да четат Писанията и да слушат подобаваща музика

- Насърчавайте личното религиозно поведение на нашите деца като молитва насаме, самостоятелното изучаване на Писанията и постене с определени цели. Оценявайте духовният им растеж, като наблюдавате тяхното държане, език и поведение към другите.
- Молете се всеки ден с нашите деца.
- Четете заедно от Светите писания. Помня как моите собствени майка и баща четяха Писанията, докато ние, децата, седяхме на пода и слушахме. Понякога те питаха, „Какво значи за вас този стих?“ или „Как ви кара да се чувствате?“ После те ни изслушваха, докато ние отговаряхме със свои думи.
- Четете словата на живите пророци и други вдъхновяващи статии за деца, младежи и възрастни в списанията на Църквата.
- Можем да изпълним домовете си със звуците на подобаваща музика, като пеем заедно от сборника *Химни и детски песни*.

Провеждайте семейна домашна вечер и семейни съвети

- Провеждайте семейна домашна вечер всяка седмица. Като родители ние понякога сме твърде смутени да учим или свидетелстваме на нашите деца. Чувствал съм се виновен за това през моя

живот. Децата ни се нуждаят от нас, за да споделяме духовни чувства с тях, да ги учим и да им даваме свидетелство.

- Провеждайте семейни съвети, за да обсъждате семейни планове и проблеми. Някои от най-ефикасните семейни съвети са насаме поотделно с всеки член на семейството. Помагайте на нашите деца да знаят, че техните идеи са важни. Изслушвайте ги и се учете от тях.

Споделяйте Евангелието, подкрепяйте ръководителите на Църквата и участвайте семейно

- Канете у дома мисионери да учат приятели, които са слабо активни или не са членове.
- Показвайте, че поддържа и подкрепя ръководителите на Църквата.
- Хранете се заедно, когато е възможно и провеждайте съдържателни обсъждания през това време.
- Работете заедно като семейство, дори ако да свършим работата сами може да е по-бързо и лесно. Говорете с нашите синове и дъщери, докато работим заедно. Имах тази възможност с моя баща всяка събота.

Учете децата да са добри приятели и да се готвят за бъдещето

- Помагайте на нашите деца да научат как да изграждат добри приятелства и направете така, че приятелите им да се чувстват добре в нашите домове. Опознайте родителите на приятелите на нашите деца.
- Учете нашите деца с пример как да управляват своето време и пари. Помагайте им да се учат да разчитат на собствени сили и за важноста да се готвят за бъдещето.

Споделяйте семейните традиции и ценности

- Преподавайте на нашите деца историята на предците ни и нашата собствена семейна история.
- Изграждайте семейни традиции. Планирайте и провеждайте заедно съдържателни ваканции, като вземате пред вид нуждите, талантите и уменията на нашите деца. Помогнете им да си създадат щастливи спомени, да развиват талантите си и си изграждат самочувствие.

Учете на важноста да се подчиняваме на заповедите и да получаваме обреди

- Чрез слово и пример учете на морални ценности и ангажираност да се спазват заповедите.

- След моето кръщение и потвърждение моята майка ме дръпна настрана и попита, „Как се чувстваш?“ Описах колкото можах топлото чувство на мир, утеха и щастие, което изпитвах. Майка ми обясни, че онова, което чувствах, е дарът, който току-що бях получил, дарът на Светия Дух. Тя ми каза, че ако живея достойно за него, ще имам този дар с мен постоянно. Това бе поучителен момент, който остана с мен за цял живот.

Учете нашите деца за важноста на кръщението и потвърждението, получаването дара на Светия Дух, вземането на причастието, почитането на свещеничеството и сключването и спазването на храмовите завети. Те трябва да знаят важноста на това да живеят достойно за препоръка за храма и да се готвят за брак в храма.

- Ако още не сте запечатани в храма за вашия брачен партньор и деца, работете като семейство да получите храмовите благословии. Определете храмовите цели като семейство.
- Бъдете достойни за свещеничеството, което носите, братя, и го използвайте да благославяте живота на вашето семейство.

Обръщайте внимание на дейности на общността, училището и Църквата

На разположение има възможности и извън дома. Мъдрото им използване ще укрепи нашите семейства.

- Насърчавайте нашите деца да служат в Църквата и общността.
- Говорете с учителите на нашите деца, с треньори, възпитатели, съветници и църковни ръководители за нашите грижи и за нуждите на нашите деца.
- Знайте какво правят нашите деца в свободното си време. Упражнявайте влияние върху избора им на филми, телевизионни програми и видео. Ако са в Интернет, знайте какво правят. Помагайте им да схванат важноста на благотворните развлечения.
- Насърчавайте онези училищни дейности, които си струват. Знайте какво учат нашите деца. Помагайте им с домашните. Помагайте им да си дадат сметка за важноста на образованието и да се подготвят за работа и грижа за собствените си нужди.
- Млади жени: Посещавайте редовно Обществото за взаимопомощ след като навършите 18 години. Някои от вас може да са неохотни да извършат този преход. Може да се боите, че няма да бъдете добре приети. Мои млади сестри, случаят не е такъв. За вас там има много

неща. Обществото за взаимопомощ може да бъде благословия за вас през целия ви живот.

- Млади мъже: Почитайте Аароновото свещеничество. То е подготвителното свещеничество за Мелхиседековото свещеничество. Бъдете напълно активни в кворума на старейшините, когато бъдете ръкоположени в Мелхиседековото свещеничество. Братските отношения, напътствията в кворума и възможностите да служите на другите ще благославят вас и семействата ви през целия ви живот.

Следвайте Господния пример на обич

Всяко семейство може да бъде укрепено по един или друг начин, ако Духът Господен бъде доведен в домовете ни и ние учим, следвайки Неговия пример.

- Действайте с вяра; не реагирайте със страх. Когато юношите ни започнат да поставят на изпитание семейните ценности, родителите трябва да се обърнат към Господ за напътствие според специфичните нужди на всеки член на семейството. Това е момента за допълнителна обич и подкрепа и за усилване на поученията ви как да се правят избори. Плашещо е да оставим децата си да се учат от собствените си грешки, но тяхното желание да изберат Господния начин и семейните ценности е по-голямо, ако изборът иде отвътре, отколкото когато се опитаме да им наложим със сила тези ценности. Господният начин на обич и приемане е по-добър от начина на Сатана на сила и принуждение, особено при възпитаване на тийнейджъри.
- Помнете думите на Пророка Джозеф Смит: „Нищо не помага така добре да водим хората към това да изоставят греха, както да ги вземем за ръка и да бдим над тях с деликатност. Когато хора проявяват и най-малката доброта и любов към мен, о, каква сила има това над ума ми, докато обратното има склонността да подтиква всички груби чувства и да гнети човешката душа” (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, избр. Joseph Fielding Smith [1976], стр. 240).

Заблудените деца ще се върнат

- Макар и да можем да се отчаем, когато след всичко сторено някои от децата ни се отклонят от праведния път, думите на Орсън Ф. Уитни могат да ни утешат: „Въпреки че някои от овцете може да се отклонят, очите на Овчаря са върху тях, и рано или късно те ще почувстват допира на Божествено провидение, което се протяга към тях и ги води обратно в стадото. В този или в следващия живот те ще се върнат.

Ще трябва да платят дълга си към правосъдието, ще страдат за греховете си, а е възможно и да извървят трънлива пътека, но ако това накрая ги доведе, както каещият се блуден син, до сърцето и дома на любящ и прощаващ баща (и майка), то болезненото преживяване няма да е напразно. Молете се за (нашите) лекомислени и непослушни деца, дръжте се за тях с вярата (ни). Надявайте се и вярвайте, докато видите Божието спасение” (цитиращ Джозеф Смит, в *Conference Report*, апр. 1929 г., стр. 110).

Несемейните млади членове и роднините могат да ни „заемат” сила

- А ако не сте семейни и не сте благословени с деца? Трябва ли да се интересувате от съвета относно семействата? Да. Това е нещо, което всички ние трябва да научим в земния живот. Несемейните членове често могат да „заемат” особена сила на семейството, превръщайки се в огромен източник на подкрепа, одобрение и обич за своите семейства и за семействата на хората около тях.
- Много възрастни роднини членове на свой предоставят доста родителска грижа. Баби и дядовци, лели и чичовци, братя и сестри, племеннички и племенници, братовчеди и други роднини могат да имат голямо влияние над семейството. Искам да изразя своята признателност към онези мои роднини, които са ме напътствали със своя пример и свидетелство. Понякога роднините могат да кажат нещо, което родителите не могат, без да почне спор. След дълъг задушевен разговор с майка си една млада жена каза: „Би било ужасно да кажа на теб и татко, че съм направила нещо лошо. Но да кажа на леля Сюзън би било по-лошо. Просто не бих могла да я разочаровам”.

Няма съвършени семейства

Знаейки, че сме в смъртността, за да учим и развиваме вярата си, трябва да разберем, че тук трябва да има противопоставяне във всичко. По време на един семеен съвет в собствения ми дом съпругата ми каза, „Когато си мислиш, че някой има съвършено семейство, просто не го познаваш достатъчно добре”.

Сложете дома и семейството си в ред

Братя и сестри, нека като родители се вслушаме в увещанието, по-точно упрека на Господ, към Джозеф Смит и ръководителите на Църквата през 1833 г да „слож(им) в ред собствения си дом” (У. и З. 93:43). „Аз съм ви заповядал да възпитавате децата си в светлина и истина” (У. и З. 93:40). „Сложи в ред семейството си, и да гледа(те) те да

са по-усърдни и загрижени вкъщи; и да се молят винаги или те ще бъдат отстранени от мястото им” (У. и З. 93:50).

Съвременните пророци отправят подобно увещание и предупреждение към родителите да сложат в ред нашите семейства. Нека бъдем благословени с вдъхновение и обич с вяра да посрещаме противопоставянето в нашите семейства. Тогава ние ще знаем, че изпитанията ни ще ни доближат до Господ и ще ни сбlijат един с друг. Нека се вслушаме в гласа на пророка и сложим в ред собствените си домове (вж. У. и З. 93:41-49). Семейството бива укрепено, когато се доближаваме до Господ, а всеки отделен негов член бива укрепен,

когато възвисяваме, укрепваме, обичаме и се грижим един за друг. „Ти ще възвисиш мен, аз теб, и двамата ще се въздигнем заедно” (квакерска пословица).

Нека бъдем в състояние да приемем и поддържаме Духа Господен в домовете ни, та да укрепва нашите семейства. Нека всеки от членовете на семействата ни да може да остане на „тази стеснена и тясна пътека, която води към вечен живот” (2 Нефи 31:18), за това се моля аз.

Из обръщение на старейшина Хейлз на общата конференция на Църквата през април 1999 г. (вж. Conference Report, апр. 1999 г., стр. 39-44; или *Ensign*, май 1999 г., стр. 32-34).

ПРЕПОДАВАНЕ ЕВАНГЕЛСКИ ПРИНЦИПИ НА ДЕЦА

14

Част 2

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Планирайте семейно една дейност, в която ще служите заедно.
- Свършете някаква домакинска работа с едно от децата си или внук, племенник, племенничка или друго дете от семейството ви. Говорете му, докато работите. Използвайте възможностите за учене, без да критикувате усилията на детето да помага.
- Прочетете следните раздели от брошурата *За укрепването на младежите* (34285): „Забавлението и средствата за масова информация” (стр. 17-19), „Музика и танци” (стр. 19-21) и „Сексуална чистота” (стр. 26-28). След като прегледате материала, решете кое от децата ви би се ползвало от прочитането и обсъждането на този материал с вас.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

УЧЕТЕ ДЕЦАТА

Президент Бойд К. Пакър
Действащ президент на Кворума на дванадесетте апостоли

Броят на хората, събрани тук и на други места, свидетелства за неутолимата жажда за истина, която съпътства членството в Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни.

Като се молех какво би било най-ценно за вас, дойде ми наум, че след 3 седмици ще навърша 75 г. и ще премина в онова, което избирам да наричам *напреднала средна възраст*.

Повече от 50 г. бях учител. Със сигурност нещо от това, което съм научил, ще ви бъде полезно.

Научил съм следното от опит: животът ни учи на някои неща, които не сме мислели, че искаме да знаем. Тези сурови уроци може да се окажат най-ценните.

По пътя ми към *напредналата средна възраст* научих още нещо за ученето. Обмислете следния разговор между лекар и пациент:

Лекарят: „Как мога да ви помогна? Какъв е проблемът ви?”

Пациентът: „В паметта ми, докторе. Чета нещо и не си го спомням. Не помня защо дойдох в тази стая. Не помня къде слагам разни неща”.

Лекарят: „Добре, кажете ми откога ви мъчи това състояние?”

Пациентът: „Кое състояние?”

Сега, ако това ви е забавно, или сте под 60 г., или се смеете на себе си.

Учете децата, докато са малки

Когато пораснете, не можете да учите или помните, или научавате както когато сте млади. Дали затова пророк Алма съветва, „учи се на мъдрост в твоята младост; да, учи се в младостта си да пазиш заповедите Божи”?¹

За мен е все по-трудно да уча наизуст стихове от Писанията или поезия. В младостта си можех да повтора нещо един или два пъти и да го запомня. Ако го повторех повече пъти, особено ако го напишех, то биваше запаметено в ума ми завинаги.

Младостта е времето за лесно учене. Тъкмо затова учителите на деца и юноши са такава грижа за ръководителите на Църквата от самото начало.

Абсолютно важно е да се преподава Евангелието и житейските уроци на децата и юношите.

Господ възлага отговорността най-вече на родителите и ги предупреждава:

„И отново, ако в Сион ... има родители с деца, които до осем годишна възраст не ги научат да

разбират учението за покаянието, за вярата в Христа, Синът на живия Бог, за кръщението и дара на Светия Дух чрез полагане на ръце, грехът ще е върху главите на родителите”².

Това е основната причина тази Църква да учи юношите: първо у дома и после в Църквата.

Съхраняване на знанието

Друго нещо, което съм научил, има отношение към помненето на онова, което сме научили като млади. Знанието, съхранявано в младите умове, може да чака много години момента, в който може да потрябва.

Нека поясня. Много съм загрижен от тенденцията членовете да пренебрегват съвета на епископа или другата крайност, да стават свръх зависими от него.

Реших на една обща конференция да говоря за призованието на епископа.

Готвих се с молитва и наум ми дойде един разговор отпреди 50 години. Той послужи на потребността ми като учител – послужи съвършено. Цитирам този разговор сега точно както направих на общата конференция:

„Преди години служех в един висш съвет на кола с Емъри Уайт. В продължение на 10 г. Емъри служеше като епископ на земеделския район Харпър. Съпругата му, Люсил, стана президентка на Обществото за взаимопомощ на кола.

Люсил ми разказа, че една пролетна утрин на вратата ѝ почукал един съсед и попитал за Емъри. Тя отвърнала, че го няма, защото оре. Тогава съседът заговорил с голяма загриженост. Рано същата сутрин той бил минал през полето и видял впрягът коне на Емъри да стои на една изкарана до половината бразда с юзди, провесени върху плуга. Емъри не се виждал никъде. На съседа това не му направило впечатление, докато пак не минал оттам и не видял, че впрягът не бил помръднал. Той се покатерил през оградата и прекосил нивата до конете. Емъри го нямало никакъв. Той побързал към къщата да говори с Люсил.

Люсил спокойно отвърнала, „О, не се тревожи. Несъмнено някой е в беда и е дошъл да извика епископа”.

Образът на този конен впряг, стоящ с часове в полето, символизира отдадеността на епископите на Църквата и съветниците, които стоят редом с тях. Всеки епископ и всеки съветник, тъй да се каже, оставя впряга си да стои в недовършената бразда, когато някой се нуждае от помощ”³.

Никога преди не бях използвал това изживяване в реч – никога не бях се сещал за него.

Исках да го фиксирам в ума си, преди да го опиша на конференцията, тъй че открих една дъщеря на Емъри Уайт. Тя се съгласи да ме приеме в стария им дом и да ми покаже нивата, където баща ѝ трябвало да оре през онзи ден.

Един от синовете ми ме закара там рано в едно неделно утро. Той направи няколко снимки.

Беше красиво пролетно утро. Полето бе токущо разорано, също както преди толкова много години. По прясно разораната земя се хранеха чайки.

Тази жива памет, споменът за онзи разговор не е нещо необичайно за мен. Тя ми потвърди истинността на един стих от Писанията, който случайно бях запомнил в младостта си:

„Нито се безпокойте предварително какво ще кажете, а непрестанно съхранявайте в ума си словата на живот и в същия час ще ви се даде онази част, която ще бъде отмерена за всеки човек”⁴.

Тук следва едно обещание към онези, които съхраняват знанието в ума си:

„И който ви приеме, там ще съм и аз, защото ще вървя пред лицето ви. Ще бъда от дясната ви страна и от лявата, и Моят Дух ще бъде в сърцата ви, и ангелите Ми ще са около вас, за да ви подкрепят”⁵.

Това бе добър урок за мен, но не беше краят му.

В младостта си малко рисувах и се занимавах с дърворезба. Бях почти напълно самоук. Докато децата ми растяха, моето време бе посветено на това да ги уча на нещата, които бях научил за живота и за рисуването и дърворезбата като момче.

След като те пораснаха, се върнах към дърворезбата като средство за отмора. Дялках птици и прекарвах много часове върху една творба. Когато ме питаха, „Колко време ти отне това?”, винаги отвърщах, „Не знам. Ако знаех, нямаше да се занимавам с него”.

През онези часове, докато работех с ръцете си, размишлявах над чудесата на сътворението и вдъхновението се изливаше. Докато ваех дървото, аз ваех речите си.

Дърворезбата бе за мен отмора. Понякога, когато бивах стресиран и раздразнителен, съпругата ми казваше, „Е, може би е добре да почнеш нова дърворезба”.

Предполагам, че ако паметта на *напредналата ми средна възраст* се поизостри малко, бих могъл да ви посоча някоя от тези дърворезби и да ви кажа коя реч представлява тя. Научих, че в онези спокойни мигове можех да правя по две неща едновременно.

Прибиране на реколтата от преподаването

Вече не съм в състояние да правя онези дърворезби. Тази работа е твърде деликатна за мен с моите трифокални очила и пръсти с леко вдървени от детски паралич стави. Освен това растящата заетост от призованието ми ограничава времето, което мога да посветя както на дърворезбата, така и на подготовката на речи.

Способността да изрязвам дърво сега до голяма степен е загубена за мен, но не и за децата ни. Ние ги научихме, когато бяха малки.

Образът на онзи впряг на полето стоеше пред мен. Мислех си, че вероятно бих могъл да рисувам впряга на епископа, стоящ в полето с юзди, провесени на плуга.

Колебаех се, защото бяха минали 9 години, откакто последно бях рисувал. Двама приятели с необикновен талант и вдъхновение предложиха да ми помогнат да рисувам епископския впряг, а месец юли донесе пауза в пътуванията, тъй че почнах.

Научих много от тези двама приятели и по един реален начин те са в моята картина. Но получих и допълнителна помощ от двамата си сина. Един от тях направи онези снимки на разораната нива, защото аз винаги се опитвам да съм много точен, когато изобразявам нещо на *дърво*, на *платно* или с *думи*.

Това е друг урок. Можех на своя ред да черпя от нашите деца неща, които те са научили, когато са били малки.

Другият син реши на направи скулптура на епископския впряг от бронз, която да съпътства моята рисунка. Прекарахме много възнаграждаващи часове, като си помагахме един на друг.

Той извади от обора ни няколко стари хамута, които висяха почти непипнати повече от 50 г. Изчисти ги от прахта и ги донесе у дома. Надяна единия хамут на един много търпелив кон за езда. Той стоя много спокойно, докато синът ми нагласи хамута правилно и направи подробни скици.

Негов съсед бе събрал няколко стари плуга. Сред тях бе плуг от подходящия период, който също бе скициран.

И тъй при нас се върна онова, което бяхме дали на тези синове в младостта им. Както с другите ни деца те бяха усъвършенствали онова, на което ние като родители ги учехме, когато бяха много малки. И ако дните ни на земята бъдат продължени, идва втора реколта – нашите внуци, и вероятно трета.

Да събудим спящите таланти

Повторно научих и още нещо. Някога отдавна бях нарисувал картина, вдъхновен от приказки, които бях чул като момче. Тя изобразяваше върховете Уилард Пийкс. Бях чул възрастните хора да ги наричат *Президентството*. Тези три гигантски, внушителни върха, открояващи се на фона на небето, символизирали ръководителите на Църквата.

Това беше преди 9 години. Синът ми ме откара до Уилард, Юта, и засне върховете. Върнахме се още един път, когато имаше повече сянка и контраст.

След всичките тези години трябваше да събудя онова, което бях оставил да задреме. В началото бе ужасна борба. Няколко пъти се заканвах да се откажа. Един от приятелите ми ме подтикваше, казвайки, „Хайде! Винаги има достатъчно място в дъното на залата“.

Не се отказах, защото моята съпруга не би ми позволила да го сторя. Радвам се, че не го направих. Вероятно сега отново се връщам към рисуването и ще направя още някоя картина някога – кой знае.

Предполагам, че да се върнеш към рисуването не е много различно от случая с някой, който е бил неактивен в Църквата години наред и решава да се върне в стадото. Има период на борба да придобиеш чувството за онова, което лежи заспало, но не е наистина загубено. Помага и да имаш един-двама приятели.

Това е още един принцип на научаването – да извличаш уроци от обикновените житейски преживявания.

Картината *Впрягът на епископа* скоро ще бъде завършена. Скулптурата на сина ми е в леярната, излята от бронз.

Тя, между другото, е много по-добра от картината ми. Така и трябва да бъде. Неговите млади пръсти и ум откликват с повече готовност от моите.

Като се придвижваме към *напредналата средна възраст*, узнаваме, че старите кости не се огъват лесно, старите стави не се движат така бързо. Не е така лесно да си вържете връзките на обувките, след като прехвърлите 65 г. – подовете сякаш стават по-ниски.

Тогава тук отново идва онзи урок, „учи се на мъдрост в твоята младост; да, учи се в младостта си да пазиш заповедите Божии“⁶.

„Славата Божия е разум, с други думи, светлина и истина“⁷.

„Аз съм ви заповядал да възпитавате децата си в светлина и истина“⁸.

Небесният дар на Светия Дух бива даден на нашите деца, когато те са само на 8 години.

„А Утешителят, Светият Дух, когото Отец ще изпрати в Мое име, той ще ви научи на всичко, и ще ви напомни всичко, което съм ви казал“⁹.

Отбележете думите *научи* и *напомни*.

Да учим децата носи своя собствена награда. Не сте ли научили още, че когато преподавате, вие научавате много повече от това че преподавате, отколкото вашите деца от това, че се учат?

Припомняйте си духовни спомени

Има разлика между придобиване на светско и на духовно знание. Учениците научават това в деня на теста. Ужасно трудно е да си спомниш нещо, което не си научил на първо място.

Това е вярно за светското знание, но духовното ние можем да си спомним, връщайки се назад отвъд раждането ни. Можем да развием чувствителност към нещата, които не са били разбрани, когато сме били по-млади.

Поетът Уърдсуърт е почувствал нещо от доземния живот, когато пише,

*Раждането ни е само сън и забрава;
Душата, която в нас обитава
Залязла на друго място звезда е,
И идва отдалеч в безкрая.
Не сме съвсем забравили,
Нито пък сме изоставени
А слава носейки пристигаме
От дома ни с Бог останала*¹⁰.

Припомних си тези редове от моята памет, където съм ги съхранил по време на някой час по английски от дните на следването ми в университета.

Най-важните уроци произлизат от обикновени събития в живота.

Някои хора чакат убедителни изживявания, които да потвърдят свидетелството им. Нещата не стават така. Тихите подтици и впечатления за обикновени неща са онова, което ни уверява в идентичността ни като деца на Бог. Когато търсим знамения и гледаме „отгатък знака“¹¹ за чудодейни събития, ние не реализираме своя потенциал и привилегии.

Ние сме деца на Бог, защото сме живели с Него в доземното съществуване. От време на време тази завеса се разтваря. Тогава до нас достига внушението кой сме и кое е мястото ни във вечната схема на нещата. Наречете го памет или духовно прозрение, това е едно от онези свидетелства, че

Евангелието на Исус Христос е истинно. Подобни откровения идат често, докато преподаваме.

Веднъж чух президент Марион Г. Ромни (1897–1988) да казва, „Винаги знам кога говоря под влиянието на Светия Дух, защото винаги научавам нещо от онова, което съм казал“.

Господ казва на старейшините:

„Не сте изпратени, за да бъдете поучавани, а за да поучавате чедата човешки на нещата, които съм поставил в ръцете ви чрез силата на Моя Дух.“

И вие трябва да бъдете поучавани свише. Осветете се и ще бъдете надарени със сила, та да може да давате тъкмо според както съм рекъл“¹².

Дори когато броят на обърнатите във вярата от мисионерите е оскъден, при тях и Църквата идва духовна сила, защото чрез своето проповядване те самите се учат.

Президентът на кворума на дяконите трябва да участва в съвещания със своите братя дякони и да ги учи¹³. Президентът на кворума на старейшините трябва да учи членовете на своя кворум според заветите¹⁴.

Павел казва на Тимотея, „И каквото си чул от мене при много свидетели, това предай на верни човеци, които са способни и други да научат“¹⁵.

Той обяснява с 9 думи как ученето се превръща в награда само по себе си:

„*тогава ти, който учиш другото, учиш ли себе си? Ти, който проповядваш да не крадат, крадеш ли?*“

Ти, който казваш да не прелюбодействуват, прелюбодействуваш ли?“¹⁶

Да учим с охота

Онзи ден получих едно извинително писмо, подобно на много други, които съм получавал. Получих го от човек, когото не познавам. Това писмо съобщаваше колко дълго време този член бил негодуващ и ядосан спрямо мен заради една моя реч. Беше едно искане за прошка.

Аз прощавам бързо. Аз съм само един посредник както в изнасянето на речи, така и в даването на прошка.

Писанията съдържат много отпратки, откриващи колко „тежко“¹⁷ се понасяли от израилтяните и нефитите ученията на пророците и апостолите. Толкова е лесно да се противиш на учителя и да негодуваш. Такава била участта на пророците и апостолите от самото начало.

Едно от блаженствата учи, че:

„Блажени сте, когато ви хулят и ви гонят, и говорят против вас лъжливо, всякакво зло заради Мене;“

радвайте се, и веселете се, защото голяма е наградата ви на небесата, понеже така гониха пророците, които бяха преди вас¹⁸.

Обикновено тези извинителни писма казват, „Не мога да разбера защо изпитвате нужда да ме карате да се чувствам тъй неудобно и тъй виновен“. После в резултат на борбата им се появява прозрение, вдъхновение, разбиране на причините и следствията. Накрая те почват да разбират защо Евангелието е такова, каквото е.

Споменавам една измежду няколкото теми. Една сестра в края на краищата разбра защо ние подчертаваме важността на това майките да остават в къщи с децата си. Тя разбра, че никое служение не може да се сравни с възвисяващото усъвършенстване, идещо от безкористното майчинство. Нито пък трябваше да се откаже от интелектуално, културно или социално усъвършенстване. Тези неща са в хармония – в подходящото време – защото съпътстват вечната добродетел, произтичаща от това да учим децата.

Няма поучение, равно, духовно по-възнаграждащо или по-вълнуващо от това на майка, учеща децата си. Една майка може да чувства, че не познава достатъчно Писанията, защото е заета да учи семейството си. Тя няма да получи по-малка награда.

Президент Грант Бангъртър водел доктринален разговор с президент Джозеф Фийлдинг Смит, който обикалял своята мисия в Бразилия. Сестра Бангъртър слушала и накрая попитала, „Президент Смит, аз гледах деца и няхах времето да стана такъв познавач на Писанията като него. Ще ида ли в селестриалното царство с Грант?“

Президент Смит помислил сериозно за миг и после рекъл, „Е, предполагам да, ако му изпечеш един пай“.

Един мъж трудно би могъл да постигне степената на духовно усъвършенстване, която идва естествено при съпругата му, докато тя учи техните деца. И ако изобщо разбира Евангелието, той знае, че не може да бъде възвисен без нея¹⁹. Най-добрата му надежда е да води като внимателен, отзивчив партньор в учението на техните деца.

Благословии за учителите

Сега обмислете следното обещание:

„Учете се усърдно и Моята благодат ще ви посещава (учителю), та да можете (учителю, майко, татко) да бъдете обучени по-съвършено в теорията, в принципа, в учението, в закона на Евангелието, във всички неща, които се отнасят до царството Божие, което ви (учителю, майко, татко) е целесъобразно да разберете²⁰“.

Отбележете обещанието, което е по-скоро към учителя, отколкото към ученика:

„Учете се усърдно и Моята благодат ще ви посещава (вас, които учите децата си в Неделното училище за деца, в Неделното училище, в Младите жени и Младите мъже, свещеничеството, Семинара, Обществото за взаимопомощ)“, та да можете да узнаете:

„за неща както на небето, тъй и на земята, и под земята, неща, които са били, неща, които са, неща, които скоро трябва да се случат, неща, които са у дома, неща, които са в чужбина; войните и трудностите на народите, и възмездията, които са по земята, също и познанията относно страни и царства;

тъй че да можете (вие, които преподавате) да бъдете подготвени във всичко, когато Аз ви изпратя отново, за да увеличавате призованието си, в което съм ви призовавал, и мисията, с която съм ви упълномощил²¹“.

Павел пророкува пред младия Тимотея, „че в последните дни ще настанат усилни времена²²“. Той казва, „Нечестиви човеци и измамници ще се влошават повече и повече, като мамят и бъдат мамени²³“.

Но въпреки това можем да бъдем в безопасност. Безопасността ни е в това да учим децата:

„Възпитавай детето отрано в подходящия за него път. И не ще се отклони от него дори когато остарее²⁴“.

Павел съветва Тимотея:

„А ти постоянно в това, което си научил и за което си бил убеден, като знаеш от какви лица си се научил,

и че от *детинство* знаеш *свещените писания*, които могат да те направят мъдър за спасение чрез вяра в Христа Исуса²⁵“.

Това е Църквата на Исус Христос. Това е Неговата Църква. Той е нашият Пример, нашият Изкупител. Заповядано ни е да бъдем „тъкмо както и Христос е²⁶“.

Той бил учител на децата. Той заповядал на учениците Си в Ерусалим, „Оставете дечицата, и не ги възпирайте да дойдат при Мене, защото на такива е небесното царство²⁷“.

В разказа за служението на Спасителя сред нефитите вероятно можем да надникнем по-дълбоко в душата Му отколкото където и да е другаде:

„И стана така, че Той заповяда да Му доведат малките си деца.“

И те доведоха малките си деца и ги поставиха на земята около Него, и Исус застана по средата; и множеството даде път, докато всички деца не бяха доведени при Него...

...Той се разплака и множеството засвидетелства това; и Той взе малките им деца едно по едно и ги благослови, като се молеше на Отца за тях.

И когато направи това, Той заплака отново.

И Той заговори на множеството и им каза: Вижте малките си деца.

И когато погледнаха, за да видят, те вдигнаха очи към небето и видяха небесата да се отварят, и видяха ангели да се спускат от небесата като че

ли посред огън; и те слязоха и заобиколиха онези малки дечица, и бяха заобиколени от огън; и ангелите им служеха.

И множеството видя и чу, и засвидетелства това; и те знаят, че тяхното свидетелство е истинно, защото те всички видяха и чуха"²⁸.

Зная, че този разказ е истинен. Давам свидетелство за Него и благославям всички вас, които учите деца в Негово име.

Из духовно послание по време седмицата на образованието в Университет „Бригъм Йънг“ от 17 август 1999 г. (вж. *Ensign*, фев. 2000 г., стр. 10-17).

БЕЛЕЖКИ

1. Алма 37:35.
2. Учение и Завети 68:25.
3. "The Bishop and His Counselors", *Ensign*, май 1999 г., стр. 57.
4. Учение и Завети 84:85.
5. Учение и Завети 84:88.
6. Алма 37:35.
7. Учение и Завети 93:36.
8. Учение и Завети 93:40.
9. Иоана 14:26; курсив добавен.
10. "Ode: Intimations of Immortality," стих 5.
11. Яков 4:14.
12. Учение и Завети 43:15-16.
13. Вж. Учение и Завети 107:85.
14. Вж. Учение и Завети 107:89.
15. 2 Тимотея 2:2.
16. Римляните 2:21-22; курсив добавен.
17. Вж. Иоана 6:60; 1 Нефи 16:2; 2 Нефи 9:40; Еламан 14:10.
18. Матея 5:11-12; вж. и Лука 21:12; Иоана 15:20; 3 Нефи 12:12.
19. Вж. Учение и Завети 131:1-4, 132:19-21.
20. Учение и Завети 88:78; курсив добавен.
21. Учение и Завети 88:79-80.
22. 2 Тимотея 3:1.
23. 2 Тимотея 3:13.
24. Притчи 22:6.
25. 2 Тимотея 3:14-15; курсив добавен.
26. 1 Иоаново 3:7.
27. Матея 19:14.
28. 3 Нефи 17:11-12, 21-25.

НАПЪТСТВАНЕ НА ДЕЦАТА ПРИ ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

15

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- В задачата за прочит по-долу старейшина М. Ръсел Балард дава 4 предложения, които да ни помогнат да „изградим една крепост на вяра в домовете си и... да подготвим нашите младежи да бъдат чисти и непорочни, напълно достойни да влязат в храма“. Преговорете предложенията му и направете конкретни планове да ги следвате у дома си.
- Помислете с какви решения би могло да се сблъска дете от вашето семейство в училище, у дома и другаде. Обмислете какво можете да направите, за да помогнете на всяко дете да се подготви да взема праведни решения.

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следната статия. Ако сте семейни, прочете я и я обсъдете с брачния си партньор.

КАТО НЕУГАСИМ ПЛАМЪК

Старейшина М. Ръсел Балард
От Кворума на дванадесетте апостоли

Радостта от брака в храма

Понякога имам привилегията да служа в храма, когато двама достойни млади хора сключват брак и биват запечатани в дома Господен. Това са винаги специални моменти за семейството и приятелите. Усецането в тях е сладка и удовлетворяваща смес от земно щастие и вечна радост, която се вижда в насълзените очи на майките, отправяли молитви за този ден от все сърце. Виждате го в очите на бащите, които за пръв път от месеци мислят за нещо друго освен как да покрият всичките разходи. Но най-вече го виждате в очите на добродетелните булка и младоженец, които са живели предани на евангелските учения, избягвайки изкушенията на света. За онези, които са останали чисти, неопетнени и непорочни, тук има едно специално, несъмнено чувство.

Моралните стандарти са безусловни

Твърде много от нашите млади мъже и жени се поддават на натиска на един свят, наситен с нечестиви послания и неморално поведение. Луцифер води ожесточена война за душите както на млади, така и на стари и броят на жертвите расте. Стандартите на света се смениха като гонени от вятъра пясъци в пустинята. Онова, което някога бе нечувано или неприемливо, днес е всекидневие. Виждането на света е тъй драматично променено, че

на онези, които избират да се придържат към традиционните морални стандарти, се гледа като на странни хора, които едва ли не трябва да се оправдават за желанието си да спазват Божиите заповеди.

Но едно нещо е сигурно: заповедите не са се променили. Нека няма никаква заблуда относно това. Правилното е все още правилно. Грешното е още грешно, независимо колко изкусно е прикрито с благоприличие или политическа коректност. Ние вярваме в целомъдрието преди сключване на брак и във верността завинаги след това. Този стандарт е един безусловен стандарт на истина. Той не е нито предмет на допитване до общественото мнение, нито зависи от някаква ситуация или обстоятелство. Няма нужда от дебат нито по него, нито по други евангелски стандарти.

Да изградим крепости на вяра в нашите домове

Но се чувства отчаяна нужда от родители, ръководители и учители, които да помогнат на нашите младежи да се учат да разбират, обичат, ценят и живеят според евангелските стандарти. Родители и младежи трябва да се изправят заедно в защита срещу един умен и непочтен противник. Ние трябва да сме тъй отдадени, ефективни и пълни с решимост в усилията ни да живеем според Евангелието, както е той в усилията да го унищожи – и нас с него.

Предизвикателството пред нас е голямо. На опасност са изложени безсмъртните души на онези, които обичаме. Позволете ми да предложа

4 начина, с които можем да изградим една крепост на вяра в домовете си и по-специално да подготвим нашите младежи да бъдат чисти и непорочни, напълно достойни да влязат в храма.

Преподавайте Евангелието на децата

Първият е евангелската информация. Най-важната информация, променяща живота, която ми е известна, е знанието, че ние наистина сме деца на Бог нашият Вечен Отец. Това не само е доктринално правилно, то е жизненоважно в духовен план. Спасителят в Своята велика застъпническа молитва казва, „А това е вечен живот, да познаят Тебе, единия истинен Бог, и Исуса Христа, Когото си изпратил“ (Йоана 17:3). Да познаем небесния Отец и да разберем своята връзка с Него като наш Бог е да намерим смисъл в този живот и надежда в идния. Нашите семейства трябва да знаят, че Той съществува, че ние наистина сме Негови синове и дъщери и наследници на всичко, което има, сега и навеки. Сигурни в това знание, членовете на семейството ще са по-малко склонни да търсят дяволските развлечения и повече ще гледат към Бог и ще останат живи (вж. Числа 21:8).

Живейте според завета, не според удобството

По някакъв начин ние трябва да влеем в сърцата си могъщото свидетелство на Евангелието на Исус Христос, както е било с нашите предци пионери. Помнете непоносимите условия на светиите в бедните лагери, когато Наву пада през септември 1846 г. Когато новината стига до Уинтър Куортърз, Бригъм Йънг незабавно свиква братята. След като им обяснява положението и им напомня завета, сключен в храма Наву, че никой от желаещите да дойдат няма да бъде изоставен, без значение бедността му, той им отправя следното забележително предизвикателство:

„Сега е време за работа“, казва той. *„Нека огънят на завета, който сте сключили в дома Господен, гори в сърцата ви като неугасим пламък“* (To the High Council at Council Point, 27 септ. 1846 г., Brigham Young Papers, Historical Department Archives, Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни, стр. 1; курсив добавен). След няколко дни въпреки почти мизерните условия в Уинтър Куортърз множество фургони тръгват на изток, за да спасят светиите в лагерите около р. Мисисипи.

Често чуваме за страданието и жертвите на онези ранни светии и се питаме, „Как са го направили?“ Какво им е давало такава сила? Част от отговора се крие в силните слова на президент Йънг. Онези ранни светии са сключили завети с Бог и тези завети горели като неугасим пламък в сърцата им.

Понякога сме изкушени да оставим живота си да бъде управляван повече от удобството, отколкото от завета. Не винаги е удобно да се живее според евангелските стандарти, да отстояваме истината и да свидетелстваме за възстановяването. Обикновено да се споделя Евангелието с другите не е удобно. Не винаги е удобно да приемем призование в Църквата, особено такава, което надхвърля възможностите ни. Възможностите да служим на другите пълноценно, както сме сключили завет да правим, рядко идват в удобни моменти. Но в това да живеем удобно няма духовна сила. Тази сила идва, като спазваме заветите си. Като погледнем живота на ранните светии, виждаме, че техните завети били основната сила в живота им. Техният пример и свидетелства били достатъчно силни да повлияят на няколко поколения техни деца.

Учете децата на морал

Като растат, децата ни се нуждаят да бъдат учени по-директно и ясно от родителите си кое е редно и кое не. Родителите трябва да учат децата да избягват всякакви порнографски снимки и разкази. Децата и юношите трябва да знаят от родителите, че порнографията от всякакъв вид е оръдие на дявола и че ако някой прояви интерес към нея, тя има силата да предизвика пристрастяване, да притъпи и дори да унищожи човешкия дух. Те трябва да бъдат учени никога да не ползват вулгарен език, нито да употребяват напразно Господното име. Дочутите груби шеги не бива да бъдат повтаряни. Учете членовете на семейството си да не слушат музика, която възхвалява похотливото. Говорете им открито за секса и евангелските учения относно целомъдрието. Нека тази информация по подходящ начин идва от родителите у дома. Всички членове на семейството трябва да знаят правилата и да бъдат духовно укрепени, та да могат да ги спазват. А когато бъдат допуснати грешки, удивителното Единение на Господ Исус Христос трябва да бъде разбрано и прието, тъй че чрез пълен и понякога труден процес на покаяние в бъдеще да може да бъде получена прошка и трайна надежда. Ние никога не трябва да се отказваме от личното си и семейно търсене на вечен живот.

За жалост, твърде много родители в днешния свят са се отказали от отговорността да учат своите семейства на тези ценности и на други църковни учения, вярвайки че ще го сторят други: връстниците, училището, църковните ръководители и учители и дори медиите. Всеки ден нашите деца се учат и пълнят умовете и душите си с изживявания и възприятия, които дълбоко влияят на личната ценностна система.

Укрепвайте се един друг срещу нечестиято

Братя и сестри, в един свят на постоянно растящо нечестие ние трябва да се учим едни други и да насаждаме по-дълбоко в сърцата си вяра, за да укрепим със смелостта да спазваме заповедите. Трябва тъй дълбоко да бъдем обърнати в Евангелието на Христа, че огънят на завета да гори в сърцата ни с неугасим пламък. И с такава вяра ние ще направим необходимото, за да останем предани и достойни.

Общувайте открито с децата

На второ място идва общуването. Нищо не е по-важно за връзката между членовете на семейството от открито, честно общуване. Това важи особено за родители, които се опитват да преподават евангелски принципи и стандарти на техните деца. Способността да се съветваме с нашите юноши – и може би по-важното, наистина да изслушваме техните безпокойства – е основата за градеж на успешни взаимоотношения. Често онова, което виждаме в очите и чувстваме в сърцето, ще предаде много повече от онова, което чуваме или казваме. Една дума към вас, деца: никога не бъдете непочтителни към своите родители. Вие трябва също да се научите да се вслушвате, особено в съветите на вашите мама и татко, и в подтиците на Духа. Трябва да следим и да упавяме специалните мигове за преподаване, които постоянно възникват в семейните ни отношения и трябва да вземем решение сега да провеждаме семейна домашна вечер всеки понеделник.

Това са силни моменти на общуване чрез редовна семейна молитва и изучаване на Писанията. Писанията ще помогнат за определяне на семейните ценности и цели, а съвместните разговори за тях ще подпомогнат членовете на семейството да се научат как да бъдат лично свободни, духовно силни и да разчитат на себе си. Това изисква време и поради това трябва да се съветваме заедно колко телевизия, филми, видео филми и игри, сърфиране в Интернет и дейности извън къщи следва да бъдат допустими.

Родителите и ръководителите следва да се намесват

Трето, намеса. Дълг на родителите е да се намесват, когато виждат, че се правят лоши избори. Това не означава родителите да отнемат на децата си скъпоценния дар на свободен избор. Понеже свободният избор е дар от Бог, в крайна сметка изборът какво ще правят, как ще се държат и в какво ще вярват винаги ще бъде техен. Но като родители трябва да се убедим, че те разбират съответното поведение и последиците, ако продължат да следват погрешния си курс. Помнете, у дома не

съществува такова нещо като незаконна цензура. Филми, списания, телевизия, видео, Интернет и други медии са само гости и следва да бъдат приветствани с добре дошли само ако са подходящи за семейно забавление. Направете дома си убежище на мир и праведност. Не допускайте нечестиви влияния да мърсят личната ви духовна среда. Бъдете любезни, внимателни, мили и деликатни в това, което казвате и в начина, по който се отнасяте едни към други. Тогава семейните цели, основани на евангелските стандарти, ще направят по-лесно вземането на добри решения.

Същият принцип важи за вас, епископи, учители и други ръководители в Църквата, като работите в помощ на семействата. Не бива да стоите бездейни, докато онези, над които имате настойничество, правят лоши морални избори. Когато някой от нашите младежи стои на морален кръстопът в живота, почти винаги там има някой – родител, ръководител, учител, който може да промени нещата, намесвайки се с любов и доброта.

Бъдете добър пример за децата

Четвърто е примерът. Както за умореният мореплавател е трудно да намери пътя си през неизследвани морета без помощта на компас, така и за децата и юношите е почти невъзможно да намерят своя път през житейските морета без водещата светлина на добрия пример. Не можем да очакваме от тях да избягват нередните неща, ако гледат родителите си да правят компромиси с принципите и да не живеят според Евангелието.

Като родители, учители и ръководители наш свещен дълг е да даваме силен личен пример на праведна сила, смелост, жертва, безкористна служба и самоконтрол. Тези са отличителните черти, които ще помогнат на юношите ни да се държат за пръта от желязо и да останат на стеснената и тясна пътека.

Животът според Евангелието помага да избягваме грешки

Бих искал да мога да ви кажа, че съсредоточаването над информацията, общуването, намесата и примера винаги има за резултат свършено семейство със свършени деца, които никога не се отклоняват от евангелските стандарти. За жалост нещата не стоят така. Но семейства, които познават евангелските принципи и стандарти, преподават ги и живеят според тях, имат по-голям шанс да си спестят болката от сериозни грешки. Когато отдавна установени модели на положително общуване и пълен с вяра пример преобладават, е много по-лесно да се съветваме за лични проблеми и да въведем нужните промени, които ще благословят всеки член на семейството.

Чуйте показателния съвет на цар Вениамин:

„аз не мога да ви кажа всички неща, с които можете да извършите грях; защото има различни пътища и способности, дори толкова много, че не мога да ги изброя.

Но толкова аз мога да ви кажа, че ако сами не внимавате и не следите мислите си и словата си, и делата си, и че ако не съблюдавате заповедите Божии и не продължите да вярвате в това, което сте чули относно пришествието на нашия Господ чак до края на живота си, вие трябва да погинете. И сега, о, човече, помни и не погивай!“ (Мосия 4:29-30).

Мои братя и сестри, нека Бог благослови всеки един от нас, та огънят на нашите завети да гори в сърцата ни като неугасим пламък. Нека бъдем духовно подготвени да подновяваме своите свещени завети всяка седмица, като вземаме от причастието. Да можем да почитаме Господ и да се стремим да свършим своята част в тези крайно вълнуващи и велики дни, да градим Църквата Му, като укрепваме семействата си, е смирената ми молитва.

Из обръщение на старейшина Балард на общата конференция на Църквата през април 1999 г. (вж. Conference Report, апр. 1999 г., стр. 111-115; или *Ensign*, май 1999 г., стр. 85-87).

СЕМЕЙНА МОЛИТВА, СЕМЕЙНО ИЗУЧАВАНЕ НА ПИСАНИЯТА И СЕМЕЙНА ДОМАШНА ВЕЧЕР

16

ИДЕИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

Съобразно вашите собствени нужди и обстоятелства, изпълнете едното или и двете следни предложения.

- Ако семейството ви провежда редовно семейна молитва, семейно изучаване на Писанията и семейна домашна вечер, обмислете с молитва начините, по които бихте могли да подобрите една или повече от тези дейности. Ако семейството ви не практикува тези неща, обмислете какво бихте могли да сторите да ги установите като дейности в дома си.
- Планирайте семейно дадена дейност, която можете да вършите заедно.
- Преговорете материала на стр. 137-140 от *Преподаването – няма по-велико призвание* (36123).

ЗАДАЧА ЗА ПРОЧИТ

Изучете следните статии. Ако сте семейни, прочете ги и ги обсъдете с брачния си партньор.

БЛАГОСЛОВИИТЕ ОТ СЕМЕЙНАТА МОЛИТВА

Президент Гордън Б. Хинкли
Първи съветник в Първото Президентство

Апостол Павел заявява на Тимотея,

„А това да знаеш, че в последните дни ще настъпят усилни времена.

Защото хората ще бъдат себелюбовиви, сребролюбиви, надменни, горделиви, хулители, непокорни на родителите, неблагоприятни, нечестиви,

без семейна обич, непримирими, клеветници, невъздържани, свирепи, неприятели на доброто,

предатели, буйни, надути, повече спастолюбиви, а не боголюбиви” (2 Тимотея 3:1-4).

В наше време трябва наново да наблегнем върху честността, доброто име и почитността. Само като вграждаме отново в тъканта на живота си добродетелите, които са съществени за една истинска цивилизация, ще се променят тенденциите на нашето време. Въпросът, с който се сблъскваме е, „Къде трябва да започнем?”

Убеден съм, че трябва да започнем с признаване на Бог като наш Вечен Отец, на взаимоотношението ни с Него като Негови деца, с общуване с Него, признавайки абсолютното Му положение и с всекидневни молби за Неговото напътствие в нашите работи.

Аз твърдя, че едно връщане към стария модел на молитва, семейна молитва в домовете на хората, е един от основните лекове, който би ограничил ужасната болест, разяждаща същността на нашето общество. Не бихме могли да очакваме чудо за един ден, но за едно поколение ще имаме чудо.

Преди едно или две поколения семейната молитва в домовете на християнските народи по света била толкова част от всекидневните дейности, колкото и храненето. С отслабването на тази практика моралният упадък, за който говори апостол Павел, минал в настъпление.

Убеден съм, че няма адекватен заместител на утринната и вечерна практика да коленичим заедно – бащи, майки и деца. Това е нещото, което ще допринесе за по-добри и красиви домове повече, отколкото меките килими, красивите завеси и изкусно балансираните цветови схеми.

Има нещо в самата поза на коленичене, което противоречи на поведението, описано от Павел: „горделиви,... буйни, надути”.

Има нещо в самата практика баща, майка и деца да коленичат заедно, което кара да изчезнат останалите качества, които той описва: „непокорни на родителите ... без семейна обич”.

Има нещо в самото обръщане към Божеството, което предотвратява тенденцията към хулителство

и превръщането ни в повече сластолюбиви, а не боголюбиви.

Склонността да бъдем нечестиви, както я описва Павел, и неблагодарни, бива заличена, когато членовете на едно семейство заедно благодарят на Господ за живота и мира, който те всички имат. А като Му благодарят един за друг, в семейството се развива една нова признателност, ново уважение, нова привързаност един към друг.

Писанията гласят: „Благодари на Господа, твоя Бог, за всички неща” (У. и З. 59:7). И отново: „И в нищо човек не наскърбява Бога и срещу никой не е разпалена яростта Му, освен срещу онези, които не признават Неговата ръка” (У. и З. 59:21).

Като си спомняме пред Господа за бедните, нуждаещите се и угнетените, извън егоистичното аз несъзнателно, но реално се развива любов към другите, уважение към тях, желание да служим на техните нужди. Човек не може да моли Бог да помогне на ближен в беда, без да се почувства мотивиран сам да стори нещо в помощ на този ближен. Какви чудеса ще станат в живота на чедата на света, ако те биха оставили настрана собствения си егоизъм и се отдадат на служене на другите. Семето, от което може да израсте това защитавашо и плодоносно дърво, бива най-добре посадено и подхранвано чрез всекидневните семейни молитви.

Не знам по-добър начин да се насажда любов към родината от това родителите да се молят пред децата си за страната, в която живеят, призовавайки благословиите на Всемогъщия върху нея, та тя да бъде опазена в свобода и мир. Не знам по-добър начин да изградим в сърцата на нашите деца тъй нужното уважение към властта от споманаването във всекидневните семейни молитви на ръководителите на съответните ни страни, които носят бремето на ръководството.

Помня, че видях на един билборд заявление, което гласеше, „Нация в молитва е нация в мир”. Вярвам в това.

Не знам нещо, което ще помогне повече за облекчаване на напреженията в семейството, което по неуловим начин ще създаде уважение към родителите, което води до послушание; което ще повлияе на духа на покаяние, до голяма степен ще заличи разбиването на домове и семейства от това да се молим заедно, заедно да признаваме пред Господ слабостите си и да призоваваме Неговите благословии над дома и онези, които го обитават.

От много време се впечатлих от едно заявление, направено от човек, който отдавна е починал. Джеймс Х. Мойл написал до внуците си относно семейната молитва в собствения му дом. Той казва: „Ние никога не си лягахме, без да коленичим в

молитва да помолим за божествено напътствие и одобрение. Разногласия могат да възникнат и в най-добре управляваните семейства, но те ще бъдат разсеяни от ... духа на молитва... Чисто психологически тя има тенденцията да поддържа най-праведен живот сред хората. Тя подтиква към единство, обич, прошка и служба”.

През 1872 г. полковник Томас Л. Кейн, голям приятел на нашите хора от времето на бедите им в Айова и пристигането на армията в долината Солт Лейк, отишъл на запад с жена си и двамата си сина. Те пътували за Сейнт Джордж с Бригъм Йънг, като всяка нощ по пътя си спирали в домове на членове на Църквата. Г-жа Кейн написала серия писма до баща си във Филадельфия. В едно от тях тя казва:

„Във всяко едно от местата, където спирахме по време на това пътуване провеждахме молитви веднага след вечеря и отново преди закуска. Никой не биваше освобождаван... Мормоните... коленичеха едновременно, докато главата на семейството или някой от почетните гости се молеше на глас... Те прекарват много малко време в изреждане на определения за Бог, а просто молят за онова, от което се нуждаят и Му благодарят за това, което Той им е дал... (Те) приемат за даденост, че Бог знае нашите име и фамилия и молят за благословия за (даден човек по име), ... това започна да ми харесва, когато свикнах с него”.

О, ако можехме ние като хора изцяло да развием тази практика, която била от такова значение за нашите предци пионери. Семейната молитва била за тях също такава част от поклонението им, както и събранията, провеждани в Табернакъла. С вярата, която произтича от тези всекидневни призиви те изкоренили пелина, докарали вода до изгорялата земя, накарали пустинята да разцъфти, водели семействата си в обич, живели в мир един с друг и обезсмъртили имената си, изцяло отдавайки се на служба Богу.

Семейството е основната единица на обществото. Семейството, което се моли, е надежда за по-добро общество. „Гърсете Господа, докле може да се намери” (Исаия 55:6).

Можем ли да направим домовете си по-красиви? Да, като се обръщаме като семейства към Източника на всяка истинска красота. Можем ли да укрепим обществото и да направим мястото, в което живеем, по-добро? Да, като укрепим добродетелите на нашия семеен живот, коленичейки заедно и умолявайки Всемогъщия в името на Неговия Възлюбен Син.

Тази практика, едно връщане към семейното поклонение, разпространявайки се в страната и по света, за едно поколение значително би

отстранила пагубното влияние, което ни унищожава. Тя би възстановила почтеността, взаимното уважение и духа на благодарност в сърцата на хората.

Учителят заявява, „Искайте, и ще ви се даде; търсете, и ще намерите; хлопайте, и ще ви се отвори“ (Матей 7:7).

Давам ви своето свидетелство, че ако искрено провеждате семейната молитва, няма да останете

без награда. Промените може да не бъдат забелязани веднага. Те могат да са крайно неуловими. Но те ще се случат, защото Бог „възнаграждава тия, които Го търсят“ (Евреите 11:6).

Нека бъдем верни в даването на пример пред света на тази практика и в насърчаването на околните да я следват.

Из *Ensign* февруари 1991 г., стр. 2-5.

„ЗАТОВА АЗ БЯХ УЧЕН“

Старейшина Л. Том Пери
От Кворума на дванадесетте апостоли

Добри родители

Книгата на Мормон започва със следните думи: „Аз, Нефи, бидейки роден от добри родители и следователно обучен до известна степен във всичките познания на баща си“ (1 Нефи 1:1). Колко по-различен би бил този свят, ако личните дневници на всяко от нашите деца на Отца в Небесата можеше да почва с този израз – да имат добри родители да бъдат учени от тях.

Ние живеем в едно специално време на историята, време, когато Господното Евангелие е било възстановено в своята пълнота. Мисионерската ни сила расте като количество и качество; по този начин Евангелието бива проповядвано на повече езици, повече народи и повече желаещи да чуят уши от когато и да било по-рано. Тъй като в много части на света се установяват райони и колове, съзидателни умове бяха вдъхновени да развият комуникационни средства, способни да пренасят напътствията на пророците до ушите на много, много повече хора. Благата вест на Евангелието сега може да се разпространява много по-бързо, за да носи надеждата на вечния мир в сърцата на човечеството.

Семейният живот в криза

Едно от великите послания на Евангелието е учението за вечното естество на семейната единица. Ние заявяваме на света ценността и важността на семейния живот, но много от объркването и трудностите, които откриваме да съществуват в днешния свят, могат да се проследят до упадъка на семейството. Семейните изживявания, при които деца биват учени и обучавани от любящи родители, чезнат.

Семейният живот, където деца и родители общуват в учение, игра и работа, бе заменен с

бърза микровълнова самостоятелна вечеря и вечер пред телевизора. През 1991 г. Националната асоциация на окръзите, срещайки се в Солт Лейк Сити, излезе с мнение, че липсата на домашно влияние е достигнало степен на национална криза и отдели време на заседанията си да обсъди своята загриженост. Те определиха 5 основни концепции, които биха увеличили шансовете за успех на всяко семейство.

Първо, укрепване на взаимоотношенията чрез семейни дейности; второ, установяване на разумни правила и очаквания; трето, изграждане на самоуважение; четвърто, поставяне на постижими цели; и пето, периодична оценка на силните страни и нуждите на семейството.

Внезапно настойчивият и предупреждаващ глас на нашите пророци от самото начало на времето придоби специално значение. Тъй като сме били предупреждавани и съветвани, ние трябва внимателно да се грижим за нашите семейства и да ускорим мисионерските си усилия, за да доведем знанието за истината и важността на семейната единица до останалите хора.

Адам и Ева научават задълженията на родителите

От самото начало Господните напътствия към Адам и Ева направили ясни задълженията им като родители. Ролите им били ясно определени. След като получили напътствия от Господ, ние виждаме как те следват съвета Му, казвайки следното:

„И него ден Адам възслави Бога и беше изпълнен, и започна да пророкува относно всичките семейства на земята, казвайки: Благословено да е името Божие, защото поради моето прегрешение очите ми се отвориха и ще имам радост в този живот, и отново в плътта ще видя Бог.“

И Ева, жена му, чу всичко това и се зарадва, казвайки: Ако не беше поради прегрешението ни, никога нямаше да имаме потомство и никога нямаше да познаваме доброто и злото, нито

радостта от изкуплението ни, нито вечния живот, който Бог дава на всички, които се подчиняват.

И Адам и Ева възславиха името Божие и сториха знайно всичко на синовете и дъщерите си” (Моисей 5:10-12).

Учение и обучение на децата

Да, от самото начало отговорността на родителите да учат децата си била сред напътствията на Господ, дадени на нашите първи земни родители.

Откровенията, получени след като Църквата била възстановена в наше време, отново увещават родителите относно задължението им да учат и обучават децата си. В раздел 93 на Учение и Завети откриваме как Господ мъмри някои от братята за това, че не обръщат внимание на семейните си отговорности. Там четем:

„но Аз съм ви заповядал да възпитавате децата си в светлина и истина...

Ти не си учил децата си в светлина и истина, съгласно заповедите, и онзи нечестивец все още има власт над теб, и това е причината за твоето злощастие.

И сега заповед ти давам, че ако искаш да се избавиш, ти трябва да сложиш в ред собствения си дом, защото има много неща в твой дом, които не са правилни” (У. и З. 93:40, 42-43).

Важността на семейната домашна вечер

Преди години Църквата увещаваше всички родители да провеждат семейна домашна вечер всяка седмица. Днес това увещание е обичайна практика в домовете на членовете на Църквата. Вечерта в понеделник е отделена семействата да бъдат заедно. В тази вечер не следва да бъдат организирани никакви църковни дейности или обществени мероприятия. Обещани са ни големи благословии, ако семействата ни са верни в това отношение.

Президент Харолд Б. Лий някога ни посъветва:

„Сега, помнете следното – когато бъде разбрана пълната мяра на мисията на Илия, сърцата на децата ще се обърнат към сърцата на бащите, и бащите към децата. Това важи в същата сила и от тази страна на завесата, и от другата. Ако ние пренебрегваме семействата си тук в това да имаме семейна домашна вечер и се провалим в отговорността си тук, как би погледнало небето, ако евентуално загубим някоя душа поради небрежността си? Небесата няма да са небеса, докато не сме направили всичко възможно да спасим онези, които Господ е изпратил чрез нашето потекло”.

После той продължава:

„Тъй че сърцата ви, бащи и майки, трябва да бъдат обърнати към вашите деца *сега*, ако имате истинския дух на Илия и не мислите, че това се отнася само до онези, които са отвъд завесата. Нека сърцата ви бъдат обърнати към вашите деца, и учете децата си; но трябва да го правите, когато те са достатъчно малки, за да бъдат подходящо обучени. И ако пренебрегвате своята семейна домашна вечер, вие пренебрегвате началото на мисията на Илия толкова сигурно, колкото и издирвателската си родословна работа” (в *Relief Society Courses of Study, 1977–78* [1977], стр. 2; курсив добавен).

Често съм мислил за щастливите времена, когато семейството ни беше младо и нашите деца бяха у дома. Мислено съм се връщал към онези дни и съм обмислял промените, които бих направил в организацията и управлението на семейството ни, ако отново имахме възможността да преживеем това време. Има две области, които бих подобрил, ако би ми беше дадена привилегиата още веднъж да имам малки деца в нашия дом.

Първото нещо щеше да бъде да прекарваме повече време като съпруг и съпруга на събранията на „семейния изпълнителен комитет” учейки, общувайки, планирайки и организирайки се по-добре да изпълняваме ролята си на родители.

Второто желание, което бих имал, ако онези години можеха да се върнат, би било да прекарвам повече време със семейството си. Това включва по-съгласувани, съдържателни семейни домашни вечери.

Младежите допринасят за успеха

Пълното бреме на планирането и подготвянето за семейна домашна вечер не следва да ляга единствено върху родителите. Най-успешните вечери, на които съм бил свидетел, се получават когато младежите в семейството вземат активно участие.

Призовавам вас, млади дякони, учители и свещеници, вас, момичета Кошер, Мая и Лавров венец, да допринесете значително за успеха на вашите семейни домашни вечери. В много домове вие можете да бъдете съвестта на семейството. В края на краищата вие можете да спечелите най-много от това изживяване. Ако желаете да живеете в един свят на мир, сигурност и възможности, семейството, в което давате своя принос може да допринесе за благополучието, да, тъкмо на целия свят.

Помня един пример за онова, което се случи по коледните празници една година, когато с нас на излет бяха наши внуци. За да имаме едно преживяване на истинско единство, бяхме намерили микробус, та да пътуваме заедно. В него бяхме

дядо и баба и моя син с трите му най-големи деца. Съпругата на сина ми остана у дома с най-малките членове на семейството. Заех на свой ред мястото си зад волана, а съпругата ми седна до мен като наш навигатор. От дъното на буса чух Одри, най-възрастната, да се съветва с татко си. Тя казваше, „Татко, една от целите ни тази година бе да завършим семейното изучаване на Книгата на Мормон. Днес е последният ден на годината. Защо не я довършим сега, та да спазим графика?“

Какво специално преживяване бе да слушам моя син и трите му деца поред да четат на глас последните глави на Книгата на Мормон и да довършват целта си да прочетат цялата Книга на Мормон. Обърнете внимание, това предложение бе направено от една млада жена, не от някой родител.

Предизвикателството на младостта

Вие сте избрано поколение, запазено за този специален момент в историята на човечеството. Предстои ви да дадете и направите толкова много за растежа и развитието на семействата, към които принадлежите. Отправлям ви предизвикателството да пристъпите напред във вашите семейства с онзи специален ентузиазизиран дух на младостта ви, за да направите така, че Евангелието наистина да заживее в домовете ви. Помнете съвета на президент Джозеф Ф. Смит, когато казва:

„Бих желал моите деца и всички деца в Сион да знаят, че на този свят няма нищо тъй стойностно за тях като знанието на Евангелието, както е било възстановено на земята в тези последни дни чрез Пророка Джозеф Смит. Няма нещо, което би могло да компенсира загубата му. Няма нищо на земята, което може да се сравнява с превъзходството на знанието за Исус Христос. Нека, прочее, всички родители в Сион се грижат за децата си и ги учат на евангелските принципи и се стремят с всички сили да ги карат да вършат дълга си – не механично, понеже са карани да го правят, но да се опитат да влеят в сърцата на децата духа на истината и трайна обич към Евангелието, та те да могат не само да вършат дълга си, понеже това е угодно и приятно на родители им, а защото е угодно и приятно и на тях самите“ (в Brian H. Stuy, избр., *Collected Discourses Delivered by President Wilford Woodruff, His Two Counselors, the Twelve Apostles, and Others*, 5 т., [1987-92], 5:436).

Оживотворете семейната домашна вечер

Семейните домашни вечери са важни за всички, било то семейство от двама родители, самотен родител или семейство от един член. Домашни

учители, призоваваме ви с редовни посещения да насърчавате и оживотворявате провеждането на семейни домашни вечери.

Нашият сегашен пророк, президент Езра Тафт Бенсън, ни напомни отново нуждата да провеждаме семейни домашни вечери и определи компонентите на една успешна вечер. Той казва:

„Планирана да укрепи и предпази семейството, програмата за (семейни) домашни вечери на Църквата установява една вечер всяка седмица, която да бъде отделена за бащите и майките да съберат около себе си своите синове и дъщери у дома. Отправя се молитва, пеят се химни и други песни, четат се Писанията, обсъждат се семейни теми, демонстрират се таланти, преподават се евангелски принципи и често се играят игри и се сервира домашно приготвени закуски и освежителни напитки“ (Conference Report, конференция на област Филипини, 1975 г., стр. 10).

Надеждата ни е, че всеки от вас ще си запише всяко едно от тези предложения, направени от пророка, определящи компонентите на всяка семейна домашна вечер.

После той продължава: „Сега, ето благословиите, обещани от пророка на Бог за онези, които провеждат всяка седмица (семейни) домашни вечери: „Ако светиите се подчинят на този съвет, обещаваме, че ще последват големи благословии. Любовта в къщи и послушанието към родителите ще нараснат. Вярата в сърцата на младежта на Израил ще се развие и те ще получат сила да се борят с нечестивите влияния и изкушения, които ги обсаждат“ (в Conference Report, конференция на област Филипини, 1975 г., стр. 10; вж. и *Improvement Era*, юни 1915 г., стр. 734).

Насърчаваме всеки от вас да следва съвета на нашия пророк. Във всичките семейни единици на Църквата отново оценете напредъка, който постигате при провеждането на редовни семейни домашни вечери. Прилагането на тази програма ще бъде щит и защита срещу злините на нашето време и ще ви донесе поотделно и заедно повече изобилна радост сега и във предстоящата вечност в отвъдното.

Нека Бог ни благослови, та да можем да оживотворим и укрепим тази изключително важна програма, съветвайки се заедно като членове на едно семейство.

Из обръщение на старейшина Пери на общата конференция на Църквата през април 1994 г. (вж. Conference Report, апр. 1994 г., стр. 45–51; или *Ensign*, май 1994 г., стр. 36–38).

ЦЪРКВАТА НА
ИСУС ХРИСТОС
НА СВЕТИИТЕ
ОТ ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ

BULGARIAN

4 02363 57112 6

36357 112